

Kontrollutvalget

Sekretariatet

Gjøvik, 22. mai 2015.

J.nr./referanse: 06-15/NL/ks

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Birgit Felde Sevaldrud, leder

Linn Haugseth Kind, nestleder

Kjartan Th. Stensvold

Hans Moon

Elin Rosenberg

Kopi av innkallingen er sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Etter avtale innkalles det herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Fredag 29. mai 2015

Tid: Kl. 0900 – ca. 1430

Sted: Formannskapssalen, rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Innlandet Revisjon IKS deltar under sakene 16 og 17.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på tlf. 995 77 903 eller e-post kjetil@kontrollutvalget.no.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken

utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken

Studievegen 7, 2815 Gjøvik

Tel. 995 77 903, E-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND KOMMUNE

Fredag 29. mai 2015 kl. 0900

(Formannskapssalen)

- SAK NR. 15/2015** **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 27.04.15**
- SAK NR. 16/2015** **FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT: INNKJØP –
ETTERLEVELSE AV LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER**
Innlandet Revisjon IKS presenterer rapporten.
- SAK NR. 17/2015** **PROSJEKTPLAN: SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS**
Innlandet Revisjon IKS presenterer rapporten.
- SAK NR. 18/2015** **TERTIALRAPPORT 1/2015 FRA INNLANDET REVISJON IKS**
- SAK NR. 19/2015** **TILSTANDSRAPPORT FOR NORDRE LAND-SKOLEN 2014**
- SAK NR. 20/2015** **OPPFØLGING AV KONTROLLUTVALGETS PLAN FOR
FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2012-
2015**
Utsatt sak fra møte 16/2-15.
- SAK NR. 21/2015** **REFERATSAKER**

Gjøvik, 20. mai 2015.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Administrasjonen v/rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen.
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

Nordre Land kommune**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 27.04.15**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	29.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 27.04.15

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 27.04.15 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Protokoll fra siste møte i kontrollutvalget legges frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 27. april 2015 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 – 1445.

Som medlemmer møtte:

Kjartan Th. Stensvold
Hans Moon
Elin Rosenberg

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Birgit Felde Sevaldrud, leder
Linn Haugseth Kind, nestleder

Følgende varamedlem møtte:

Ole Strand, første vara (for Linn)
(ingen innkalt for Birgit pga. sent forfall)

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Rådmann Jarle Snekkestad (sakene 12 og 13), kommunalsjef Strategi og økonomi John Løvmoen (sak 12), fagsjef regnskap Tor Erik Haldrud (sak 12), økonomimedarbeider Henriette Hovdelien (sak 12) og faggrupeleder Anne Marit Tangen Eng (sak 13).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig revisor (forvaltningsrevisjon) Kristian Lein (sakene 11 og 12), oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm Olafsen og revisor May Tove Ringsveen (begge deltok under sakene 12 og 13).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Ordfører, kontrollutvalgets medlemmer/varamedlemmer, rådmann, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900. Hans Moon ble enstemmig valgt som møteleder i leder og nestleders fravær.

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Til behandling:

SAK NR. 09/2015

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 16.02.15

Vedtatt, enstemmig:

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 16.02.15 godkjennes.
2. Kontrollutvalget tar til orientering at sak 07/15, som var vedtatt fulgt opp på neste møte, er utsatt ytterligere ett møte.

**REVISJONSRAPPORT/SELKAPSKONTROLL:
ETTERLEVELSE AV FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I
GJØVIKREGIONEN**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein presenterte rapporten.

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg at kommunens vedtatte eierskapspolitikk ikke fullt ut er implementert overfor de undersøkte selskapene VOKKS AS (66,67 % eierskap), Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS (50 % eierskap), Topro AS (15,7 % eierskap) og GLT-Avfall IKS (8,5 % eierskap).
2. Kommunestyret ber ordfører og rådmann om å følge opp rapportens anbefalinger, jf. rapportens kapittel 10:
 - I henhold til den felles eierskapspolitikken bør kommunene sammen vurdere om det er behov for å inngå en eieravtale/aksjonæravtale i GLT-Avfall IKS, Topro AS og Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS. Når det gjelder Topro AS er det flere eiere utenom de fem kommunene, og de andre eierne bør i utgangspunktet involveres i spørsmålet om inngåelse av en eieravtale.
 - I selskaper som ikke har etablert valgkomité (gjelder GLT-Avfall IKS) bør en slik komité komme på plass. Alle valgkomitéer bør ha skriftlige retningslinjer som de arbeider etter (gjelder VOKKS AS og Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS).
 - Det bør etableres utbyttepolitikk for den konkurranseutsatte delen av GLT-Avfall. At selskapet eventuelt ikke er i posisjon til å betale utbytte hvert år, er neppe noe argument for ikke etablere en utbyttepolitikk.
 - I selskaper der det utnevnes politikere til styrene (VOKKS AS og GLT-Avfall IKS) er det viktig at dette gjøres ut fra en vurdering av selskapenes kompetansebehov. Viktig i denne sammenhengen er at det er/blir opprettet en valgkomité som kan foreta denne vurderingen. Det er en fordel om det er fastsatt retningslinjer for denne komitéen, der behovet for relevant kompetanse i styret kommer tydelig fram.

- VOKKS AS, Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS og Topro AS bør gjennomføre en nærmere vurdering av om selskapene er unntatt fra offentlighetslovens regelverk, jf. § 2 i loven.
 - Eierne bør ta initiativ til at det utarbeides styreinstruks i Topro AS.
 - Styrene i alle selskapene bør innføre rutiner slik at det sikrer at det settes opp en årlig plan for styrets arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.
3. Kommunestyret tar til orientering at GLT Avfall IKS ikke har etablert egne etiske retningslinjer for selskapet, men at dette er under vurdering. Kommunestyret mener det er viktig at alle kommunale selskaper har egne etiske retningslinjer, og ber ordfører/rådmann følge opp dette overfor selskapet.

SAK NR. 11/2015

RIKSREVISJONENS UNDERSØKELSE AV KOMMUNENS LÅNEOPPTAK OG GJELDSBELASTNING

Vedtak, enstemmig:

Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning tas til orientering.

SAK NR. 12/2014

ÅRSREGNSKAP 2014 FOR NORDRE LAND KOMMUNE – KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Fra behandlingen:

Under første del av saken orienterte Innlandet Revisjon IKS om revisjonsarbeidet og presenterte revisjonsberetningen. Fra Innlandet Revisjon IKS deltok oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm Olafsen og revisor May Tove Ringsveen.

Under andre del av saken presenterte administrasjonen årsregnskapet og rådmannens årsberetning for 2014 (=obligatorisk rapportering) med fokus på kommunens resultat og økonomiske stilling og vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap. Avslutningsvis ble hovedtrekkene i rådmannens årsrapport presentert der resultatene fra 3Kommunebarometeret ble vektlagt.

Til stede fra administrasjonen var rådmann Jarle Snekkestad, kommunalsjef Strategi og økonomi John Løvmoen, fagsjef regnskap Tor Erik Haldrud og økonomimedarbeider Henriette Hovdelien.

Vedtak, enstemmig:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2014

Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2014. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2014.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og samtale med kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann, kommunalsjef og regnskapsleder.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, dvs. ingen bemerkninger fra revisor til årsregnskapet.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer etter sin gjennomgang av årsregnskap og årsberetning:

a) Kommunens økonomiske situasjon

Hovedinntrykket er at kommunen har en tilfredsstillende finansiell stilling og økonomisk handlefrihet. Kontrollutvalget begrunner dette med:

- Positivt netto driftsresultat (ca 21,1 millioner = 3,7 % av driftsresultatet, korrigert for premieavvik 12,3 millioner = 2,15 % av driftsresultatet).
- Frie fond: Kommunen har et tilfredsstillende nivå på frie fond (disposisjonsfond). Fondene hadde i 2014 en reell økning på ca 5,3 millioner og utgjorde pr. 31/12-14 totalt 33,3 millioner. Kommunestyret har «øremerket» 20,9 millioner av disse til ulike formål, dvs. at 12,4 millioner er frie udisponerte driftsfond.
- Lånegjeld: Moderat/lav netto lånegjeld sammenlignet med andre kommuner på samme størrelse.
- Likviditet: Tilfredsstillende likviditet.

b) Ryddig og leservennlig årsrapportering

Kontrollutvalget mener rådmannens årsrapportering fremstår som leservennlig og god. Kontrollutvalget vil særlig trekke frem det positive ved å skille den obligatoriske/lovpålagte årsrapporteringen (årsberetning + årsregnskap) fra rådmannens årsberetning som omhandler øvrige forhold.

c) God budsjettdisiplin

Samlet viser ordinær drift (virksomhetsområdenes resultater) et mindreforbruk («overskudd») på ca 4,1 millioner kroner i forhold til budsjett. Dette indikerer en sterk budsjettdisiplin i kommunen. Kontrollutvalget vil særlig trekke frem enheten Omsorg og Rehabilitering som hadde et mindreforbruk («overskudd») på ca 500 000 kroner. Dette er svært gledelig hensyntatt situasjonen tidligere år.

d) Positiv utvikling i sykefraværet:

Kontrollutvalget har merket seg den positive utviklingen i sykefraværet, en nedgang på 0,9 prosentpoeng til 9,0 % i 2014.

Spesielt gledelig er den kraftige nedgangen innenfor enhet for Omsorg og Rehabilitering som har mange ansatte. I denne enheten var sykefraværet 11,1 % i 2014 mot 15,1 % i 2013. Kontrollutvalget er kjent med at nedgangen har fortsatt i første kvartal 2015.

e) Etterslep på gjennomføring av investeringer:

Kontrollutvalget påpekte i sin uttalelse til regnskapet i 2013 at det forelå et betydelig etterslep på gjennomføringen av vedtatte investeringer. Kontrollutvalget registrer at situasjonen ikke er vesentlig forbedret i 2014, noe som tyder på at kommunen fortsatt har utfordringer med å gjennomføre investeringstiltak i tråd med kommunestyrets vedtak/ønsker.

Etterslepet berører investeringsprosjekter vedtatt i 2012, 2013 og 2014. Dette er ikke tilfredsstillende, og kontrollutvalget forventer at rådmannen følger opp dette slik at ambisjonsnivået i budsjettene er realistiske og at man sørger for å få gjennomført tidligere vedtatte investeringer. Lavere planlagt aktivitetsnivå i 2015 (budsjettet investeringsutgifter på 14,9 millioner) gjør at det må kunne stilles forventninger om at situasjonen bedres i løpet av året.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 13. april 2015, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2014.

SAK NR. 13/2015

RÅDMANNENS PROSJEKTPLAN FOR HOVEDPROSJEKT - «INTERNKONTROLL»

Fra behandlingen:

Rådmann Jarle Snekkestad og faggrupeleder Anne Marit Tangen Eng informerte om status for prosjektet pr. 27/4-15.

Det ble særlig informert om utvikling av overordnet årshjul og rutiner for avvikshåndtering. Foreløpig årshjul og avviksskjema ble delt ut på møtet.

Vedtak, enstemmig:

1. Rådmannens presentasjon av prosjektplan for hovedprosjektet «Internkontroll» tas til orientering.
2. Prosjektperioden er januar 2015 – desember 2015. Kontrollutvalget ber om en presentasjon av resultatene av hovedprosjektet i løpet av første halvår 2016.

Følgende saker ble referert:

1. Kontrollrapport 2014 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Nordre Land kommune
2. Invitasjon til fagkonferanse Kontroll og Tilsyn, 3-4. juni 2015
3. Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap (NIBR-rapport 2015:1)
4. Diverse avisartikler
5. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Referatsakene tas til orientering.
---------------------------	------------------------------------

Dokka, 27. april 2015.

Hans Moon
fungerende leder

**RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 27. april 2015.**

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

NESTE MØTE

Dato: MANDAG 1. JUNI 2015

Tidspunkt: KL. 0900

Aktuelle saker:

- *Revisjonsrapport: Innkjøp – etterlevelse av rutiner*
- *Oppfølging av plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2015 (jf. KU-sak 07/15) inkl. planlegging av selskapskontroll VOKKS AS (jf. ku-sak 28/14)*

Saker til oppfølging senere:

- *Utviklingsrapport for Nordre Land – skolen 2014*
- *Rapport: Evaluering av kontrollutvalg og sekretariater (ku-sak 06/15)*
- *Samhandlingsreformen – presentasjon v/rådmannen (ku-sak 43/13)*

- *Eiendomsforvaltning* (ku-sak 43/13)
- *Oppfølging av revisjonsrapporten «Oppfølging av politiske vedtak»* (ku-sak 16/14)

Bestilte undersøkelser og revisjonsprosjekter (Innlandet Revisjon IKS):

- *Revisjonsprosjekt: Innkjøp – etterlevelse av rutiner*

Møteplan 2015:

- Mandag 16.02.15 kl. 0900
- Mandag 27.04.15 kl. 0900
- ⊖ ~~Mandag 22.06.15 kl. 0900~~ – endret til mandag 01.06.15 kl. 0900
- Mandag 21.09.15 kl. 0900
- Mandag 30.11.15 kl. 0900

Nordre Land kommune**FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT: INNKJØP –
ETTERLEVELSE AV LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	29.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Prosjektplan – selskapskontroll VOKKS AS (utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, mai 2015) Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjon om at:
 - Kommunen har etablert rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med lovverket
 - Etterlevelsen av regelverket kan forbedres.
2. Kommunestyret har merket seg at rapporten påpeker brudd på konkurransekravet for 8 av 22 undersøkte anskaffelser, og at rådmannen i sin uttalelse mener at kun 2 av anskaffelsene er reelle avvik. Uavhengig av dette mener kommunestyret at det fortsatt foreligger et forbedringspotensial på dette området, og ber rådmannen om fortsatt å ha fokus på rutiner og prosedyrer for å sikre av konkurransekravet etterleves. Kommunestyret ber rådmannen videre rådmannen følge opp revisjonsrapportens øvrige anbefalinger om:
 - Å sikre at vurderinger ved bruk av unntaksbestemmelsene om konkurranse i regelverket dokumenteres i anskaffelsesprotokollen.
 - Å sikre føring av anskaffelsesprotokoll.
 - Å vurdere om det er behov for mer opplæring av ledere/innkjøpere i anskaffelsesreglene.

OPPSUMMERING:

Denne forvaltningsrevisjonen er en oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser» fra 2010.

I tråd med fast praksis foreslås å sende rapporten til kommunestyret til sluttbehandling. Rapporten er forelagt rådmannen til uttalelse slik kommuneloven krever. Rådmannens uttalelse er inntatt i sin helhet i vedlegg til rapporten.

Det legges frem forslag til vedtak i saken i tråd med tidligere opplegg, der hovedkonklusjoner løftes frem. I lys av rapportens funn må det vurderes om kommunestyret bør instruere rådmannen i forhold til videre oppfølging.

Innlandet Revisjon IKS presenterer revisjonsrapporten i møtet.

SAKSOPPLYSNINGER:

Denne forvaltningsrevisjonen er en oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser» fra 2010. På bakgrunn av denne rapporten fattet kommunestyret i sak 91/10 følgende vedtak:

1. *Kommunestyret tar revisjonsrapportens hovedkonklusjon om at kommunen i det store og hele synes å ha etablert tilfredsstillende kontroll med at lov og forskrifter om offentlige anskaffelser blir fulgt.*
2. *Kommunestyret har merket seg at 48 personer i kommuneadministrasjonen har myndighet til å kunne foreta enkeltinnkjøp inntil kr 500 000 og ber rådmannen vurdere å endre reglene for enkeltinnkjøp, vurdere antall personer opp mot beløpsgrense og se på mulighetene for mer differensiering av innkjøpsordninger.*
3. *Kontrollutvalget bes om å følge opp revisjonsrapporten på et senere tidspunkt, der det fokuseres på å teste at de etablerte rutineene fungerer som forutsatt.*

Kontrollutvalget fulgte opp vedtaket i kommunestyret og vedtok i møte 16. juni 2014 følgende:
Innlandet Revisjon IKS bes om å lage en forundersøkelse/prosjektplan som oppfølging av revisjonsrapporten «Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser» fra 2010 (behandlet i kommunestyret 14/12 – 10). Forundersøkelsen rettes mot kontroll av praktiseringen av kommunens rutiner og avgrenses til anskaffelser under kr 500 000.

Utkastet til prosjektplan ble behandlet av kontrollutvalget i møte 1. desember 2014 som sak 39/2014. I tillegg til de problemstillinger som var foreslått, ønsket kontrollutvalget at Innlandet Revisjon IKS skulle følge opp punkt 2 i kommunestyrets vedtak i sak 91/10 om antall personer med innkjøpsfullmakt. Bestillingen fra kontrollutvalget ble formulert slik:

Prosjektplanen for oppfølgingsprosjektet godkjennes med tillegg av at prosjektet også følger opp punkt 2 i kommunestyrets vedtak i sak 91/10 om antall personer med innkjøpsfullmakt. Prosjektet har etter det følgende problemstillinger:

- 1. Beskrive rådmannens vurderinger omkring endring av reglene for enkeltinnkjøp, antall personer med innkjøpsfullmakt og muligheter for differensiering av innkjøpsordninger (Oppfølging av pkt. 2 i kommunestyrets vedtak i sak 91/10)*
- 2. Har anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000-kr 500 000 vært gjenstand for konkurranse og er kravet til dokumentasjon oppfylt?*
- 3. Hvordan sikrer rådmannen at regelverket etterleves?*
- 4. Dersom det er lett tilgjengelig bes om at det innledningsvis i prosjektet tas med en beskrivelse av antatt omfang av anskaffelser i de ulike intervallene som gjøres innenfor inngåtte rammeavtaler.*

Formålet med prosjektet er å beskrive de etablerte rutinene, rådmannens vurderinger omkring endring av disse i etterkant av forvaltningsrevisjonsrapporten fra 2010, samt teste om den etablerte internkontrollen fungerer i praksis slik at regelverket for offentlige anskaffelser blir etterlevd med hensyn til konkurransekravet og dokumentasjonskravet.

Nytteverdien av prosjektet vil være å øke bevisstheten om anskaffelsesregelverket hos kommunens innkjøpere og avdekke eventuelle svakheter i kommunens praksis.

Prosjektet avgrenses mot bruk av rammeavtaler, og omfatter i hovedsak anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 eks mva – kr 500 000 eks mva.

Forvaltnings- revisjonsrapport

INNKJØP - ETTERLEVELSE AV LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER Nordre Land kommune

Innlandet Revisjon IKS

FORORD

Denne rapporten er et resultat av forvaltningsrevisjonsprosjektet Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser som er gjennomført på oppdrag av kontrollutvalget i Nordre Land kommune.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave. Kontrollutvalget har ansvaret for å påse at det føres kontroll med at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (Kommunelovens § 77 nr. 4).

Prosjektarbeidet er utført i perioden januar 2015 til mars 2015 av prosjektansvarlig Silje Østby Jystad og oppdragsansvarlig Reidun Grefsrud.

Utkast til rapport er sendt rådmannen til uttalelse. Svaret fra rådmannen er vedlagt rapporten. Rådmannen stiller spørsmål knyttet til revisjonens vurderinger for flere av anskaffelsene. Revisjonen har derfor gått gjennom fakta og vurderinger for å vurdere om rapporten bør endres. Vi har valgt å gjøre følgende endringer:

- Anskaffelse nr 2 er fjernet fra utvalget vårt, da det viste seg at beløpet er mindre enn 100.000 kroner.
- Vi har nyansert vurderinger og konklusjoner i tilknytning til problemstilling 2 og mener vi nå har skilt bedre mellom vesentlige og mindre vesentlige avvik.
- Vi har som en følge av endringer i vurderingene for problemstilling 2 også gjort mindre endringer i vurderinger og konklusjoner i problemstilling 3.
- Det er foretatt noen mindre redaksjonelle endringer av ubetydelig art.

Ellers vil vi bemerke at rådmannen har misforstått våre vurderinger knyttet til de to anskaffelsene der vi mener at unntaksbestemmelsene kan benyttes (nr 9 og 13). Disse anskaffelsene er ikke med blant de 8 avvikene.

Lillehammer, april 2015

Reidun Grefsrud
Oppdragsansvarlig

Silje Østby Jystad
Prosjektansvarlig

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	2
INNHOLDSFORTEGNELSE	3
SAMMENDRAG	4
ANBEFALINGER	5
1. INNLEDNING	6
1.1 BAKGRUNN	6
1.2 FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER OG KONTROLLUTVALGETS BESTILLING	6
2. METODE	8
2.1 PROBLEMSTILLING 1	8
2.2 PROBLEMSTILLING 2	9
2.3 PROBLEMSTILLING 3	9
2.4 PROBLEMSTILLING 4	10
2.5 VURDERING AV RELEVANS OG PÅLITELIGHET	10
3. OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	11
4 KILDER FOR REVISJONSKRITERIER	12
5. PROBLEMSTILLING 1	13
5.1 DATA.....	13
5.2 OPPSUMMERING	18
6. PROBLEMSTILLING 2	19
6.1 REVISJONSKRITERIER	19
6.2 DATA.....	23
6.3 REVISJONENS VURDERINGER.....	28
7. PROBLEMSTILLING 3	32
7.1 REVISJONSKRITERIER	32
7.2 DATA	33
7.3 REVISJONENS VURDERINGER	33
8. PROBLEMSTILLING 4	35
9. KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER	37
REFERANSER	39
VEDLEGG RÅDMANNENS UTTALELSE	40

SAMMENDRAG

Kontrollutvalget i Nordre Land har bestilt en forvaltningsrevisjon med fokus på etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser. Formålet med prosjektet er å kontrollere kommunens etterlevelse av anskaffelsesregelverket.

Rapporten er bygd opp slik at det innledningsvis sies litt om bestillingen fra kontrollutvalget. Formålet med undersøkelsen og avgrensningene som er gjort fremgår også av kapittel 1. Det blir gjort rede for metoden som er brukt i kapittel 2. Hvilke regler som problemstillingene ses i lys av fremgår av kapittel 4. Deretter er det i de påfølgende kapitler gjort nærmere rede for de aktuelle revisjonskriterier, data knyttet til problemstillingen, Revisjonens vurderinger og anbefalinger.

For å besvare første problemstilling «*Beskriv rådmannens vurderinger omkring endring av reglene for enkeltinnkjøp, antall personer med innkjøpsfullmakt og muligheter for differensiering av innkjøpsordninger*» har Revisjonen kartlagt hvilke endringer rådmannen har foretatt på anskaffelsesområdet i Nordre Land kommune siden 2010.

Andre problemstilling «*Har anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000 vært gjenstand for konkurranse og er kravet til dokumentasjon oppfylt?*» er besvart ved at kommunens innkjøpspraksis er vurdert opp mot lov om offentlige anskaffelser og kommunens retningslinjer for innkjøp med hensyn til krav om konkurranse og føring av anskaffelsesprotokoll.

Vi har benyttet data fra kommunens regnskap for 2014. Vi har innhentet opplysninger og dokumentasjon om anskaffelsene ved hjelp av spørrebrev, epost og telefon.

Undersøkelsen viser at det er avvik fra konkurransekravet for totalt 8 av 22 undersøkte anskaffelser. 3 av disse gjelder anskaffelser under kr 150 000, og det foreligger en forklaring fra kommunen om hvorfor det har vært mangelfull konkurranse, vi anser derfor avviket i disse anskaffelsene som mindre vesentlige. 2 av de 5 andre avvikene gjelder manglende konkurranse, mens 3 av de 5 avvikene gjelder et brøyteanbud som revisjonen mener skulle vært utlyst som en anskaffelse. Revisjonen vurderer at dokumentasjonskravet ikke er oppfylt for 3 av anskaffelsene.

For å finne svar på tredje problemstilling «*Hvordan sikrer rådmannen at regelverket etterleves?*» har vi benyttet dataene fra problemstilling 1 og 2. Ser man disse i sammenheng vil de kunne gi et svar på om de retningslinjer som er gitt fører til at regelverket etterleves.

Etter Revisjonens vurdering er kommunens retningslinjer supplert med det felles anskaffelsesregelverket for kommunene i Gjøvikregionen i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser. Revisjonen vurderer at det er etablert rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket.

Undersøkelsen vår viste at et flertall av anskaffelsene er gjennomført i tråd med regelverket og at internkontrollen fungerer. Undersøkelsen vår avdekket imidlertid enkelte avvik som kan gi grunnlag for å stille spørsmål om internkontrollen eventuelt bør forsterkes noe. Vår gjennomgang kan tyde på at enkelte av innkjøperne ikke kjenner godt nok til regelverket.

Den siste problemstillingen «*Beskrive antatt omfang av anskaffelser i de ulike intervallene som gjøres innenfor inngåtte rammeavtaler.*» er en del av forvaltningsrevisjonsprosjektet som kun skulle prioriteres dersom informasjonen var lett tilgjengelig. Kommunen informerte om at denne informasjonen ikke var lett å fremskaffe, det er derfor kun gitt en oversikt over aktuelle rammeavtaler, samt omsetningstall og antall transaksjoner.

ANBEFALINGER

Revisjonen har følgende anbefalinger til kommunen

- Å sikre at det gjennomføres konkurranse i samsvar med regelverket.
- Å sikre at vurderinger ved bruk av unntaksbestemmelsene om konkurranse i regelverket dokumenteres i anskaffelsesprotokollen.
- Å sikre føring av anskaffelsesprotokoll.
- Å vurdere om det er behov for mer opplæring av ledere/innkjøpere i anskaffelsesreglene.

1. INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN

Denne forvaltningsrevisjonen er en oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser» fra 2010, de anbefalinger Innlandet Revisjon IKS da kom frem til og kommunestyrevedtaket som ble fattet med bakgrunn i rapporten.

Revisjonen konkluderte med at kommunen hadde innkjøpsreglement og innkjøpsrutiner som gir støtte til den enkelte innkjøper.

I 2010 hadde 48 personer fullmakt til å foreta enkeltinnkjøp under kr 500 000 eks mva. Kommunen hadde da ikke kontroller for å sikre etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser.

Revisjonen anbefalte kommunen å vurdere systematiske kontroller for å sikre etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser.

På bakgrunn av denne rapporten fattet kommunestyret i sak 91/10 følgende vedtak:

«1. Kommunestyret tar revisjonsrapportens hovedkonklusjon om at kommunen i det store og hele synes å ha etablert tilfredsstillende kontroll med at lov og forskrifter om offentlige anskaffelser blir fulgt.

2. Kommunestyret har merket seg at 48 personer i kommuneadministrasjonen har myndighet til å kunne foreta enkeltinnkjøp inntil kr 500 000 og ber rådmannen vurdere å endre reglene for enkeltinnkjøp, vurdere antall personer opp mot beløpsgrense og se på mulighetene for mer differensiering av innkjøpsordninger.

3. Kontrollutvalget bes om å følge opp revisjonsrapporten på et senere tidspunkt, der det fokuseres på å teste at de etablerte rutinene fungerer som forutsatt.»

1.2 FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER OG KONTROLLUTVALGETS BESTILLING

Kontrollutvalget i Nordre Land vedtok i møte 16. juni 2014 følgende:

«Innlandet Revisjon IKS bes om å lage en forundersøkelse/prosjektplan som oppfølging av revisjonsrapporten «Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser» fra 2010 (behandlet i kommunestyret 14/12 – 10). Forundersøkelsen rettes mot kontroll av praktiseringen av kommunens rutiner og avgrenses til anskaffelser under kr 500 000. «

Utkastet til prosjektplan ble behandlet av kontrollutvalget i møte 1. desember 2014 som sak 39/2014. I tillegg til de problemstillinger som var foreslått, ønsket kontrollutvalget at Revisjonen også skulle følge opp punkt 2 i kommunestyrets vedtak i sak 91/10 om antall personer med innkjøpsfullmakt.

Bestillingen fra kontrollutvalget er således:

«Prosjektplanen for oppfølgingsprosjektet godkjennes med tillegg av at prosjektet også følger opp punkt 2 i kommunestyrets vedtak i sak 91/10 om antall personer med innkjøpsfullmakt. Prosjektet har etter det følgende problemstillinger:

- 1. Beskrive rådmannens vurderinger omkring endring av reglene for enkeltinnkjøp, antall personer med innkjøpsfullmakt og muligheter for differensiering av innkjøpsordninger (Oppfølging av pkt. 2 i kommunestyrets vedtak i sak 91/10)*
- 2. Har anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000-kr 500 000 vært gjenstand for konkurranse og er kravet til dokumentasjon oppfylt?*
- 3. Hvordan sikrer rådmannen at regelverket etterleves?*
- 4. Dersom det er lett tilgjengelig bes om at det innledningsvis i prosjektet tas med en beskrivelse av antatt omfang av anskaffelser i de ulike intervallene som gjøres innenfor inngåtte rammeavtaler.»*

Formålet med prosjektet er å beskrive de etablerte rutinene, rådmannens vurderinger omkring endring av disse i etterkant av forvaltningsrevisjonsrapporten fra 2010, samt teste om den etablerte internkontrollen fungerer i praksis slik at regelverket for offentlige anskaffelser blir etterlevd med hensyn til konkurransekravet og dokumentasjonskravet.

Nytteverdien av prosjektet vil være å øke bevisstheten om anskaffelsesregelverket hos kommunens innkjøpere og avdekke eventuelle svakheter i kommunens praksis.

Prosjektet avgrenses mot bruk av rammeavtaler, og omfatter i hovedsak anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 eks mva – kr 500 000 eks mva.

Hver av problemstillingene blir behandlet i et eget kapittel hvor revisjonskriterier og data gjøres rede for, videre fremgår revisjonens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger.

2. METODE

Revisjonens metodikk er å belyse problemstillinger ved å finne relevante data og vurdere disse opp mot revisjonskriterier. På bakgrunn av vurderingene skal vi konkludere på problemstillingene. Dersom vi finner vesentlige avvik, skal dette komme tydelig til uttrykk i forvaltningsrevisjonsrapporten. Der det er hensiktsmessig bør revisor gi anbefalinger, men revisjonens rolle er ikke å gi pålegg til administrasjonen.

Det ble gjennomført oppstartsmøte med rådmann, kommunalsjef og økonomikonsulent 13. januar 2014. Referat fra oppstartsmøte er oversendt møtedeltakerne for verifisering.

Økonomikonsulent i Nordre Land kommune har vært kontaktperson i prosjektperioden.

Revisjonen er gjennomført i samsvar med RSK 001. Dette er en standard for forvaltningsrevisjon, vedtatt av Norges Kommunerevisorforbund, som skal sikre god kommunal revisjonsskikk.

2.1 PROBLEMSTILLING 1

Beskrive rådmannens vurderinger omkring endring av reglene for enkeltinnkjøp, antall personer med innkjøpsfullmakt og muligheter for differensiering av innkjøpsordninger.

For å få besvart denne problemstillingen har vi kartlagt hvilke endringer Nordre Land kommune har foretatt på anskaffelsesområdet siden 2010. Opplysninger om dette er fremskaffet gjennom dokumentanalyse og intervju med rådmann.

Innlandet Revisjon IKS har mottatt følgende dokumenter fra kommunen

- Anskaffelsesreglement. Vedtatt av Samarbeidsrådet 16. desember 2013, og vedtatt av kommunestyret i Nordre Land 8. april 2014.
- Opplæringsplan for nyansatte ledere i kommunen
- Lederavtale
- Delegeringsreglement
- Administrativt delegeringsreglement
- Skjema for registrering av Vismatilgang
- Innkjøpsfullmakt
- Oversikt over gjeldende rammeavtaler
- Oversikt over attestasjons og anvisningsfullmakter
- Leverandørliste med omsetningstall

2.2 PROBLEMSTILLING 2

Har anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000 vært gjenstand for konkurranse og er kravet til dokumentasjon oppfylt?

Revisjonen har gjennomført en analyse av kommunens regnskap og sendt ut spørrebrev for å innhente dokumentasjon og informasjon om det enkelte kjøp. Vi tok utgangspunkt i regnskapet for 2014, artene 100 – 290 (kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon) i investerings- og driftsregnskapet og artene 300 – 380 (kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon) i driftsregnskapet. Vi vurderte artene og transaksjonene for å avgjøre om de var relevante for vårt prosjekt ut fra kontotekst og leverandør. Vi foretok et skjønnsmessig utvalg av transaksjoner for kontroll blant transaksjoner mellom kr 50 000 eks mva – kr 500 000 eks mva, utvalget startet på kr 50 000 eks mva for å fange opp anskaffelser som eventuelt er delt på flere transaksjoner. Det viste seg at enkelte av de utvalgte transaksjonene gjaldt anskaffelser over kr 500 000. Vi valgte å inkludere disse i vårt utvalg.

To av de utvalgte transaksjonene viste seg å være kjøp på rammeavtaler. En av dem var en anskaffelse foretatt av fylkesmannen i Oppland, og en av dem viste seg å være under kr 100 000 eks mva. Disse fire defineres ut av prosjektet. Vi står da igjen med 22 anskaffelser.

Vi sendte ut spørrebrev til de personer som hadde anvist de utvalgte kjøpene i drifts- og investeringsregnskapet. Hensikten var å avklare om lov om offentlige anskaffelser og interne retningslinjer er etterlevd med hensyn til krav om konkurranse og føring av anskaffelsesprotokoll. Vi ba om informasjon og dokumentasjon om hvordan kjøpene var foretatt, herunder om det forelå anskaffelsesprotokoll eller annen dokumentasjon på de vurderinger og beslutninger som var gjort i anskaffelsesprosessen.

2.3 PROBLEMSTILLING 3

Hvordan sikrer rådmannen at anskaffelsesregelverket etterleves?

Denne problemstillingen må ses i sammenheng med problemstilling 1 og 2. Ved å besvare problemstilling 1 har vi kartlagt det regelverk og de retningslinjer Nordre Land kommune har etablert på anskaffelsesområdet. Problemstilling 2 har undersøkt praksis og gir således grunnlag for å vurdere om regelverket etterleves.

Ser man disse i sammenheng vil de kunne besvare hvordan rådmannen sikrer at regelverket etterleves.

2.4 PROBLEMSTILLING 4

Beskrive antatt omfang av anskaffelser i de ulike intervallene som gjøres innenfor inngåtte rammeavtaler.

Her har vi gitt en oversikt over antall rammeavtaler og beløp/omsetning per rammeavtale i 2014.

2.5 VURDERING AV RELEVANS OG PÅLITELIGHET

Dataenes *relevans* er knyttet til om undersøkelsen representerer den virkelige situasjonen. Vi mener data som er samlet inn i denne undersøkelsen er egnet til å svare på problemstillingene. Det er likevel viktig å være oppmerksom på at de opplysninger som framkommer i rapporten nødvendigvis kun er et utvalg av fakta.

Dataenes *pålitelighet* er ivaretatt ved verifisering av intervjureferater samt innhenting av uttalelse fra rådmannen på utkast til rapport.

Objektivitet er grunnleggende i revisjonsmetodikken. Dette innebærer at Revisjonen ikke skal være forutinntatt og at avgrensninger av revisjonens omfang, etablering av revisjonskriterier, innhenting av revisjonsbevis, tolking av observasjoner og trekking av konklusjoner må gjøres på en uhildet måte.

Rapporten er kvalitetssikret av Innlandet Revisjon IKS i henhold til RSK 001.

3. OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Offentlig sektor i Norge forestår innkjøp for nærmere kr 400 milliarder årlig¹, hvorav kommuneforvaltningens innkjøp anslås til om lag 145 milliarder kroner². Offentlige innkjøp utgjør cirka 15 prosent av bruttonasjonalproduktet og står således for en betydelig del av verdiskapningen i samfunnet. Offentlige anskaffelser er et område som krever høy kompetanse, både regelverkskompetanse og innkjøpsfaglig kompetanse.

Regelverket skal bidra til økt verdiskapning ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling, det skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet og at publikum har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.³

For å sikre dette har regelverket noen grunnleggende prinsipper som gjelder alle anskaffelser uavhengig av anskaffelsens art og verdi. Dette gjelder blant annet kravene til konkurranse, god forretningskikk, forholdsmessighet, likebehandling av leverandører, forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarehet⁴.

Disse grunnleggende prinsippene har i hovedsak to funksjoner.

For det første kan en i visse tilfeller, ut fra de grunnleggende prinsippene, utlede hvordan en anskaffelse skal gjennomføres. Dette vil spesielt bli synlig når det gjelder anskaffelser etter forskriftens del I. I forskriftens del I er det få detaljerte prosedyrekrav, det er derfor hovedsakelig de grunnleggende prinsippene som fastsetter rammene for hvordan anskaffelsen skal foretas.

For det andre er de grunnleggende prinsippene fortolkningsmomenter til hvordan anskaffelsesregelverket skal forstås. Ved tvil om en handling eller beslutning er i samsvar med regelverket skal handlingen vurderes opp mot de grunnleggende prinsippene.

De grunnleggende prinsippene kan dermed bli et selvstendig rettslig grunnlag for plikter og rettigheter i anskaffelsesprosessen.

I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet dreier det seg om anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 eks mva – kr 500 000 eks mva, dvs anskaffelser som reguleres av forskriftens del I⁵, de grunnleggende prinsippene vil da være førende gjennom hele anskaffelsesprosessen.

¹ Veileder til reglene om offentlige anskaffelser desember 2013

² SSB, offentlige innkjøp 2012

³ Lov om offentlige anskaffelser §1, forskrift om offentlige anskaffelser §1-1

⁴ Lov om offentlige anskaffelser § 5, forskrift om offentlige anskaffelser § 3-1

⁵ Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-1

4 KILDER FOR REVISJONSKRITERIER

Med revisjonskriterier mener vi de lover, forskrifter, retningslinjer, kommunale vedtak, faglige standarder mv som sier noe om hvordan virksomheten skal drives. Hensikten med revisjonskriteriene er at det skal settes opp noen autoritative ”standarder” som kommunens praksis kan måles opp mot og som er grunnlaget for revisjonens vurderinger. I dette kapitlet gis bare en oversikt over kildene for kriterier, mens en nærmere gjennomgang av regelverket for utledning av revisjonskriterier tas under den enkelte problemstilling.

For å vurdere våre funn har vi hentet kriterier fra

- lov om offentlige anskaffelser av 16.7.1999 nr.69 (anskaffelsesloven) forkortet LOA
- lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.9.1992 nr.107 (kommuneloven)
- forskrift om offentlige anskaffelser av 7.4.2006 nr. 402 forkortet FOA
- veileder til reglene om offentlige anskaffelser – oppdatert desember 2013
- felles anskaffelsesregelverk for kommunene i Gjøvik-regionen, vedtatt i Nordre Land kommunestyre 8.4.2014.
- Delegeringsreglement for Nordre Land kommune, vedtatt i kommunestyret 055/99, sist oppdatert 11.01.2013
- Administrativt delegeringsreglement for Nordre Land kommune, sist revidert 10.03.2012
- KOFA sak 2003/73

For å besvare første og siste problemstilling vil vi ikke benytte revisjonskriterier da formålet med disse problemstillingene er å gi en beskrivelse av kommunens praksis på de aktuelle områdene.

I de neste kapitlene vil de fire problemstillingene denne forvaltningsrevisjonen omfatter bli gjennomgått. Presentasjonen er tematisk. Dette innebærer at vi presenterer problemstillingene og går nærmere inn på revisjonskriteriene for hvert av temaene. Deretter redegjør vi for de data vi har funnet som er knyttet til den aktuelle problemstillingen. På bakgrunn av dette begrunner vi våre vurderinger og konklusjoner.

5. PROBLEMSTILLING 1

Beskrive rådmannens vurderinger omkring endring av reglene for enkeltinnkjøp, antall personer med innkjøpsfullmakt og muligheter for differensiering av innkjøpsordninger (oppfølging av pkt. 2 i kommunestyrets vedtak i sak 91/10)

5.1 DATA

I dette kapittelet vil vi gi en oversikt over organisering, retningslinjer og rutiner, med vekt på hvilke endringer som har skjedd på anskaffelsesområdet etter forvaltningsrevisjonsrapporten i 2010.

Det benyttes ikke revisjonskriterier da denne problemstillingen kun er en beskrivelse av fakta.

I etterkant av forvaltningsrevisjonsrapporten «Innkjøp – etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser» fra 2010 har det skjedd en rekke endringer på anskaffelsesområdet i Nordre Land kommune. Det er etablert et samarbeid mellom kommunene i Gjøvikregionen om en felles anskaffelsesstrategi, det er utarbeidet et nytt administrativt delegeringsreglement, det foreligger en ny opplæringsplan hvor innkjøp er et av temaene, e-handel benyttes i større utstrekning og det foretas etterkontroll.

5.1.1 ORGANISERING

Nordre Land kommune er organisert i en to-nivå modell med 13 resultatenheter, rådmann med fire kommunalsjefer og støttefunksjoner.

Enhetsledere har helhetsansvar for sine områder, jf. administrativt delegeringsreglement. Enhetsleder har faglig ansvar, ansvar for personalledelse og økonomistyringen. I dette ligger ansvar for interne rutiner, kontroll, organisasjon, informasjon, arkiv, budsjettansvar og innkjøpsmyndighet. Ansvarer innebærer også ansvar for at de anskaffelser som blir foretatt gjennomføres i samsvar med kommunens retningslinjer og regelverket for offentlige anskaffelser.

5.1.2 FELLES ANSKAFFESESSTRATEGI MED KOMMUNENE I GJØVIKREGIONEN

Kommunene Gjøvik, Nordre Land, Søndre Land, Østre Toten og Vestre Toten har opprettet et samarbeid om en felles anskaffelsesenheter. Det er utarbeidet en felles anskaffelsesstrategi for perioden 2012-2014 som er politisk vedtatt i alle kommunene. Det overordnede målet er å sikre at kommunenes kjøp av varer og tjenester utføres profesjonelt, effektivt og etisk forsvarlig.⁶

⁶ Reglement for anskaffelser, s 4

Målet med den felles anskaffelsesstrategien er at kommunene:

- *Skal oppnå økonomiske besparelser*
- *Skal ha en rammeavtaledekning på 60 % innenfor områder som er egnet for rammeavtaler*
- *Alle anskaffelser skal så langt som mulig skje gjennom elektroniske anskaffelses- og transaksjonsprosesser⁷*

Det felles anskaffelsesreglementet ble vedtatt av kommunestyret i Nordre Land 8.4.2014. Dette inneholder regler for anskaffelser som skal etterleves.

Det er utarbeidet en håndbok for å hjelpe kommunene med å forstå hvem som har ansvar, myndighet og fullmakter innenfor anskaffelsesområdet, samt å velge riktige prosedyrer ved anskaffelser. Anskaffelsesprosessen skal være lik innad i alle kommunene.⁸

I reglementet for anskaffelser er det nedfelt:

«Både ledere og medarbeidere med ansvar for innkjøp må ha fokus på både det formelle og på den praktiske gjennomføringen. Det gjelder kunnskap om regelverket, behovene som skal dekkes av anskaffelsen, pris, kvalitet, leveringsdyktighet, kontraktinngåelse, kontraktsoppfølging og leverandørutvikling.»

5.1.3 FELLESENHETEN ANSKAFFELSER

Innkjøpsfunksjonen til kommunene i Gjøvikregionen⁹ er slått sammen til en enhet etter vertskommunemodellen. Fellesenheten Anskaffelser er lokalisert på Gjøvik. Denne enheten skal sikre at kommunene har nødvendig kompetanse på anskaffelsesområdet, ved at Anskaffelser til enhver tid skal være oppdatert på regelverket, inneha god anskaffelsesfaglig kompetanse og kunne vurdere når det er relevant å hente inn annen relevant kompetanse. Anskaffelser har ansvaret for å utarbeide og oppdatere anskaffeshåndboken på intranettet.

Den overordnede målsettingen for Anskaffelser er å sikre at kommunens kjøp av varer og tjenester utføres profesjonelt, effektivt og etisk forsvarlig, slik at kommunene oppnår potensialet for kostnadsreduksjoner.

Fellesenheten Anskaffelser skal sikre at kommunene har nødvendig kompetanse innenfor anskaffelsesområdet, og gjennom gjensidig forpliktende samarbeid mellom Anskaffelser og kommunenes linjeorganisasjoner skal det bidra til kostnadseffektive innkjøp og korrekt gjennomføring av anskaffelser.

Anskaffelser har ansvar for å inngå rammeavtaler på vegne av kommunen, Anskaffelser skal kontaktes ved enkeltanskaffelser over kr 500 000 og anskaffelsesprosessen skal gjennomføres i regi av Anskaffelser. Ved anskaffelser under kr 500 000 kan Anskaffelser bistå ved behov.¹⁰

⁷ Reglement for anskaffelser, s 3

⁸ Reglement for anskaffelser punkt 7

⁹ Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten

¹⁰ Reglement for anskaffelser , punkt 4.4

Fordelingen av ansvar og roller, mellom Anskaffelser og lokal leder, i anskaffelsesprosessen er som følger¹¹;

Lokal leder har ansvar for

- vurdere behov, ta initiativ, eie anskaffelsen og avtalen/kontrakten
- at lover og forskrifter blir fulgt
- gevinstrealisering
- kravspesifikasjon
- evaluere og følge opp avtale/kontrakt
- garantioppfølging og reklamasjoner

Fellesenheten Anskaffelser har ansvar for

- kvalitetssikre og bistå ved anskaffelser
- synliggjøre gevinster
- samordne kjøp og påvise stordriftsfordeler
- e-handel, koordinator for systemeier
- bistå ved konkurranseutsetting, kompetanse på selskapsformer
- maler for anbudsutlysning, avtale/kontrakt og innkjøpsvilkår
- avtaleforvaltning og kontraktsoppfølging etter oppdrag (på forespørsel)

5.1.4 VISMA ENTERPRISE E-HANDEL

I henhold til felles anskaffelsesreglement punkt 8.2 skal Visma Enterprise e-Handel benyttes for alle typer innkjøp.

E-handel er bruk av elektronisk verktøy for innkjøp og anskaffelser, dette fører til at innkjøpsprosessen blir bedre og enklere ved at den blir standardisert ut fra erfaringer. Den blir sikrere ved at elektroniske verktøy bidrar til bedre arkivering og sporbarhet. Avtaleprisene og -vilkårene kan bli gunstigere, og faren for å havne i KOFA reduseres vesentlig.¹²

Det er et mål at kommunen skal øke bruken av elektronisk handel. Formålet med bruk av e-handel er å sikre sporbarhet og dokumentasjon i innkjøpsprosessen og å frigjøre arbeidstid. Rådmannen har informert om at kommunen har tatt i buke e-handelsløsningen fra Visma, som i stor grad styres av delegerte tilganger. Der foreligger det innkjøpsavtaler på flere av de vesentligste utgiftspostene i kommunen.

For å kunne attestere og anwise i Visma har kommunen et eget skjema for registrering av tilgang.

¹¹ Reglement for anskaffelser punkt 5.2.1

¹² <http://www.anskaffelser.no/temaer-elektronisk-handel/hvorfor-e-handel/gevinster-kjoper>

5.1.5 ADMINISTRATIVT DELEGERINGSREGLEMENT

I henhold til punkt 7.2 i Nordre Land kommunes delegeringsreglement¹³ innehar rådmannen generell anvisningsmyndighet og denne kan delegeres i den grad rådmannen finner det hensiktsmessig og forsvarlig.

Nordre Land kommunes administrative delegeringsreglement mellom rådmannen og enhetsleder gir føringer for hvem som har anvisningsmyndighet, og hvem det videre kan delegeres til. Dette ble sist revidert 10.03.2012.

Det administrative delegeringsreglementet gir rådmannen tilgang til å delegerer anvisningsmyndighet videre til enhetsleder. Enhetsleder gis også tilgang til å videredelegere denne myndigheten ett nivå, dette skal da meldes fra til rådmann samt regnskapsavdeling og revisjonen.¹⁴ Enhetsledere gis fullmakt til å foreta direkte anskaffelser begrenset oppad til kr 500 000 eks mva, også denne myndigheten kan videredelegeres.

5.1.6 ANVISNING, ATTESTASJON OG BESTILLING/INNKJØP

Anvisningsmyndighet

Den som har anvisningsmyndighet skal påse at det er budsjettmessig dekning, at disponeringen av budsjettmidlene er formelt, reelt og økonomisk i orden og at attestasjon og kontroll av regningen/fakturaen er foretatt av de personer som er tillagt denne oppgaven.

Rådmannen har videredelegert anvisningsmyndigheten til enhetsleder for de ansvarsområder enhetsleder har ansvar for. Enhetsleder kan videredelegere sin anvisningsmyndighet. Dette kan maksimalt skje ett ledd og skal rapporteres til rådmannen, regnskapsavdelingen og revisjonen på vedtatt skjema.¹⁵

Attestasjonsfullmakt

Enhetsleder har ansvar for å etablere en tilfredsstillende intern kontroll. Samtlige fakturaer/regninger skal konteres/attesteres av forskjellige personer. I hver enhet skal det foreligge oversikt over hvem som har attestasjonsfullmakt. Den som har attestasjonsfullmakt skal påse at varer/tjenester er mottatt, og at det er overensstemmelse mellom faktura/regning og avtalt mengde/pris, samt at kontonummer og andre data er riktig påført.¹⁶

Attestasjon og anvisning foregår i hovedsak elektronisk i økonomisystemet VISMA og de som skal attestere og anvisning må ha fått tilgang til systemet.

Rådmannen har informert om at det i Visma-løsningen for fakturabehandling ligger en automatisk kontroll av attestasjons og anvisningsmyndighet, ved at kun de med delegert myndighet får

¹³ Nordre Land kommune – delegeringsreglement opprinnelig vedtatt i sak 055/99 sist oppdatert 11.1.2013

¹⁴ Administrativt delegeringsreglement avsnitt 1.3

¹⁵ Administrativt delegeringsreglement avsnitt 1.3

¹⁶ Administrativt delegeringsreglement avsnitt 1.3.8 og 1.3.10

gjeldende fakturaer til behandling. Oversikten over de ansatte som har fått delegert attestasjons- og anvisningsmyndighet gjennomgås jevnlig av Økonomi og strategi.

Bestillingsfullmakt

I hver enhet skal det foreligge en ajourført oversikt over hvem som har bestillingsfullmakt. Enhetsleder avgjør hvem som har rett til å foreta bestillinger/innkjøp innen sitt ansvarsområde¹⁷

Enhetsleder gis fullmakt til å foreta direkte anskaffelser begrenset oppad til et beløp stort kroner 500.000, eks mva. Enhetsleder gis anledning til videredelegering av fullmakt til direkte anskaffelser.¹⁸

Det går fram av reglementet for anskaffelser at den felles innkjøpsenheten har fullmakt til å signere rammeavtaler og andre fellesavtaler på vegne av kjøpergruppen. Beslutningsmyndigheten ved enkeltanskaffelser ligger i oppdragskommunen og håndteres i henhold til den aktuelle kommunes delegeringsreglement.¹⁹ Videre står det følgende:

*«Det skal i hver kommune til enhver tid finnes et ajourført fullmaktsregister over alle personer som har fullmakter i henhold til dette reglementet. Fullmaktsoversikten for kommunen skal ha sporbarhet til endringer over tid og skal være tilgjengelig for kontroll- og revisjonshandlinger. Fullmaktsregisteret skal angi hvem som kan signere avtaler på vegne av kommunen. Det skal også fremgå hvem som har fullmakt til å avrope på rammeavtaler og foreta kjøp under 100.000,- NOK eks merverdiavgift. Rådmannen og lokal leder er ansvarlig for at det foreligger et oppdatert fullmaktsregister, og at registeret er lett tilgjengelig for Anskaffelser».*²⁰

Antallet med anvisningsmyndighet i kommunen er per 01.10.2014 49 personer. Revisjonen har ikke mottatt oversikt over personer med bestillingsfullmakt. I e-post av 23.03.2015 har revisjonen fått opplyst at «denne delen av reglementet²¹ ikke er effektivt i noen av kommunene i regionen. Dette betyr at vi tolker at innkjøpsfullmakt fortsatt følger av ordlyden i kommunens økonomireglement kap 4. Dette er det reglementet som gjaldt når den sist inngåtte fullmakt med den enkelte (attesterer/anviser) ble inngått. Derfor mener jeg at oversendt liste²² må gjelde inntil anskaffelsenheten har avklart endelig nytt skjema/fullmakt. Når det gjelder E-handel så er det innmeldt i datasystemet hvem som har tilgang til å bestille gjennom dette systemet. Disse har da også attestasjonsfullmakt fra før.»

5.1.7 OPPLÆRING

I oktober 2013 ble det utarbeidet en ny opplæringsplan for nyansatte ledere i kommunen. Denne ble tatt i bruk våren 2014 og er obligatorisk for alle nyansatte ledere. Hensikten med denne opplæringsplanen er å gi alle nye ledere tidlig opplæring i god forvaltningspraksis.

¹⁷ Administrativt delegeringsreglement avsnitt 1.3.8 og 1.3.9

¹⁸ Administrativt delegeringsreglement avsnitt 1.4.2 og 1.4.3

¹⁹ Reglement for anskaffelser punkt 5.1.2

²⁰ Reglement for anskaffelser punkt 5.1.4

²¹ Reglement for anskaffelser punkt 5.1.4 om fullmaktsregister

²² Oversikt over personer med attestasjons og anvisningsfullmakt per 01.10.2014

Opplæringsprogrammet skal gjennomføres så tidlig som mulig etter oppstart i ny lederstilling, og det er et krav at den nytilsatte skal gjøre avtaler med opplæringsansvarlig på de aktuelle områder i løpet av de første 3 måneder etter tiltredelse.

Ifølge rådmannen er også innkjøp et aktuelt tema i ledersamtaler som gjennomføres to ganger årlig.

5.1.8 KONTROLLRUTINER

Det administrative delegeringsreglementet gir enhetsleder ansvar for å etablere en tilfredsstillende intern kontroll. Samtlige fakturaer/regninger skal konteres/attesteres og anvises av forskjellige personer og i hver enhet skal det foreligge en ajourført oversikt over hvem som har bestillingsfullmakt og attestasjonsfullmakt.

Rådmannen har opplyst at de i forbindelse med regnskapsgjennomgang ved regnskapsavslutning har gått inn på hver konto/art i regnskapet og ved utgiftsføringer over kr 30 000 blir det spurt om protokollføring er gjennomført.

5.2 OPPSUMMERING

Nordre Land kommune har foretatt omfattende endringer på anskaffelsesområdet siden 2010, det er opprettet et innkjøpssamarbeid med kommunene i Gjøvikregionen som har ansvaret for inngåelse av rammeavtaler, samt bistand ved gjennomføring av alle anskaffelser over kr 500 000 eks mva. Den felles anskaffelsesenheten skal fungere som et kompetansesenter og kan kontaktes ved behov for rådgivning og bistand ved anskaffelser også under kr 500 000 eks mva.

Det er vedtatt et nytt felles anskaffelsesreglement for kommunene i Gjøvikregionen og kommunen har tatt i bruk e-handelsløsning som skal bidra til å sikre sporbarhet og dokumentasjon i arbeidsprosessen. Det foreligger en opplæringsplan for opplæring av nye ledere.

Enhetsleder har ansvaret for tilfredsstillende intern kontroll ved sin enhet og har fullmakt til å gjennomføre anskaffelser ved sin enhet oppad til 500.000 kroner.

Rådmannen gjennomfører en etterkontroll av om det er ført protokoll for anskaffelser over 30.000 kroner.

6. PROBLEMSTILLING 2

Har anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000 vært gjenstand for konkurranse og er kravet til dokumentasjon oppfylt?

6.1 REVISJONSKRITERIER

6.1.1 LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Sentralt i vår undersøkelse er de grunnleggende krav i anskaffelsesloven § 5 andre ledd
«En anskaffelse skal så langt det er mulig være basert på konkurranse»

og anskaffelsesloven § 5 tredje ledd

«Oppdragsgiver skal sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvnbarhet ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen».

Bestemmelsen i lovens § 5 tredje ledd om at oppdragsgiver skal sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvnbarhet ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen er sentral og gjelder for alle anskaffelser. Kravet om etterprøvnbarhet pålegger oppdragsgiver å sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av konkurransen er skriftlig, slik at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger og upartiskhet; jf. FOA § 3-1 sjuende ledd.

6.1.2 FORSKRIFT OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

For anskaffelser under nasjonal terskelverdi, dvs. anskaffelser opp til kr 500 000 eks mva, er det de generelle reglene i forskrift om offentlige anskaffelser del I som gjelder for anskaffelsene, men oppdragsgiver står fritt til å velge å følge prosedyrereglene i forskriftens del II og III.²³ I henhold til formålet med loven bør oppdragsgiver velge den konkurranseformen som han mener vil føre til den mest effektive anskaffelsen.

For anskaffelser over nasjonal terskelverdi gjelder både forskriftens del I og II²⁴, disse anskaffelsene skal utlyses på Doffin. For anskaffelser over EØS terskelverdi gjelder i tillegg forskriftens del III²⁵, disse anskaffelsene skal utlyses på TED-databasen.

Konkurranse

Forskriften har følgende grunnleggende krav i §3-1 femte ledd

«Oppdragsgiver skal gjennomføre konkurransen på en måte som står i forhold til anskaffelsen»

²³ Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-1 og veileder til offentlige anskaffelser kap 7.2

²⁴ Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-1 første og andre ledd

²⁵ Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-2 første ledd.

Det vil si at kravene til hvordan oppdragsgiver skal gå frem øker proporsjonalt med verdien på anskaffelsen.

Reglene om hvordan konkurransen skal avholdes utdypes i veileder til reglene om offentlige anskaffelser²⁶, anskaffelsene kan foretas på følgende måter:

- Ulike former for annonsering, for eksempel internett eller aviser
- Frivillig kunngjøring i Doffin
- Invitere leverandører til å delta i en konkurranse i stedet for eller i tillegg til annonsering for å sikre reell konkurranse

Unntaksbestemmelser

Det er i enkelte tilfeller nødvendig å gå bort fra kravet om konkurranse, og regelverket inneholder flere unntaksbestemmelser. For anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000 finner man disse i forskriftens § 2-1 annet ledd.

Det er strenge krav til bruk av unntaksbestemmelsene, det må foreligge objektive årsaker til at bare en leverandør kan oppfylle ytelsen og kommunen har bevisbyrden. Det er viktig at kommunen gjør en grundig vurdering og sørger for god dokumentasjon

I veilederen er det skrevet følgende om én leverandør:

«Det er ikke tilstrekkelig at oppdragsgiver er av den formening at kun én leverandør kan oppfylle dens behov, eller at de kun vet om én leverandør fordi de mangler kunnskap om markedet.

Det må foreligge objektive årsaker til at kun en leverandør kan oppfylle ytelsen. Det kan for eksempel tenkes at kun én leverandør har teknisk kompetanse til å utføre arbeidet, eller at det kun er én leverandør som produserer produktet. Ettersom teknisk ekspertise stadig er i utvikling skal det svært mye til for å sannsynliggjøre at andre leverandører, herunder grupper av leverandører, ikke vil kunne levere den aktuelle ytelsen.

Det er ikke tilstrekkelig å bevise at én leverandør kan levere ytelsen mer effektivt enn andre, det må bevises at det kun er én leverandør som kan produsere det som er etterspurt.»²⁷

Det kan være strid med likebehandlingsprinsippet å velge ut noen leverandører og utelukke andre. I et lite marked må oppdragsgiver ha objektive og saklige grunner for utestengning.

Dersom anskaffelsen gjelder et uvesentlig beløp, kan forholdsmessighetsprinsippet i visse tilfeller tilsi at det er nok bare å kontakte én leverandør. Det er oppdragsgiver som har bevisbyrden for at det er bare én leverandør.

²⁶ Veileder til reglene om offentlige anskaffelser kap 14.2.4

²⁷ Veileder til reglene om offentlige anskaffelser s. 94

Dokumentasjon

Forskriftens § 3-1 sjuende ledd sier følgende om dokumentasjonskravet

«Oppdragsgiver skal fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av konkurransen er skriftlig, slik at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger og upartiskhet»

For å sikre at dokumentasjonskravet blir oppfylt har forskriften i § 3-2 første og andre ledd regler om protokollføring som gjelder for alle anskaffelser.

«(1) Oppdragsgiver skal føre protokoll for anskaffelser som overstiger kr 100 000 ekskl. mva

(2) Protokollen skal beskrive alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen. Protokollen skal minst omfatte opplysningene som fremgår av forskriftens vedlegg 3 eller 4»

Vedleggene til forskriften er maler for ferdige skjema oppdragsgiver kan benytte ved en anskaffelse, dersom man velger å ikke benytte dette må allikevel de opplysninger malene viser til fremkomme av protokollen.

De opplysninger som skal fremkomme av protokollen er:²⁸

- Virksomhetens navn
- Protokollførerens navn
- Kort beskrivelse av hva som skal anskaffes
- Anslått verdi på kontrakten
- Hvilke tiltak gjennomføres for å sikre reell konkurranse om kontrakten, og navn på leverandør(er) som har levert tilbud
- Hvis det ikke skal gjennomføres konkurranse om kontrakten, angi en konkret begrunnelse
- Hvis relevant, begrunnelse for hvorfor leverandører som har skatte- og avgiftsrestanser fikk anledning til å delta i konkurransen
- Kort begrunnelse for valg av leverandør og kontraktsverdi
- Hvis relevant, andre vesentlige forhold og viktige beslutninger som er av betydning for konkurransen
- Dato og protokollførers signatur

Hensikten med protokollen er å sikre gjennomsiktighet og etterprøvbarehet, det skal være lett å etterprøve om oppdragsgivers beslutninger er i tråd med regelverket.

6.1.3 BEREGNING AV ANSKAFFELSENS ANSLÅTTE VERDI

For å avgjøre hvilke regler som gjelder for den enkelte anskaffelse, må anskaffelsens anslåtte verdi beregnes. Reglene for dette finner vi i FOA del I § 2-3, 1-15 ledd. Mest aktuelt i denne sammenheng er 1-4 ledd:

²⁸ Forskrift om offentlige anskaffelser vedlegg 3

«(1)Anskaffelsens anslåtte verdi beregnes på grunnlag av oppdragsgivers anslag av det samlede beløp oppdragsgiver kommer til å betale, eks mva for dd kontrakter som utgjør anskaffelsen

(2)Beregningen skal være holdbar på kunngjøringstidspunktet, eller for anskaffelser som ikke trenger kunngjøring, på det tidspunkt oppdragsgiver etter en forsvarlig vurdering av markedet begynner å innhente tilbud.

(3)Valg av metode for beregning av anskaffelsens anslåtte verdi skal ikke foretas i den hensikt å unngå at bestemmelser i forskriften ikke får anvendelse på kontrakten

(4)En planlagt anskaffelse av en bestemt ytelse kan ikke deles opp i den hensikt å unngå at bestemmelser i forskriften kommer til anvendelse»

KOFA sak 2003/73 gir en fortolkning når det gjelder hvilke momenter som er relevante når man skal vurdere hvilke ytelser som må sees i sammenheng ved beregning av terskelverdier. I denne saken var det av avgjørende betydning at oppdragene rettet seg inn mot samme leverandørmarked, oppdragene ble tildelt samtidig og verken geografiske forhold eller forskjeller i bla kjøretøy var av en slik art at det var snakk om ulike tjenester.

6.1.4 REGLEMENT FOR ANSKAFFELSER FOR KOMMUNENE I GJØVIKREGIONEN

Det felles anskaffelsesreglementet har følgende regler for anskaffelser som foretas utenom rammeavtaler:

*«Alle anskaffelser over kr 100 000 eks mva skal protokollføres
Ved anskaffelser fra kr 100 000 – kr 500 000 eks mva skal det forespørres og mottas minst tre skriftlige tilbud fra tre forskjellige leverandører.»*

6.2 DATA

Vi har foretatt en undersøkelse av 22 anskaffelser, resultatet av denne undersøkelsen fremkommer av nedenstående tabell.

Anvisningsansvarlig for anskaffelsen har blitt kontaktet, og revisjonen har fått tilsendt informasjon om anskaffelsen, samt kopi av anskaffelsesprotokoll.

6.2.1 OVERSIKT OVER UTVALGTE ANSKAFFELSER

Tabell 6.1 inneholder:

- Hvem som er leverandør av varen/tjenesten
- Samlet beløp på hele anskaffelsen, de undersøkte bilag var alle under kr 500 000, men samlet beløp på hele anskaffelsen viste seg for enkelte av anskaffelsene å være høyere enn kr 500 000, og i et tilfelle å være lavere enn kr 100 000.
- Hva anskaffelsen gjelder
- Kommunens forklaring
- Informasjon om det er avholdt konkurranse
- Informasjon om det er fremlagt anskaffelsesprotokoll

TABELL 6.1 OVERSIKT OVER DE UTVALGTE ANSKAFFELSENE

Nr	Leverandør Kjøp eks mva Anskaffelsen	Kommunens forklaring	Konkurranse	Anskaffelses protokoll fremlagt
1	Gjølberg Libris kr 151 206,00 Skolemateriell	Det går fram av protokollen at kommunen hadde kontakt med to tilbydere, kun en leverte tilbud. Kommunen har opplyst til oss at de kontaktet flere tilbydere, men kjedene ville ikke konkurrere internt. Dette er ikke dokumentert i protokollen.	Ja	Ja
4	RSA Vare-Last-Buss kr 455 704,00 Minibuss	Anskaffelsen er gjennomført av Felleseenheten Anskaffelser	Ja	Ja
5	Kjetil Walle kr 733 850 Brøyting	5-årig brøyteanbud, utlyst i avis og internett. Felles protokoll for hele brøyteanbudet.	Ja	Ja
6	Strømsjordet Maskin AS kr 299 840 Brøyting	5-årig brøyteanbud, utlyst i avis og internett. Felles protokoll for hele brøyteanbudet.	Ja	Ja
7	Øystein Rudstaden kr 331 764 Brøyting	5-årig brøyteanbud, utlyst i avis og internett. Felles protokoll for hele brøyteanbudet.	Ja	Ja

Nr	Leverandør Kjøp eks mva Anskaffelsen	Kommunens forklaring	Konkurranse	Anskaffelses protokoll fremlagt
8	Aktiv Lek AS kr 107 515 Lekeapparater	3 leverandører ble forspurt, alle tre leverte tilbud. Aktiv Lek AS ble valg pga mest fordelaktig tilbud basert på pris og funksjon/kvalitet.	Ja	Ja
9	Møller Undall kr 354 680 Adgangs kontroll- system	Hasteanskaffelse etter lynnedslag. Adgangskontrollsystemet ved skolene ble ødelagt pga lynnedslag. På grunn av tidsaspektet ble det i samråd med forsikringselskap avgjort at tidligere leverandør monterte nytt system, dekket av forsikringen.	Nei	Ja
10	Dokka Biovarme AS kr 101 047 Flis til fyringsanlegg	Dette gjelder innkjøp av flis til kommunens egneide flisfyringsanlegg. Kommunen frakter selv flisa. Eneste leverandør i Dokkaområdet er Dokka Biovarme. Torpa Biovarme er forespurt men ville ikke legge inn pris, siden transportavstanden ville føre til at de ikke er konkurransedyktige.	Ja	Ja
11	Cowi AS kr 590 000 Konsulent- tjenester	Tilbudskonkurranse doffin.no	Ja	Ja
12	A/S Reservekraft kr 753 690 Nødstrøms- aggregat	Kjøpet er foretatt av Felleseenheten Anskaffelser. Tilbudskonkurranse doffin.no	Ja	Ja

Nr	Leverandør Kjøp eks mva Anskaffelsen	Kommunens forklaring	Konkurranse	Anskaffelses protokoll fremlagt
13	Everycare AS kr 158 149 Velferdsteknologi	I forbindelse med ombygging av Landmo Omsorgsenter fra omsorgsboliger til institusjonsplasser ble kommunen kontaktet av Everycare AS som ville være med å utvikle et nytt system for velferdsteknologi. Dette ble drøftet med Anskaffelser og de konkluderte med at et utviklingsprosjekt var innenfor regelverket om offentlige anskaffelser. Det ble en tredeling av kostander på oppdraget, mellom Everycare AS, Innovasjon Norge og Nordre Land kommune.	Nei,	Ja
14	Gunnar Karlsen AS kr 754 274 Ventilasjons- anlegg	Tilbudskonkurranse doffin.no	Ja	Ja
15	HBH Malerservice AS kr 156 987	Hadde planlagt å gjøre denne jobben med egne ansatte. På grunn av forsinkelser og tidspress måtte kommunen benytte opsjonen på maletjenester i avtalen med Oppland Entreprenør	Ja	Ja
16	Hymax AS kr 340 000 Hjullaster	Kontaktet maskinforhandlere, og fulgte med på finn.no og mascus.no som er markedsplasser for brukte maskiner. Etter å ha fulgt med på nett i ca 6 mnd fant kommunen denne maskinen. Den hadde best kombinasjon av pris, alder, utstyr og tilstand av alle de hadde sett i den perioden.	Ja	Ja
17	JAF Arkitektkontor AS kr 346 125 Forprosjekt flerbrukshall	Kjøpet er foretatt av Fellesenheten Anskaffelser	Ja	Ja
18	Johnson Controls kr 782 084 Styringsanlegg til ventilasjons- anlegg	Oppgradering og utvidelse av eksisterende anlegg. Rådgivende ingeniør er forespurt og konkluderer med at det måtte bygges videre på eksisterende anlegg og dermed benytte tidligere leverandør. Byttes leverandør må en stor del av styringsanlegg og kabling erstattes og totalkostnad vil bli vesentlig høyere.	Nei	Ja Anslått verdi kr 450 000
19	Scandic Markiser AS kr 377 099 Persienner	3 leverandører ble forespurt, 2 leverte tilbud. Leverandør ble valgt på grunn av det mest økonomisk fordelaktige tilbudet	Ja	Ja

Nr	Leverandør Kjøp eks mva Anskaffelsen	Kommunens forklaring	Konkurranse	Anskaffelses protokoll fremlagt
20	Volvo Maskin AS kr 124 980 Reparasjon	Reparasjon av maskin på merkeverksted. Denne ble satt på service for utbedring av en mindre reparasjon, det viste seg etter hvert at reparasjonen ble mer omfattende og prisen ble da høyere enn først antatt.	Nei	Nei
21	Egenes Brannteknikk AS kr 498 000 Røykdykker/ kommandobil	Kjøpet er foretatt av Fellesenheten Anskaffelser	Ja	Ja
22	Jens Fischer kr 285 507 Planering og oppgrusing av fotballbane	Forespurt 3 leverandører, leverandør valgt på bakgrunn av timepris og at jobben kunne startes omgående.	Ja	Ja
23	Land Elektriske AS kr 235 342 Elektriker- tjenester	Dette startet som en liten jobb med installasjon i forbindelse med rehabilitering av Lokomotivverkstedet. Land Elektriske ble valgt på bakgrunn av laveste kjente timepriser, men uten egen konkurranse for denne jobben. Vi hadde forutsatt at vi kunne benytte eksisterende hovedinntak med tavle og kabling. Etter hvert viste det seg at vi måtte skifte ut inntak, tavle og kabler. Da Land El allerede var i gang med jobben ble det til at de utførte tilleggsjobbene også. Dessverre ble da sluttsummen over terskelverdien for offentlige anskaffelser.	Nei, men leverandør ble valgt på bakgrunn av lavest kjente timepriser	Nei
24	Friganor AS kr 224 245 Datarack inkl kjøleenhet	3 leverandører forespurt, alle tre leverte tilbud. Valg av leverandør foretatt iht. kriterier i forespørselen.	Ja	Ja

6.2.2 OPPSUMMERING AV FAKTA I TABELL 6.1

Av en total på 22 anskaffelser er det fremlagt anskaffelsesprotokoll for 20 av dem, i 17 har det vært ulike former for konkurranse.

4 av anskaffelsene er foretatt av fellesenheten Anskaffelser, dette gjelder anskaffelse 4, 12,17 og 21.

Konkurranse

I 17 av 22 anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000 har det vært ulike former for konkurranse.

5 av 22 anskaffelser har ikke vært gjenstand for konkurranse. Dette gjelder anskaffelse 9, 13, 18, 20 og 23:

- Adgangskontrollsystem på skole, hasteanskaffelse pga lynnedslag
- Utviklingsprosjekt for velferdsteknologi
- Styringsanlegg til eksisterende ventilasjonsanlegg
- Reparasjon av maskin på merkeverksted
- Elektrikertjenester

Anskaffelsesprotokoll

Undersøkelsen viser at det er fremlagt anskaffelsesprotokoll for 20 av 22 anskaffelser.

Det er ikke fremlagt anskaffelsesprotokoll for 2 av 22 anskaffelser, dette gjelder anskaffelsene 20, 23;

- Reparasjon av maskin på merkeverksted
- Elektrikertjenester

6.3 REVISJONENS VURDERINGER

6.3.1 OPPSUMMERING AV REVISJONENS VURDERINGER

Revisjonens vurderinger er kort oppsummert i tabell 6.2. For 8 av anskaffelsene har revisjonen vurdert at det foreligger avvik fra regelverket. Disse er merket med rødt/uthevet skrift.

Under tabellen følger revisjonens vurderinger knyttet til det enkelte avvik..

TABELL 6.2 OPPSUMMERING AV REVISJONENS VURDERINGER

Nr	Avholdt konkurranse	Er konkurransen i samsvar med regelverket	Foreligger anskaffelsesprotokoll	Er protokollen i samsvar med regelverket
1	Ja	Nei	Ja	Nei
4	Ja	Ja	Ja	Ja
5	Ja	Nei	Ja	Ja
6	Ja	Nei	Ja	Ja
7	Ja	Nei	Ja	Ja
8	Ja	Ja	Ja	Ja
9	Nei	Ja	Ja	Ja
10	Ja	Nei	Ja	Ja
11	Ja	Ja	Ja	Ja
12	Ja	Ja	Ja	Ja
13	Nei	Ja	Ja	Ja
14	Ja	Ja	Ja	Ja
15	Ja	Ja	Ja	Ja
16	Ja	Ja	Ja	Ja
17	Ja	Ja	Ja	Ja
18	Nei	Nei	Ja	Ja
19	Ja	Ja	Ja	Ja
20	Nei	Nei	Nei	Nei
21	Ja	Ja	Ja	Ja
22	Ja	Ja	Ja	Ja
23	Nei	Nei	Nei	Nei
24	Ja	Ja	Ja	Ja

6.3.2 HAR ANSKAFFELSER OVER KR 100 000 EKS MVA VÆRT GJENSTAND FOR KONKURRANSE?

Ved anskaffelser under kr 500 000 eks mva må oppdragsgiver ta stilling til hvordan konkurransen kan gjennomføres. Oppdragsgiver plikter «så langt det er mulig» å sikre konkurranse om anskaffelser som følger framgangsmåten i FOA del I. Det er adgang til å invitere leverandører til å delta i en konkurranse. Forskriften stiller ikke krav om et minste antall leverandører som skal inviteres, men antall leverandører som inviteres bør være tilstrekkelig til å sikre en reell konkurranse. Kravene til oppdragsgiver øker proporsjonalt med verdien av anskaffelsen.

I henhold til anskaffelsesreglementet for Gjøvikregionen skal minst tre leverandører forespørres ved anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000.²⁹

ANSKAFFELSER SOM HAR VÆRT GJENSTAND FOR KONKURRANSE

I 17 av 22 anskaffelser har det vært ulike former for konkurranse.

I 12 av disse 17 er det avholdt konkurranse med minst tre inviterte, 3 av disse 12 anskaffelsene er kunngjort på Doffin og ved dette sikret konkurranse, dette gjelder nr 11 Cowi AS, nr 12 A/S Reservekraft og nr 14 Gunnar Karlsen AS. Anslått verdi/kontraktverdi for anskaffelse nr 11 er under nasjonal terskelverdi på kr 500 000, mens nr 12 og nr 14 er over nasjonal terskelverdi, men under EØS-terskelverdi³⁰. Revisjonen vurderer at disse anskaffelsene er kunngjort i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser og kommunens retningslinjer. For de andre 9 er det avholdt konkurranse med minst tre inviterte, de er i samsvar med regelverket og revisjonen har ingen kommentarer til disse. 4 av de 12 anskaffelsene er foretatt av fellesheten Anskaffelser.

Ikke tilstrekkelig konkurranse

5 av de 17 anskaffelsene har ikke vært gjenstand for konkurranse i tilstrekkelig grad i henhold til regelverkets krav.

Dette gjelder for det første to mindre anskaffelser i størrelsesorden 100-150.000 kroner der det er dokumentert i protokollen at kun to leverandører er forespurt (anskaffelse nr 1 og 10 i tabell 6.1). Kommunen har gitt forklaringer på hvorfor det ikke har blitt avholdt tilstrekkelig konkurranse, denne er gjengitt i tabellen. Ved anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000 sier det felles anskaffelsesreglementet at minst tre leverandører skal forespørres, det er da ikke dokumentert at det har blitt avholdt tilstrekkelig konkurranse i henhold til reglementet for disse to anskaffelsene.

Forskriften stiller ikke krav om at minst tre leverandører skal forespørres. Sett i lys av at kravene til oppdragsgiver øker med verdien av anskaffelsen, mener revisjonen at kommunens begrunnelse for å kun forespørre to leverandører synes å være tilstrekkelig sett i lys av forholdsmessighetskravet i forskriften. Revisjonen mener derfor at avvikene fra det felles anskaffelsesregelverket er å anse som mindre vesentlige.

Etter revisjonens vurdering må anskaffelse nr. 5, 6 og 7, snøbrøyting, ses på som en samlet anskaffelse og skulle vært utlyst på Doffin, og sannsynligvis også i EUs TED-database.³¹ Anskaffelsene dreier det seg om snøbrøyting av ulike roder i kommunen, det er en felles anskaffelsesprotokoll og det er såpass stor likhet mellom oppdragene at det etter revisjonens vurdering vil dreie seg om en felles anskaffelse. Den samlede verdien vil da være over nasjonal

²⁹ Reglement for anskaffelser punkt 4.4

³⁰ Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-1 andre ledd

³¹ Forskrift om offentlige anskaffelser del II og del III

terskelverdi og sannsynligvis også over EØS terskelverdi. Disse ble anskaffet samtidig og dreier seg om samme type tjeneste.

Som grunnlag for vår vurdering viser vi til KOFA sak 2003/73 hvor det ble vurdert en lignende tjeneste, i den saken dreide det seg om tildeling av oppdrag for transport av avfall. KOFA kom frem til at det dreide seg om ensartede tjenester og derfor én anskaffelse. Nemnda la i sin begrunnelse vekt på at transportoppdragene rettet seg inn mot samme leverandørmarked. Videre var verken geografiske forhold eller forskjellen i avfallstyper eller kjøretøy av en slik art at det var tale om forskjellige typer ytelse. Det ble dessuten vektlagt at transportoppdragene ble tildelt samtidig. Det er således ikke avholdt konkurranse i samsvar med regelverket.

ANSKAFFELSER SOM IKKE HAR VÆRT GJENSTAND FOR KONKURRANSE

I 5 av anskaffelsene har det ikke vært avholdt konkurranse, dette gjelder anskaffelse nr. 9, 13, 18, 20 og 23.

I alle anskaffelsene hvor det ikke har vært konkurranse er anslått verdi under nasjonal terskelverdi³²: For denne type anskaffelser er det ingen prosedyrekrav i regelverket, men det skal gjennomføres konkurranse så langt det er mulig i henhold til reglene i FOA del I, og i henhold til reglement for anskaffelser skal minst tre leverandører forespørres ved anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000.³³

Regelverket inneholder flere unntaksbestemmelser som regulerer tilfeller der det er anledning til å foreta en anskaffelse uten forutgående konkurranse.³⁴ Nedenfor har vi vurdert om de 5 anskaffelsene kommer inn under unntaksbestemmelsene.

I de anskaffelsene hvor det ikke har vært konkurranse er det ulike årsaker til dette. Kommunens forklaring er tatt inn i tabell 6.1.

Anskaffelser som revisjonen mener faller inn under unntaksbestemmelsene

I anskaffelse nr 9 ble det foretatt en hasteanskaffelse på grunn av et lynnedslag. Adgangskontrollsystemet ved skolene ble ødelagt pga. lynnedslag. På grunn av tidsaspektet ble det i samråd med forsikringsselskapet avgjort at tidligere leverandør monterte nytt system, dekket av forsikringen. I henhold til FOA § 2-1 andre ledd bokstav c er det et unntak fra konkurransekravet i tilfeller hvor *«anskaffelsen på grunn av uforutsette omstendigheter ikke kan utsettes i den tiden det tar å gjennomføre en konkurranse»*

Anskaffelse nr. 13 gjelder et utviklingsprosjekt for velferdsteknologi ved Landmo Omsorgssenter. Kommunen delte i dette tilfellet kostnadene med Everycare AS og Innovasjon Norge. I dette tilfellet var intensjonen at det skulle utvikles ny teknologi i samarbeid mellom partene, og det vil komme inn

³² Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-2

³³ Reglement for anskaffelser punkt 4.4

³⁴ Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-1 andre ledd

under FOA § 2-1 andreledd bokstav a «*anskaffelsen kan bare foretas hos en leverandør i markedet, for eksempel av tekniske (...)årsaker..*»

I begge av de ovenstående anskaffelsene er begrunnelsen for hvorfor det ikke ble utlyst konkurranse inntatt i protokollen. Revisjonen antar at de nevnte unntaksbestemmelser kommer til anvendelse i disse tilfellene, selv om kommunen selv ikke har nevnt selve unntaksbestemmelsene i protokollen.

Anskaffelser som revisjonen mener ikke faller inn under unntaksbestemmelsene

Revisjonen kan ikke se at anskaffelse nr. 18, 20 og 23 kommer inn under noen av unntakene i regelverket. Det er ikke skrevet protokoll for anskaffelse nr. 20 og 23 og det foreligger derfor ingen begrunnelse for hvorfor det ikke er utlyst konkurranse, disse anskaffelsene er da i strid med regelverket.

Anskaffelse nr 20 gjelder en reparasjon på et merkeverksted som viste seg å bli mer omfattende enn først antatt, slik at beløpet oversteg 100.000 kroner. Revisjonen anser at dette avviket er mindre vesentlig, men det burde vært skrevet protokoll for anskaffelsen der begrunnelsen for manglende konkurranse framgikk.

Vedr anskaffelse nr. 18 foreligger det en begrunnelse i protokollen, ved at tidligere leverandør måtte benyttes ved utvidelse av eksisterende anlegg da det ville bli vesentlig dyrere å benytte en annen leverandør. Det foreligger ingen dokumentasjon som underbygger dette og revisjonen kan ikke se at denne faller inn under unntaksreglene, anskaffelsen er således foretatt i strid med regelverket. I protokollen er det vist til at anslått verdi på denne anskaffelsen var kr 450 000, verdien er ikke dokumentert ut over dette. Den faktiske verdien beløp seg til 782.000 kroner. Vi bemerker at ved anskaffelser over nasjonal terskelverdi skal både FOA del I og II følges³⁵.

6.3.3 ER KRAVET TIL DOKUMENTASJON OPPFYLT?

Det følger av FOA § 3-1 nr. 7 at de vurderinger og den dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av konkurransen er skriftlig slik at en tredjeperson eller klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger og upartiskhet.

I 20 av 22 anskaffelser foreligger det anskaffelsesprotokoller. Det er i henhold til regelverket ingen anskaffelser over kr 100 000 som er unntatt fra protokollplikten. Det skulle derfor vært skrevet protokoll for alle anskaffelsene.

I 1 anskaffelse, nr 1 foreligger det mangelfull protokoll, det er her ikke nevnt hvilke leverandører som er invitert og den ser heller ikke ut til å være signert, den er således ikke i tråd med regelverket.

³⁵ Forskrift om offentlige anskaffelser § 2-2 andre ledd

7. PROBLEMSTILLING 3

Hvordan sikrer rådmannen at regelverket etterleves?

I dette kapitlet vil vi ta de data som ble hentet inn i kapittel 5 og veie opp mot gitte revisjonskriterier.

Vurderingene i kapittel 6 gir også en indikasjon på om de retningslinjer som er beskrevet i kapittel 5 fører til at regelverket etterleves.

7.1 REVISJONSKRITERIER

I henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.9.1992 nr. 107 § 23 annet ledd skal administrasjonssjefen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Utleddet av kommunelovens § 23 skal rådmannen sørge for at regelverket for offentlige anskaffelser etterleves. Dette ansvaret innebærer også ansvar for at kommunens innkjøpere har nødvendig innsikt og forståelse for de grunnleggende anskaffelsesprinsippene som gjelder for kommunen, og de kravene som stilles til kommunen i anskaffelsesprosessen.

For at kommunen skal kunne drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnet instruks på innkjøpsområdet, må kommunen ha interne retningslinjer på området som bygger på innkjøpsregelverket.

For at kommunen skal være gjenstand for betryggende kontroll bør den også ha kontrollrutiner rettet mot regelverket for offentlige anskaffelser, disse rutinene bør være egnet til å avdekke brudd på regelverket.

I henhold til det felles anskaffelsesreglementet³⁶ har lokal leder *«ansvaret for at anskaffelsene skjer på bakgrunn av gjeldende lover og regler, kommunale retningslinjer, og er basert på etikk, samfunnsnytte og likebehandling av leverandører. Det innebærer å se til at virksomheten har organisert sine innkjøp på en måte som sikrer dette.»* Det sier videre at *«både ledere og medarbeidere med ansvar for innkjøp må ha fokus både på det formell og på den praktiske gjennomføringen. Det gjelder kunnskap om regelverket...»*

³⁶ Reglement for anskaffelser s.3

7.2 DATA

Vi har i dette kapitlet spesielt sett på kommunens rutiner i forhold til etterlevelse av anskaffelsesregelverket for kjøp i størrelsesorden 100.000 – 500.000 kroner.

Kommunens systemer og rutiner er beskrevet i kapittel 5. Vi vil her spesielt vise til omtalen av innkjøpssamarbeidet og det felles anskaffelsesregelverket for kommunene i Gjøvik-regionen. Videre viser vi til beskrivelsen av det administrative delegeringsreglementet der fullmakter i forbindelse med anvisning, attestasjon og bestilling er beskrevet.

Som det går fram av kapittel 5 er det den enkelte enhetsleder som har ansvaret for internkontrollen innen sin enhet og for at innkjøp gjennomføres i samsvar med regelverket. Det er innført en kontrollrutine i forbindelse med regnskapsavslutningen der det påses at det er skrevet protokoll for alle anskaffelser over 30.000 kroner. Kommunens opplæringsplan for nytilsatte gir alle nyansatte ledere opplæring i anskaffelsesreglementet, og dette følges også opp i ledersamtaler to ganger årlig.

Vi har også benyttet resultatene fra gjennomgangen av konkrete anskaffelser som grunnlag for våre vurderinger i dette kapitlet og viser i den forbindelse til kapittel 6.

7.3 REVISJONENS VURDERINGER

Rådmannen kan sikre at regelverket etterleves ved å ha et system som på den ene siden bidrar til å forebygge at feil skjer og på den annen side er egnet til å avdekke at feil har skjedd. Systemet skal sikre betryggende kontroll, men graden av kontroll må avveies mot risiko og kostnader ved å etablere kontrolltiltakene.

Revisjonen vurderer at det felles anskaffelsesregelverket bygger på og er i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser. Kommunens administrative delegeringsreglement viser tydelig ansvaret og rollene i anskaffelsesprosessen. Dette er rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket.

Det skal i enhver enhet foreligge en ajourført oversikt over hvem som har bestillingsfullmakt. Dette følger både av det regionale anskaffelsesreglementet og av administrativt delegeringsreglement. I tilknytning til det regionale anskaffelsesreglementet er det også utformet en fullmakt der det skal spesifiseres hvem som har fullmakter innenfor ulike beløpsgrenser mv. Som vi har omtalt i kapittel 5 er denne bestemmelsen ikke fulgt opp i Nordre Land kommune og det foreligger ikke slike innkjøpsfullmakter eller oversikter over hvem som har innkjøpsfullmakter.

Resultatet av vår undersøkelse viste at det var avholdt konkurranse og skrevet protokoll etter regelverket i et flertall av de anskaffelsene vi undersøkte. Det var likevel enkelte avvik som vi har omtalt nærmere i kapittel 6. Alt i alt mener revisjonen at internkontrollen ser ut til å fungere tilfredsstillende. Avvikene kan likevel gi grunnlag for å stille spørsmål om internkontrollen bør

forsterkes noe. Kommunen har en kontroll av gjennomførte anskaffelser ved regnskapsavslutningen som kan bidra til å avdekke avvik fra regelverket. Det kan se ut som om enkelte av de anskaffelsene vi har sett på ikke er blitt fanget opp av denne kontrollen.

Ansvar for gjennomføring av anskaffelser er delegert til enhetslederne. Større anskaffelser skal gjennomføres ved bistand fra anskaffelsesenheten. Ved mindre anskaffelser må enhetsleder selv og eventuelt andre som er delegert innkjøpsfullmakt ha kjennskap til regelverk og rutiner. Vår gjennomgang kan tyde på at enkelte av innkjøperne ikke kjenner godt nok til regelverket, f.eks unntaksbestemmelsene i forskriften og plikten til å begrunne godt nok de valg som tas i protokollen.

8. PROBLEMSTILLING 4

Beskrive antatt omfang av anskaffelser i de ulike intervallene som gjøres innenfor inngåtte rammeavtaler.

Nordre Land kommune har per 10. november 2014 inngått rammeavtale med 55 ulike leverandører. De fleste av disse er inngått i samarbeid med kommunene i Gjøvikregionen, kun to av dem gjelder kun for Nordre Land kommune.

Revisjonen har fått tilsendt oversikt over kommunens rammeavtaler per 01.11.2014, samt en totaloversikt over leverandører med omsetningstall for 2014. Ved å se på disse samlet har vi laget nedenstående tabell.

Leverandør	Reskontronr	Omsetning 2014	Antall
KLP	501990	kr 48 987 261,00	20
KLP	502745	kr 1 780 685,00	4
KLP	502544	kr 1 708 345,00	2
ASKO Hedmark AS og ASKO Oppland AS	500059	kr 1 659 874,00	98
Evry	500164	kr 1 171 755,00	75
Stange Asfalt AS	502160	kr 1 026 998,00	10
Autoplan	502722	kr 902 835,00	38
KLP	503232	kr 809 306,00	3
KLP	502316	kr 799 324,00	2
KLP	500351	kr 734 732,00	3
Atea	501784	kr 712 331,00	18
Apotek 1 Norge AS	500024	kr 616 276,00	49
Tine Meieriet Øst	500561	kr 530 090,00	226
YX Energi Norge AS	500872	kr 470 893,00	53
Staples Norway AS.	500872	kr 469 440,00	183
Mediq Norge AS	500435	kr 433 040,00	187
Evry	500165	kr 431 251,00	39
Telenor	502831	kr 302 114,00	354
NorEngros Johs. Olsen AS	500481	kr 276 912,00	169
EFG Hov+Dokka AS	500755	kr 260 405,00	16
Evry (Evry Consulting)	502412	kr 248 965,00	28
Kjeldstad Bakeri	500346	kr 233 544,00	39
Papyrus Norge AS	500861	kr 225 646,00	2
KOMPAN Norge AS	502923	kr 215 772,00	2
MjøsPlan AS	502502	kr 202 099,00	9
Brødrene Dahl	500097	kr 198 194,00	23
Bergen Energi	501055	kr 193 059,00	3
Pitney & Bowes	501278	kr 178 920,00	48
SENAB Interiør	503068	kr 164 311,00	3

Innkjøp - etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser

Kontrollutvalgstjenester AS v/ Kjetil Solbrækken	502287	kr 161 227,00	4
NorEngros Johs. Olsen AS (Dahle Medical)	500482	kr 144 706,00	8
Pitney & Bowes	500934	kr 132 713,00	42
Telenor	502607	kr 120 403,00	105
Kinnarps AS	500341	kr 119 566,00	6
Atea (Atea Direct)	500160	kr 118 853,00	19
Lekolar AS	500092	kr 115 175,00	17
Lohne og Krokeide AS	500404	kr 102 215,00	13
Total		kr 66 959 235,00	1896

I tillegg har kommunen rammeavtaler med 25 andre leverandører, det ser ut til at det kun har blitt foretatt kjøp under kr 100 000 fra hver av disse.

9. KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

PROBLEMSTILLING 1

Beskrive rådmannens vurderinger omkring endring av reglene for enkeltinnkjøp, antall personer med innkjøpsfullmakt og muligheter for differensiering av innkjøpsordninger.

Nordre Land kommune har foretatt omfattende endringer på anskaffelsesområdet siden 2010, det foreligger i dag retningslinjer for opplæring, det er fokus på bruk av e-handel og det gjennomføres etterkontroll, det er opprettet et innkjøps samarbeid med en felles anskaffelses enhet med kommunene i Gjøvikregionen.

Antall personer med anvisningsmyndighet i kommunen er per 01.10.2014 49 personer. Vi har ikke fått oversikt over personer med innkjøpsfullmakt.

PROBLEMSTILLING 2

Har anskaffelser i størrelsesorden kr 100 000 – kr 500 000 vært gjenstand for konkurranse og er kravet til dokumentasjon oppfylt?

Konkurransekravet

Undersøkelsen viste at det var avvik i henhold til regelverket for i alt 8 av 22 anskaffelser.

Etter revisjonens vurdering er 3 av disse avvikene mindre vesentlige. Disse avvikene dreier seg om manglende eller ikke tilstrekkelig konkurranse vurdert opp mot det felles anskaffelsesreglementets krav om at minst 3 leverandører skal forespørres. Verdien er under kr 150.000 for disse anskaffelsene og revisjonen vurderer at kommunens begrunnelser synes å være tilstrekkelige, vurdert opp mot forholdsmessighetskravet i forskriften. Begrunnelsene kunne imidlertid vært bedre dokumentert i anskaffelsesprotokollen.

2 av de andre 5 anskaffelsene var har ikke vært gjenstand for konkurranse. Verdien på den ene anskaffelsen var ca 780.000 kroner mens anslått verdi var 450.000 kroner. Det foreligger ingen dokumentasjon i protokollen på anslått verdi eller begrunnelse for valg av leverandør. For anskaffelser over 500.000 kroner skal regelverket i forskriftens del II følges og anskaffelsen skal lyses ut på Doffin.

3 anskaffelser gjaldt et brøyteanbud der revisjonen vurderer at anskaffelsene skulle vært behandlet som en samlet anskaffelse. Den samlede verdien på de tre anskaffelsene oversteg terskelverdien på 500.000 kroner og skulle vært utlyst på Doffin, og sannsynligvis også i EUs TED-database.

Dokumentasjonskravet

Revisjonen vurderer at dokumentasjonskravet ikke er oppfylt for 3 av 22 anskaffelser

PROBLEMSTILLING 3

Hvordan sikrer rådmannen at anskaffelsesregelverket etterleves?

Etter revisjonens vurdering er kommunens retningslinjer sammen med det felles anskaffelsesreglementet i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser. Kommunen har en kontroll av gjennomførte anskaffelser ved regnskapsavslutningen som kan bidra til å avdekke avvik fra regelverket. Revisjonen vurderer at det er etablert rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket.

Undersøkelsen vår viste at 14 av 22 anskaffelser var gjennomført i samsvar med konkurransekravet og dokumentasjonskravet. Enkelte av avvikene vurderes som mindre vesentlige. Alt i alt mener vi at internkontrollen fungerer tilfredsstillende. De avvikene som er avdekket kan likevel gi grunnlag for å stille spørsmål om internkontrollen bør forsterkes noe. Vår gjennomgang kan tyde på at enkelte av innkjøperne ikke kjenner godt nok til regelverket.

PROBLEMSTILLING 4

Beskrive antatt omfang av anskaffelser i de ulike intervallene som gjøres innenfor inngåtte rammeavtaler.

Det er gitt en beskrivelse av hvilke leverandører Nordre Land kommune har inngått rammeavtaler med, omsetning per rammeavtale samt antall kjøp per rammeavtale.

ANBEFALINGER

Revisjonen anbefaler kommunen

- Å sikre at det gjennomføres konkurranse i samsvar med regelverket.
- Å sikre at vurderinger ved bruk av unntaksbestemmelsene om konkurranse i regelverket dokumenteres i anskaffelsesprotokollen.
- Å sikre føring av anskaffelsesprotokoll.
- Å vurdere om det er behov for mer opplæring av ledere/innkjøpere i anskaffelsesreglene.

REFERANSER

- lov om offentlige anskaffelser av 16.7.1999 nr.69 (anskaffelsesloven)
- lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.9.1992 nr.107 (kommuneloven)
- forskrift om offentlige anskaffelser av 7.4.2006 nr. 402
- veileder til reglene om offentlige anskaffelser – oppdatert desember 2013
- KOFA sak 2003/73

Kommunale dokumenter:

- felles anskaffelsesregelverk for kommunene i Gjøvik-regionen, vedtatt i Nordre Land kommunestyre 8.4.2014.
- Delegeringsreglement for Nordre Land kommune, vedtatt i kommunestyret 055/99, sist oppdatert 11.01.2013
- Administrativt delegeringsreglement for Nordre Land kommune, sist revidert 10.03.2012

VEDLEGG RÅDMANNENS UTTALELSE

NORDRE LAND KOMMUNE
RÅDMANN

Innlandet Revisjon IKS
Studievegen 7

2815 GJØVIK

Unntatt offentlig offl §23

Saksbehandler: John Løvmoen

Vår ref: JLM/15/788/601

Deres ref:

Dato: 22.04.2015

SVAR - ETTERLEVELSE AV LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - UTKAST TIL KOMMENTAR

Kommentarer til Innlandet Revisjon IKS forvaltningsrevisjonsrapport om innkjøp- etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser.

Det vises til utkast til forvaltningsrevisjonsrapport «innkjøp- etterlevelser av lov om offentlige anskaffelser i Nordre Land kommune» rapport 5-2015 versjon 2015-270/GR/SØJ, mottatt den 21. april 2015. Rapporten konkluderer innledningsvis med at det i totalt 9 av 23 undersøkte anskaffelser er registrert avvik fra regelverket.

Rådmannen vil på vegne av kommunen gi supplerende kommentarer til flere av disse anskaffelsene, da rådmannen mener at flere av avvikene er av en slik karakter at kommunen mener praktisk tilnærming og hensiktsmessighet også bør vektlegges i vurderingen av kommunens anskaffelsesprosesser.

Rådmannen vurderer det slik at kun 2 av anskaffelsene er reelle avvik (Anskaffelse nr. 18 – Johnson Controls – Styringsanlegg til ventilasjonsanlegg og anskaffelse nr. 23 – Land Elektriske – Elektrikertjenester i lokstasjonen). Disse 2 avvikene burde ha vært unngått, og rutinene må forbedres for å unngå gjentakelse.

De øvrige 7 avvikene som Forvaltningsrevisjonsrapporten viser til, er grundig forklart for IREV i møte, men likevel tatt med fra deres side som avvik. Rådmannen ser at disse anskaffelsene kan bemerkes som avvik, men mener at kommunen i disse tilfellene har foretatt anskaffelser på en praktisk hensiktsmessig måte. Imidlertid ser rådmannen at det i noen av tilfellene er noen mangler ved utarbeidede innkjøpsprotokoller.

De anskaffelsene om er kommentert som avvik i rapporten er:

Postadresse:	Besøksadresse:	Sentralbord:	Telefaks:	Bankgiro:
Postboks 173	Storgt. 28	61 11 60 00	61 11 60 01	2075 0703152
2882 Dokka	2870 Dokka			
E-post: postmottak@nordre-land.kommune.no			Foretaksnummer: 861381722	

Anskaffelse nr. 1 - Gjølberg Libris - skolemateriell

IREVs avvik: Ikke tilstrekkelig konkurranse

Rådmannens kommentar: Kommunen har tidligere kommentert at det har vært kontaktet flere leverandører, men at disse ikke ville levere tilbud, da kjedene ikke vil konkurrere internt. Dette er også skrevet inn i anskaffelsesprotokollen av 3. juni 2014 der det står at: «For ordens skyld er det sendt mail til Gyldendal, men svar ikke mottatt. Har derfor vært i telefonkontakt, og de gir 10 % rabatt.» Dette betyr at kommunen ikke bare har sendt ut anbudsdokumentene til konkurrerende kjede, men også purret på og innhentet tilbud fra kjeden som i utgangspunktet ikke la inn tilbud, nettopp for å få en konkurranse på anskaffelsen.

Anskaffelse nr. 2 - skoletur Trysilguidene

IREVs avvik: Ikke gjenstand for konkurranse og manglende protokoll

Rådmannens kommentar: Kommunen har tidligere kommentert at dette var en foreldreorganisert skoletur (jfr. at faktura er utstedt til foreldrerepresentant) som av praktiske hensyn ble tatt inn i kommuneregnskapet, da Dokka ungdomsskole skulle bidra med kr. 1.500,- pr. elev i finansiering, og resterende finansiering ble skaffet til veie via dugnader og gaver. Som det fremkommer av skolens regnskap er det gitt en gave fra foreldre/foresatte og andre på kr. 79.037,94 til denne turen. Dette betyr at kommunens nettoutgift for denne anskaffelsen var på kr. 23.617,06. Jfr innkjøpschef hos Anskaffelsesenheten i Gjøvikregionen, er det kommunes nettoutgift som skal legges til grunn for vurderingen av beløpsgrenser. Gjeldende faktura fra Trysilguidene AS er på kr. 98.950,- eks mva. Videre er kommunens nettoutgift på kr. 23.617,06 og det er således ikke noe krav om verken konkurranse eller anskaffelsesprotokoll for denne anskaffelsen.

Anskaffelse nr. 5, 6 og 7 - Brøyteanbud

IREVs avvik: Skulle vært annonsert på Doffin

Rådmannens kommentar: Rapporten mener anskaffelsene 5, 6 og 7 skal sees i sammenheng og derav lagt ut på Doffin. Rådmannen vil gjøre en egen vurdering av disse anskaffelsene av neste utlysning, utfra de praktiske krav og forventninger med hensyn til innsatstid, hyppighet og kapasitet på tilbydere.

Anskaffelse nr. 9 - Møller Undall

IREVs avvik: Ikke gjenstand for konkurranse

Rådmannens kommentar: Rådmannen viser til tidligere gitt kommentar om at anskaffelsen ble gjennomført i samråd med forsikringsselskapet, dekket av forsikringen, etter lynnedslag. Dette var en anskaffelse som hastet, da skolen i prinsippet stod ulåst inntil nytt låssystem var installert. I rapporten har IREV IKS omtalt dette som en anskaffelse som faller inn under unntaksbestemmelsene. Rådmannen er enig i disse vurderingene og tar til etterretning at denne type ekstraordinære forhold omtales i fremtidige anskaffelsesprotokoller. Rådmannen vil også anføre at til tross for at IREV har omtalt at dette er en anskaffelse som faller inn under unntaksbestemmelsene, så er den med i IREVs gjennomgang av avvik i kap. 6.2.2 og 6.3.1.

Anskaffelse nr. 10 - Dokka Biovarme AS

IREVs avvik: Ikke tilstrekkelig konkurranse

Rådmannens kommentar: Det er to leverandører av aktuell vare innenfor et akseptabelt geografisk område. Begge disse ble forespurt, men Torpa Biovarme AS valgte å ikke legge inn tilbud grunnet transportavstand. Flere «flisprodusenter» innen transportområdet finnes ikke og rådmannen finner det da ikke aktuelt å innhente tilbud fra flere leverandører.

Anskaffelse nr. 13 - Easycare

IREVs avvik: Ikke gjenstand for konkurranse

Rådmannens kommentar: I rapporten i kap. 6.2.1 (tabellen) og 6.3.1, under overskriften «Anskaffelser som faller inn under unntaksbestemmelsene» omtales at Nordre Land kommune har inngått samarbeid med EasyCare AS og Innovasjon Norge om velferdsteknologi. Nordre Land kommune har ikke foretatt anskaffelser hos EasyCare, som er et amerikansk firma som har spesialisert seg på hov- og ankelbeskyttelse for travhester. Derimot at Nordre Land kommune inngått samarbeid med EveryCare AS, et firma som springer ut fra Torpa EI-installasjon og utvikler velferdsteknologiløsninger.

I rapporten har IREV IKS omtalt dette som en anskaffelse som faller inn under unntaksbestemmelsene. Rådmannen er enig i disse vurderingene og tar til etterretning at denne type ekstraordinære forhold omtales i fremtidige anskaffelsesprotokoller. Rådmannen vil også anføre at til tross for at IREV har omtalt at dette er en anskaffelse som faller inn under unntaksbestemmelsene, så er den med i IREVs gjennomgang av avvik i kap. 6.2.2 og 6.3.1.

Anskaffelse nr. 18 - Johnson Controls

IREVs avvik: Ikke gjenstand for konkurranse

Rådmannens kommentar: Rådmannen har tidligere begrunnet denne anskaffelsen med at dette er en utvidelse av eksisterende anlegg og at anskaffelsen er foretatt etter råd fra frittstående rådgivende ingeniør (Ingvar Sandbæk hos Gunnar Karlsen AS). Rådmannen ser at denne anskaffelsen for ordens skyld kunne vært lagt ut som konkurranse, til tross for at det i realiteten kun er en aktuell tilbyder, da dette er en utvidelse av et anlegg og den rådgivende ingeniøren konkluderte med at det ville være betydelig fordyrende å bygge et nytt anlegg fra bunnen av.

Anskaffelse nr. 20 - Volvo Maskin AS

IREVs avvik: Ikke gjenstand for konkurranse og ikke protokoll

Rådmannens kommentar: Rådmannen har tidligere gitt begrunnelse for at dette er en reparasjon på merkeverksted. I utgangspunktet ville dette vært en mindre service (under protokollkravet) som skulle utføres av «omreisende» servicemann. Etter at servicemannen påviste slark i den hydrauliske midtstyringen, noe som måtte håndteres på verksted, bli imidlertid hjullasteren satt inn på merkeverksted. For hele jobben mottok kommunen en samlefaktura. Dersom kommunen hadde krevet særskilt faktura for servicejobben foretatt på stedet, og latt servicemannen foretatt de forventede reparasjoner, ville høyst sannsynlig begge fakturaer vært under grensen for konkurranse og protokollføring.

Anskaffelse nr. 23 - Land elektriske AS

IREVs avvik: Ikke gjenstand for konkurranse og ikke protokoll

Rådmannens kommentar: Denne anskaffelsen ble betydelig mer omfattende enn først forutsatt, jfr. tidligere omtale fra rådmannen. Rehabiliteringen ble påbegynt som en mindre installasjonsjobb utfra tidligere konkurranser på timespriser for installasjonstjenester. Rådmannen tar kritikk på at denne installasjonsjobben ikke ble avbrutt og tilbud på restjobb innhentet når det ble tydelig at beløpsgrensene ville bli overskredet.

Oppsummering:

Rådmannen opprettholder etter denne gjennomgangen sitt syn om at kun 2 av anskaffelsene er reelle avvik (Anskaffelse nr. 18 – Johnson Controls – Styringsanlegg til ventilasjonsanlegg og anskaffelse nr. 23 – Land Elektriske – Elektrikertjenester i lokstasjonen).

For de andre kommenterte avvik ser rådmannen at det i noen av tilfellene er noe manglende dokumentasjon/detaljering i anskaffelsesprotokollene, men rådmannen vil ikke gå så langt som IREV gjør i sitt sammendrag med å antyde at enkelte av innkjøperne ikke kjenner godt nok til regelverket. Dette begrunner rådmannen med at de som har forstått disse innkjøpene/anskaffelsesprotokollene ved utallige andre anskaffelser har skrevet tilstrekkelige/dekkende anskaffelsesprotokoller.

Revisjonens anmerkninger må alltid tas på alvor, men rådmannen vil stille et spørsmål ved om anskaffelser nr. 1, 2, 9, 10 og 13 i det hele tatt burde ha vært med som påpekte avvik.

Med hilsen

Jarle Snekkestad
rådmann

John Løvmoen
kommunalsjef

Nordre Land kommune**PROSJEKTPLAN: SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	29.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Prosjektplan – selskapskontroll VOKKS AS Vedlegg 1
(utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, mai 2015)

FORSLAG TIL VEDTAK:**SAKSOPPLYSNINGER:****Fakta:**

Kontrollutvalget i Nordre Land fattet i sitt møte 2. desember 2013 følgende vedtak:

«Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er å innhente informasjon om selskapet og komme med forslag til mulige innfallsvinkler til en eventuell selskapskontroll av VOKKS AS.»

Kontrollutvalget behandlet foranalysen i møte den 10. februar 2014 som sak 02/2014. I møtet ble det vedtatt å be Innlandet Revisjon IKS om å lage en prosjektplan med bakgrunn i den fremlagte foranalysen. Det ble i samme møte besluttet å gjøre en henvendelse til kontrollutvalget i Etnedal kommune der det inviteres til samarbeid om en eventuell selskapskontroll i VOKKS AS.

Prosjektplanen ble presentert i kontrollutvalgets møte 28. april 2014. Utvalget fattet følgende vedtak:

«Videre fremdrift av et revisjonsprosjekt rettet mot VOKKS AS avventes. Saken følges opp i kontrollutvalgets møte i september 2014.»

Kontrollutvalget behandlet saken i møte den 15. september 2014 som sak 28/2014. Det ble fattet slikt vedtak:

«Saken følges opp etter at det igangsatte revisjonsprosjektet «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» er avsluttet. Det forventes at man gjennom dette prosjektet vil få ytterligere kunnskap om VOKKS AS, som kan benyttes i forbindelse med videre planlegging av selskapskontroll i VOKKS AS.»

Utvalget behandlet revisjonsrapport fra selskapskontroll «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» 27. april i år. Prosjektplanen er blitt revidert ut fra informasjon og vurderinger som framkom i nevnte revisjonsrapport.

Vurdering:

Som det fremkommer av tertialrapporten fra Innlandet Revisjon IKS (se egen sak) er det begrenset med muligheter til å kjøre i gang noe nytt revisjonsprosjekt i 2015 (77 timer resterende til disposisjon i 2015).

Dette er derimot nok til å kunne foreta ytterligere kartlegging, evt. gjennomføre et møte ledelsen i VOKKS AS, slik kontrollutvalget har vært inne på ved flere anledninger. Slik kan man tilrettelegge for ett eventuelt revisjonsprosjekt i regi nyvalgt kontrollutvalg tidlig i 2016.

Saken legges frem til drøfting uten forslag til vedtak.

Innlandet Revisjon IKS

Prosjektplan

-

Selskapskontroll

VOKKS AS

Prosjektnummer	10251
Vedtak kontrollutvalget	10.2.14, 28.4.14, 15.9.14
Dato utarbeidet	13.3.2014 Revidert 13.5.2015
Utarbeidet av	Kristian Lein

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	3
2	PROBLEMSTILLINGER	3
3	REVISJONSKRITERIER	4
4	METODE	5
5	GJENNOMFØRING	6

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i Nordre Land fattet i sitt møte 2. desember 2013 følgende vedtak: «Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er å innhente informasjon om selskapet og komme med forslag til mulige innfallsvinkler til en eventuell selskapskontroll av VOKKS AS.»

Kontrollutvalget behandlet foranalysen i møte den 10. februar 2014 som sak 02/2014. I møtet ble det vedtatt å be Innlandet Revisjon IKS om å lage en prosjektplan med bakgrunn i den fremlagte foranalysen. Det ble i samme møte besluttet å gjøre en henvendelse til kontrollutvalget i Etnedal kommune der det inviteres til samarbeid om en eventuell selskapskontroll i VOKKS AS.

Prosjektplanen ble presentert i kontrollutvalgets møte 28. april 2014. Utvalget fattet følgende vedtak: «*Videre fremdrift av et revisjonsprosjekt rettet mot VOKKS AS avventes. Saken følges opp i kontrollutvalgets møte i september 2014.*»

Kontrollutvalget behandlet saken i møte den 15. september 2014 som sak 28/2014. Det ble fattet slikt vedtak: «*Saken følges opp etter at det igangsatte revisjonsprosjektet «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» er avsluttet. Det forventes at man gjennom dette prosjektet vil få ytterligere kunnskap om VOKKS AS, som kan benyttes i forbindelse med videre planlegging av selskapskontroll i VOKKS AS.*»

Utvalget behandlet revisjonsrapport fra selskapskontroll «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen» 27. april i år. Prosjektplanen er blitt revidert ut fra informasjon og vurderinger som framkom i nevnte revisjonsrapport.

2 PROBLEMSTILLINGER

Følgende problemstillinger/underproblemstillinger er fremmet i foranalysen¹, og var tatt inn i prosjektplanen behandlet av kontrollutvalget i april 2014:

- a) Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
 - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
- b) Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?
- c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?
- d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert i politiske organer, jf bestemmelsene om habilitet i forvaltningsloven?

¹ Noe omarbeidet og i noe annen rekkefølge. Foranalysen er datert 31.1.14, og er ikke blitt revidert etter den felles selskapskontrollen i Gjøvikregionen.

- e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

De to første problemstillingene ble berørt i den felles selskapskontrollen. Slik prosjektplanen ble utformet våren 2014 var det meningen å gå noe nærmere inn på dette overfor VOKKS enn det ble rom for i undersøkelsen av oppfølgingen av den felles eierskapspolitikken. Vi foreslår derfor å la disse problemstillingene være med, men ressursinnsatsen blir noe mindre enn uten den felles eierskapskontrollen. Vi kommer tilbake til dette i pkt 5 nedenfor.

3 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er krav eller forventninger som funnene i selskapskontrollen skal vurderes opp mot. Kriteriene skal være utledet fra autoritative kilder innenfor det reviderte området, og kan eksempelvis være lovverk, politiske vedtak mv. I denne selskapskontrollen har vi fem problemstillinger som skal besvares. Detaljerte revisjonskriterier for den enkelte hovedproblemstilling med eventuelle underproblemstillinger vil bli utledet i første fase av selskapskontrollen.

Revisjonskriterier for problemstilling a) er hentet fra kommuneloven. Ifølge kommuneloven § 77 så skal kontrollutvalget «*påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.*» Forskrift om kontrollutvalg fastsetter nærmere regler om selskapskontrollen i kap. 6 (§§ 13 – 15). Det framgår imidlertid ikke i disse bestemmelsene normer for hvordan en kommune skal ivareta eierinteressene sine.

Nordre Land kommune har gjennom felles Eiermelding for kommunene i Gjøvik, Toten, Land-regionen vedtatt felles eierskapspolitikk med de andre kommunene i regionen. Revisjonen vil også undersøke om kommunen har etablert mer spesifikke rutiner knyttet til dette selskapet². Under problemstilling a) vil revisjonen benytte de føringer kommunen har vedtatt for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser og vurdere praksis opp mot dette.

Når det gjelder om eierinteressen blir utøvd i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, er det de vedtak eller føringer kommunestyret har gitt som er revisjonskriteriet. Hva angår «*etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse*» i problemstilling b) vil vi i hovedsak legge til grunn KS' Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll med kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak.

Selskapets vedtekter, kommunens eierskapspolitikk, forvaltningslov og den nevnte anbefalingen fra KS vil danne utgangspunkt for revisjonskriterier for problemstilling c) og d). Politikerne sitter «tett på» i VOKKS, ved at politikere innehar alle styreplassene bortsett fra de to ansattrepresentantene³. Spørsmålet er blant annet om de kan ivareta alle styrets roller på en fornuftig måte, f.eks. kontrollfunksjonen. Dessuten krever det oppmerksomhet å håndtere saker vedrørende VOKKS i

² Selskapet har vedtatt strategiplan.

³ Gjelder styrerepresentantene utpekt av Nordre Land kommune.

kommunestyret opp mot spørsmål om habilitet. Endringene i forvaltningsloven som trådte i kraft fra 1. november 2011 førte til at ingen folkevalgte skal håndtere saker i kommunestyret som gjelder et selskap der de selv er styremedlem. Vi vil også trekke inn KS Bedrift sine styrevettsregler som bl.a sier at styrerepresentanter ikke bør møte på generalforsamlingen som eierrepresentant.

Regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte (herunder kryssubsidiering) kan være relevant som kriterium i sammenheng med problemstilling e)⁴. KS' anbefaling tar også for seg spørsmålet om skille mellom monopol og konkurranseutsatt virksomhet.

4 METODE

For delprosjekt a) og b) tar vi som utgangspunkt at det lages et opplegg for eierskapskontroll etter forbilde fra Kommunerevisorforbundets veileder («Selskapskontroll – fra a til å - "Praktisk veileder»»). I foreliggende prosjekt gjøres en praktisk tilpasning i forhold til veilederen der vi tar hensyn til selskapets størrelse og organisering. Vi tenker oss at styreleder fyller ut en egenerklæring om ulike forhold som går på utøvelse av eierskap og drift av selskapet. I egenerklæringen vil det stilles spørsmål og bes om dokumentasjon knyttet til blant annet følgende forhold:

- styring av selskapet, herunder fullmakter, internkontroll, etc
- regnskapsrutiner
- risikovurderinger
- om styrerepresentantene har andre goder enn vanlig godtgjørelse
- om selskapet støtter ulike «gode» offentlige prosjekter

Erklæringen vil i neste omgang danne utgangspunkt for intervju med styreleder og daglig leder. Det kan også være aktuelt å intervju kommunens eierrepresentanter⁵.

I utgangspunktet ser vi for oss å begrense kontrollen til morselskap/konsernleddet, og at vi ikke eksplisitt går inn i datterselskapene.

For delprosjekt c) og d) vil det, i tillegg til gjennomgang av regelverk og øvrige revisjonskriterier, særlig være relevant å gå gjennom alle politiske saker der sider ved eierskapet til VOKKS AS er blitt behandlet i formannskap og kommunestyre. Dette gjelder i tillegg til de årlige eierskapsmeldingene også egne saker som er fremmet. Vi vil også hente inn protokoller fra generalforsamlinger, og evt eiermøter. Det kan også være aktuelt å hente inn protokoller fra styremøter ettersom ordførerne sitter i styret for VOKKS AS, men dette må avklares underveis.

For delprosjekt c) og d) vil det være nødvendig å foreta en avgrensning mht hvor lang tidsperiode en skal undersøke. Vi tenker i utgangspunkt en periode på 3-5 år (siste år 2015).

⁴ EØS artikkel 61.

⁵ Primært Nordre Land, ettersom det ser ut til at Etnedal ikke vil være med på selskapskontrollen.

I delprosjekt e) vil det måtte foretas en fortolkning av regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte opp mot det foreliggende tilfellet. I tillegg vil vi måtte se på regnskapene for de ulike delene av konsernet for å kunne si noe nærmere hvorvidt det faktisk foreligger en form for intern kryssubsidiering.

5 GJENNOMFØRING

Vi legger til grunn at en eventuell selskapskontroll i hovedsak vil kunne gjennomføres i løpet av 2015. Vi vil sannsynligvis arbeide med flere problemstillinger parallelt ettersom både kriteriegrunnlag, dokumenter og intervjuobjekter «overlapper» mellom de ulike problemstillingene.

Samlet økonomisk ramme for det prosjektet som beskrives foran vil ligge på ca kr 200 000,-. Rammen er redusert sammenlignet med prosjektplanen som ble behandlet våren 2014. Dette er mulig fordi vi gjennom den gjennomførte eierskapskontrollen i Gjøvikregionen har hentet en del relevante data, og det tas høyde for noe mindre inngående behandling av problemstillingene enn det var tenkt ved utarbeidelsen av den første versjonen av prosjektplanen.

Nordre Land kommune**TERTIALRAPPORT 1/2014 FRA INNLANDET REVISJON IKS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	29.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Terialrapport 1/2015 fra Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Terialrapport 1/2015 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har i sin avtale med revisjonen (oppdragsavtalen) avtalt tertialvis rapportering til kontrollutvalget m.h.t. økonomi. Hensikten med rapporteringen er bl.a. å lette kontrollutvalgets arbeid med oppfølging av den vesentligste posten i kontrollutvalgets budsjett.

Vedlagt følger rapportering fra Innlandet Revisjon IKS for siste tertial til orientering. Rapporten kan oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon: Prognose 31/12 = budsjett.
- Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon mv.): Prognose 31/12 anslår totalt forbruk på 248 timer, dvs. at kontrollutvalget har et handlingsrom i forhold til ytterligere bestillinger i 2015 på 77 timer.

Nedenfor følger utdrag fra oppdragsavtalen der tertialrapporteringen er omtalt:

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventede vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 18. mai 2015

J.nr./Referanse: 2015-435 BH/HHO/RG

Til Kontrollutvalget i Nordre Land kommune
v/sekretariatet

Tertialrapport 1/2015

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruken per 30.04.2015.

	OPPDRAKS		FORBRUK		PROGNOSE/ BESTILT	
	AVTALE		30.04.2015		2015	
	Timer	Pris	Timer	Pris	Timer	Pris
REGNSKAPSREVISJON						
Revisjon av årsregnskapet	445	855	210	855	445	855
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	110	855	36	855	110	855
Veiledning og bistand	30	855	14	855	30	855
SUM REGNSKAPSREVISJON	585	855	260	855	585	855
BESTILTE TJENESTER						
Bestilte mindre undersøkelser	25	955				
Forvaltningsrevisjon	300	955	230	877	230	955
Selskapskontroll		955	18	1025	18	1025
SUM BESTILTE TJENESTER	325	955	248	888	248	960
Møter i KU og KST	50	955	12	955	50	955
SUM TIMER	960		520		883	

Kommentarer vedrørende regnskapsrevisjon

Det er samlet for regnskapsrevisjon ikke vesentlig avvik mellom prognose i følge oppdragsavtalen og medgatte ressurser.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studieveien 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse:
Kirkeg. 76, 2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Vi antar at tidsbruken for 2015 totalt for regnskapsrevisjon vil holde seg innenfor rammene i oppdragsavtalen.

Det er ingen nummererte brev til oppfølging.

Kommentarer vedr. forvaltningsrevisjon

Prosjekt	Forbruk 1. tertial			Prognose 2015			Kommentar
	Kroner	Timer	Pris	Kroner	Timer	Pris	
10261 Oppfølging revisjonsrapport innkjøp	202006	230	877	219889	230	955	Rapport er levert og vil bli behandlet av KU i juni. Ressursbruken ble anslått til 230 timer ekskl foranalyse-/prosjektplan. Faktisk forbruk tilsvarer omtrent anslaget.
10255 Felles eierpolitikk GLT	18468	18	1025	18468	18	1025	Prosjektet er avsluttet og rapport er levert og behandlet av alle kontrollutvalgene i vinter/vår. Ressursbruken ble anslått til 500 timer, derav 99 timer for Nordre Land. Faktisk ressursbruk ble 380 timer, derav 79 timer for Nordre Land
Totalt	220475	248	888	238357	248	960	

Ramme til FR 2015

286500	300	955
---------------	------------	------------

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Nordre Land kommune**TILSTANDSRAPPORT FOR NORDRE-LAND SKOLEN 2014**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	29.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Tilstandsrapport for Nordre Land-skolen 2014

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rådmannens presentasjon av tilstandsrapport for Nordre Land-skolen 2014 tas til orientering.

SAMMENDRAG:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 1/12-14 der kontrollutvalget fikk en presentasjon av rådmann og skolerådgiver med fokus på utviklingen i grunnskolepoeng og andel elever med spesialundervisning. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

1. *Kontrollutvalget merker seg at grunnsollepoeng for Nordre Land for 2013/2014 viser en stigende tendens (37,6), men at man fortsatt ligger noe under snittet i Oppland fylke (39,7) og snitt for landet (40,4)*
2. *Det tas til orientering at opplysningen i årsrapporten for 2013 om at 21 % av elevene ved Dokka ungdomsskole mottar spesialundervisning beror på en feil. Korrekt er at 21 elever får spesialundervisning, noe som utgjør 11,3 %.*
3. *Kontrollutvalget ønsker å følge utviklingen innenfor skolene i Nordre Land, og ber om at utviklingsrapport for 2014 for Nordre Land-skolen refereres for utvalget når den foreligger (1. kvartal 2015).*

Med bakgrunn i vedtakets pkt. 3 legges rapporten for 2014 frem til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kommunen skal årlig ha en tilstandsrapport for grunnskoleområdet. Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeier dvs. kommunestyret, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd som sier:

Som ein del av oppfølgingsansvaret skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane.

Rapporten skal være et styringsverktøy for skoleeier når det gjelder prioriteringer og tiltak.

Tilstandsrapporten for 2014 behandles i kommunestyrets møte den 19/5-15.

I saksfremlegget til kommunestyret foreslår rådmannen at rapporten tas til etterretning og brukes som styringsverktøy sammen med virksomhetsplanen og styringskortene/handlingsplanen for skolene.

Historikk – tidligere saker i kontrollutvalget vedr. Nordre Land skolen:

- Vedtak i kontrollutvalgets møte 1/12-14

Sak: Utvikling i grunnskolepoeng og andel elever med spesialundervisning.

Fra behandlingen:

Skolerådgiver Laila Gladbakke informerte om:

- Feil i årsrapporten for 2013 om at 21 % av elevene ved Dokka ungdomsskole mottar spesialundervisning. Riktig er 11,3 %.
- Utviklingen i grunnskolepoeng for Nordre Land kommune
- Karaktersnitt innenfor ulike fag

Rådmann Jarle Snekkestad orienterte avslutningsvis om styringskortene og kommunens målsettinger på området. Det ble også orientert om utviklingen i sykefraværet ved skolene.

Vedtak:

1. *Kontrollutvalget merker seg at grunnskolepoeng for Nordre Land for 2013/2014 viser en stigende tendens (37,6), men at man fortsatt ligger noe under snittet i Oppland fylke (39,7) og snitt for landet (40,4)*
2. *Det tas til orientering at opplysningen i årsrapporten for 2013 om at 21 % av elevene ved Dokka ungdomsskole mottar spesialundervisning beror på en feil. Korrekt er at 21 elever får spesialundervisning, noe som utgjør 11,3 %.*
3. *Kontrollutvalget ønsker å følge utviklingen innenfor skolene i Nordre Land, og ber om at utviklingsrapport for 2014 for Nordre Land-skolen refereres for utvalget når den foreligger (1. kvartal 2015).*

- Vedtak i kontrollutvalgets møte 10/2-14

Sak: Utvikling av Nordre Land skolen og grunnskolepoeng

Fra behandlingen:

I forbindelse med saken fikk kontrollutvalget en orientering av rådmannen v/kommunalsjef Bente Øverby og skolerådgiver Laila Gladbakke der følgende hovedtema ble berørt:

- Utvikling
- Hvilke overordnede planer har kommunen og hva sier disse om skole?
- Hva har vi gjort? (læreplanarbeid/årsplaner, vurdering for læring/klasseledelse/pedagogisk analyse, sosial kompetanse, foreldre samarbeid, kompetanseheving)
- Hva skal vi gjøre? (ungdomsskolesatsinga, midler gjennom NyGiv, Nasjonalt tilsyn 2014-2017, ART-kursing, kompetanseheving, IKT-satsing, veilederkorpset)
- Andre tiltak (tett samarbeid i Gjøvikregionen, tettere samarbeid mellom skolene i Nordre Land-skolene mv.)
- Grunnskolepoeng (alle trinn er forskjellige, vanskelig å måle utvikling fra et år til et annet)
- Resultatene fra nasjonale prøver:
 - For 5. trinn – engelsk, lesing og regning
 - For 8. trinn – engelsk, lesing og regning
 - For 9. trinn – lesing og regning
 - Utvikling siste 4 år (trend i Nordre Land kommune) og sammenligning med fylkes- og landsgjennomsnitt innenfor de ulike mestingsnivåene ble gjennomgått og kommentert.
- Karakterer (norsk, matematikk og engelsk)
- Grunnskolepoeng (snittkarakteren for kommunen samlet)

Vedtak:

1. *Rådmannens presentasjon av utviklingen i Nordre Land-skolen generelt, og utviklingen i grunnskolepoeng spesielt, tas til orientering.*
2. *Kontrollutvalget registrer at utviklingen i oppnådde grunnskolepoeng fortsatt viser en synkende tendens, og at kommunen er blant de dårligste i landet på dette området.*
3. *Kontrollutvalget ønsker å følge utviklingen og ber om en ny orientering etter at karakterer og grunnskolepoeng for 2014 er klare (høsten 2014). Dersom det er mulig bes det om en mer detaljert statistikk for grunnskolepoeng (fordeling/spredning på karakternivåer).*

- Vedtak i kontrollutvalgets møte 16/6-14:

Sak: Rådmannens årsrapport for 2013

Vedtak:

Kontrollutvalget har merket seg at det rapporteres at 21 % av elevene ved Dokka ungdomsskole mottar spesialundervisning (tabell s. 7 i vedlegg til årsrapport 2013 – styringskort). Rådmannen bes om å kommentere dette på neste møte.

- Kontrollutvalgets møte den 11/2-13

Sak: Nordre Land-skolen

Vedtak:

Rådmannen bes om en presentasjon av tilstandsrapport for Nordre Land-skolen 2012, fortrinnsvis i kontrollutvalgets møte i juni 2013.

Tilstandsrapport for Nordre Land-skolen 2014

Den årlige tilstandsrapporten inngår som en del av det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hos skoleeieren og har kvalitetsutvikling som siktemål.

Medvirkning i utarbeidelsen av rapporten

Kryss av for hvem som har vært involvert i prosessen med å utarbeide tilstandsrapporten.

Elever og foreldre (f.eks. dialogmøte)	Ja	☐	Nei	☒
Organisasjonene	Ja	☐	Nei	☒
Skoler	Ja	☒	Nei	☐
Administrasjonen i kommunen/fylkeskommunen	Ja	☒	Nei	☐
Politikerne i kommunen/ fylkeskommunen	Ja	☒	Nei	☐

Lovkravet

Det er fastsatt i opplæringsloven og privatskoleloven at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. I St.meld. nr. 31 (2007-2008) fremgår det at det er viktig at styringsorganene i kommuner og fylkeskommuner har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringen. Dette er nødvendig for å følge opp utviklingen av sektoren på en god måte.

Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeieren, dvs. av kommunestyret, fylkestinget og den øverste ledelsen ved de private grunnskolene, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Det er fastsatt i privatskoleloven § 5-2 andre ledd bokstav k at styret skal drøfte den årlige rapporten om tilstanden i disse skolene.

Disse har ansvar for å utarbeide den årlige tilstandsrapporten:

- Kommuner
- Fylkeskommuner
- Private grunnskoler som er godkjent etter opplæringsloven § 2-12
- Private skoler med rett til statstilskudd

Innhold i tilstandsrapporten

Tilstandsrapporten skal som et minimum omtale læringsresultater, frafall og læringsmiljø, men skoleeieren kan omtale andre resultater og bruke andre data ut fra lokale behov. Når det gjøres vurderinger av tilstanden, er det viktig å synliggjøre hvilke av skoleeierens og skolenes målsetninger som danner grunnlag for vurderingen.

Tilstandsrapporten skal inneholde vurderinger knyttet til opplæringen av barn, unge og voksne. De dataene som er tilgjengelige i Skoleporten, inneholder ikke data om voksne. Skoleeieren skal derfor benytte andre kilder for datainnhenting på dette området.

Tidlig innsats er vesentlig for å bedre elevenes ferdigheter og faglige utvikling. Kartlegging av elevenes ferdighetsnivå må følges opp med tiltak for dem som har behov for ekstra opplæring fra første stund. Den spesialpedagogiske innsatsen er her sentral.

Kvalitetsvurderingssystemet

Tilstandsrapporten inngår i kvalitetsvurderingssystemet. Kvalitetsvurdering er å sammenstille informasjon og data som grunnlag for å drøfte kvaliteten på opplæringen internt på en skole eller i en kommune/fylkeskommune, og for å drøfte kvaliteten i større deler av eller i hele utdanningssektoren. Målet er kvalitetsutvikling og læring. Kvalitetsvurderingen er en prosess der dialogen om hva som er god kvalitet, står sentralt. Det er naturlig at det stilles spørsmål ved sammenhengen mellom kvalitet på opplæringen ved den enkelte skole og mellom skolene og resultatene i dialogen med skoleeieren.

Det generelle systemkravet

Skoleeieres plikt til å utarbeide årlige rapporter om tilstanden i grunnopplæringen er en del av oppfølgingsansvaret knyttet til det generelle systemkravet (internkontroll), jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd og privatskoleloven § 5-2 tredje ledd. Vær oppmerksom på at kravet til internkontroll omfatter alle plikter som skoleeieren har etter lov og forskrift. Det generelle systemkravet er derfor mer omfattende enn det tilstandsrapportens minimum skal dekke.

Personvern

Tall som lastes direkte inn fra Skoleporten, kan for små enheter inneholde indirekte identifiserbare opplysninger. Dette kan være taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven § 13 og/eller personopplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr. 1. Tilsvarende kan også gjelde for lokale indikatorer. Disse opplysningene må behandles i tråd med bestemmelser i forvaltningsloven og/eller personopplysningsloven.

Merk: Denne versjonen av tilstandsrapporten er på bokmål. Uttrekk av innhold fra Skoleporten, som ikke finnes på begge målformer, kan likevel være på nynorsk.

Innhold

1. Sammendrag.....	4
2. Hovedområder og indikatorer	6
2.1. Elever og undervisningspersonale	6
2.1.1. Antall elever og lærerårsverk	6
2.1.2. Lærertetthet	7
2.2. Læringsmiljø	8
2.2.1. Støtte fra lærer	8
2.2.2. Vurdering for læring	9
2.2.3. Læringskultur	10
2.2.4. Mestring.....	11
2.2.5. Elevdemokrati og medvirkning	11
2.2.6. Mobbing på skolen.....	12
2.2.7. Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent).....	13
2.3. Resultater	15
2.3.1. Nasjonale prøver lesing 5. trinn.....	15
2.3.2. Nasjonale prøver lesing ungd. trinn	16
2.3.3. Nasjonale prøver regning 5. trinn	18
2.3.4. Nasjonale prøver regning ungd. trinn.....	19
2.3.5. Nasjonale prøver engelsk 5. trinn	21
2.3.6. Nasjonale prøver engelsk ungd. trinn.....	22
2.3.7. Karakterer - matematikk, norsk og engelsk	23
2.3.8. Grunnskolepoeng	24
2.4. Gjennomføring.....	25
2.4.1. Overgangen fra grunnskole til VGO.....	25
2.5. Spesialundervisning.....	26
2.6. Voksenopplæring	26
2.7. Utviklingsarbeid i Nordre Land-skolen	27
2.8. Utfordringer	28
3. System for oppfølging (internkontroll).....	30
4. Konklusjon	31

1. Sammendrag

Denne rapporten tar for seg resultater og arbeidet med å utvikle skolene i Nordre Land. Fokuset er rettet mot hovedområdene elever og undervisningspersonalet, læringsmiljø, resultater, gjennomføring og Nordre Land kommunes egne indikatorer som utviklingsarbeid, spesialundervisning, voksenopplæring og utfordringer skolene står overfor.

Tallene som presenteres i denne rapporten er på kommunenivå.

Elever og undervisningspersonale:

Elevtallet sett under ett i kommunen er synkende. Antall årsverk for undervisningspersonalet er det samme sammenlignet med 2013, dvs at antall årsverk er stabilt selv om elevtallet er synkende. Lærertettheten (dvs størrelsen på elevgruppen) har holdt seg forholdsvis stabil de siste årene.

Læringsmiljø:

Undersøkelsen viser at det fortsatt er stabile tall når det gjelder mobbing i skolen og trivsel med lærerne. Arbeidet mot mobbing tas på alvor, og dette er et ansvar alle ansatte i skolene har. Det er viktig at det blir sammenheng mellom styringskort og indikatorene for læringsmiljø. Vurdering for læring er et fokusområde for alle tre skolene, og er en viktig indikator for læringsutbytte. Resultatene fra elevenes læringsmiljø og trivsel viser tall som er stabile sammenlignet med 2013 og gode sammenlignet med fylket og landet.

Resultater:

Resultatene fra nasjonale prøver for 2014 kan ikke sammenlignes med tidligere år da framstillingen av resultater er endret. Rapporten for 2014 vil derfor basere seg på en sammenligning med resultatene for fylket og nasjonalt nivå. Nordre Land-skolen har fortsatt for mange på laveste nivå (nivå 1 på 5.trinn og nivå 1 og 2 på 8. og 9.trinn). Det er positivt at det fortsatt vises god utvikling i resultater på nasjonale prøver fra 8. til 9.trinn. Det jobbes med å få øke læringsutbyttet for alle elever, og resultatene av dette arbeidet vil vise seg over tid. En viktig faktor i dette arbeidet er å sikre gode overganger mellom barnetrinnet og ungdomstrinnet, samt vektlegge opplæring i grunnleggende ferdigheter på barnetrinnet. Det vil også være naturlige variasjoner fra år til år, basert på elevgruppen.

Gjennomføring:

Nordre Land har god gjennomføring fra ungdomstrinn til videregående. Det er en høy andel elever som går over til videregående som fortsatt står som elever i oktober høsten etter 10.trinn.

Utviklingsarbeid i Nordre Land-skolen

Utviklingsarbeid som er igangsatt er videreført siste år. Kompetanseheving for alle ansatte er i inne i sitt siste år i 2014, med fokus på vurdering for læring. Det jobbes også med å gå grundigere inn, analysere og evaluere resultater på den enkelte skole. I 2013 ble det inngått et samarbeid med Veilederkorpset som veileder hver enkelt skole og skoleeier i deres utviklingsarbeid. Dette arbeidet avsluttes våren 2015. Nordre Land er med i utviklingsprogrammet «Den gode skoleeier» i regi av KS Hedmark og Oppland. Programmet skal gi folkevalgte og administrativt tilsatte økt kunnskap og ferdigheter i dialogbasert styring av skolen.

Nordre Land er bevilget midler fra fylkesmannen i Oppland i prosjektet «Et aktivt sinn i en aktiv kropp». Formålet er å bidra til livslang bevegelsesglede hos ungdomsskoleelever i Nordre Land. Nordre land kommune har i sin nærings- og utviklingsplan etablering av et samarbeid med skolene i kommunen i forhold til entreprenørskap i skolen.

Nordre Land skal delta i «Ungdomstrinn i utvikling – med vekt på regning» i perioden 2015-17. Dette er initiert av utdanningsdirektoratet og er et samarbeid med Høgskolen på Lillehammer.

Nordre Land er med i satsingen "Kompetanse for mangfold 2013-2017", som er en femårig satsing initiert av utdanningsdirektoratet der barnehager og skoler får tilbud om å øke kompetansen på utfordringer som minoritetsspråklige barn, unge og voksne møter i opplæringen. Oppland fylke deltar fra 2015, og det er fylkesmannen som koordinerer satsingen.

Spesialundervisningen i grunnskolen har det siste året økt endel. Spesialundervisningen i Nordre Land er litt over landsgjennomsnittet. Det er høyest andel gutter med spesialundervisning.

Det er mange utfordringer i skolen, men det pekes spesielt på tid til pedagogisk ledelse for å følge opp satsingsområder, foreldreengasjement og psykiske vansker hos barn og unge. Skolens ledelse trenger tid til å følge opp personalet i fokusområdene skolen har i tillegg til mange andre oppgaver. Det arbeides for å få til en endring i foreldreengasjementet slik at skole og utdanning skal få økt status.

Psykiske vansker hos barn og unge gir en utfordring for Nordre Land-skolen, og det er behov for tid og ulike tiltak for å kunne følge opp disse barna. Nordre land kommune har to sosialfaglige veiledere som jobber ute på skolene i samarbeid med lærere og assistenter, de har samtaler med enkeltelever og elevgrupper med sosiale emosjonelle vansker. De har kompetanse på ulike verktøy som brukes i dette arbeidet (lekegrupper, ART, Trygg Oppvekst).

2. Hovedområder og indikatorer

2.1. Elever og undervisningspersonale

Om Elever og undervisningspersonale

Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med disse indikatorene i tilstandsrapporten:

- tallet på elever og lærerårsverk (sum årsverk for undervisningspersonalet)
- lærertetthet (lærertetthet 1.-7. trinn, lærertetthet 8.-10. trinn)

2.1.1. Antall elever og lærerårsverk

Antall elever

Indikatoren opplyser om tallet på elever som er registrert ved grunnskoler per 1. oktober det aktuelle skoleåret. Indikatoren omfatter barn og unge som etter opplæringsloven § 2-1 har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og som får denne opplæringen ved en grunnskole. Tallene omfatter ikke voksne elever som får grunnskoleopplæring.

Årsverk for undervisningspersonale

Indikatoren viser sum årsverk for undervisningspersonalet. Summen inkluderer beregnede årsverk til undervisning og beregnede årsverk til annet enn undervisning. Årsverkene er beregnet ved å dividere årstimer på årsrammen. Det er benyttet 741 timer på barnetrinnet og 656 timer på ungdomstrinnet. I denne indikatoren inngår følgende delskår: Årsverk til undervisning.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Tallet på elever	765	733	732	728	705
Årsverk for undervisningspersonale	68,0	67,6	72,4	68,6	68,8

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Antall elever og lærerårsverk, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Tallet på undervisningspersonalet er det samme som for 2013 samtidig som tallet på elever går ned. De siste årene har skolene hatt innsparinger økonomisk. Dette gjør at det blir gitt nødvendig tid til delingstimer, som f.eks i kroppsøving (svømming), mat og helse, kunst og håndverk. Mulighetene for å gjennomføre eksempelvis intensive kurs innen regning og lesing er begrenset med dagens rammetimetall.

2.1.2. Lærertetthet

Lærertetthet 1.-7. trinn

Indikatoren viser gjennomsnittlig lærertetthet på 1.- 7. trinn ned på skolenivå. Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og til andre lærertimer som tildeles på grunnlag av individuelle elevrettigheter.

Lærertetthet 8.-10. trinn

Indikatoren viser gjennomsnittlig lærertetthet på 8.-10. trinn ned på skolenivå. Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og til andre lærertimer som tildeles på grunnlag av individuelle elevrettigheter

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Lærertetthet 1.-7. trinn	12,7	12,3	12,0	13,4
Lærertetthet 8.-10. trinn	13,3	14,0	13,4	14,3

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Lærertetthet, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Lærertetthet 1.-7. trinn	14,0	13,1	13,0	13,1	12,7
Lærertetthet 8.-10. trinn	14,1	14,3	13,8	14,1	13,3

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Lærertetthet, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Indikatoren lærertetthet har holdt seg forholdsvis stabil inntil inneværende skoleår. Nordre Land har lærertetthet på linje med både kommunegruppe 10 og Oppland fylke på 8. – 10. trinn, noe lavere på 1. – 7. trinn. Sammenlignet med nasjonalt nivå ligger Nordre land noe under.

2.2. Læringsmiljø

Om Læringsmiljø

Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring. Skoleeiere og skoleledere er pålagt å gjennomføre Elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn og Vg1. Et utvalg av spørsmålene i Elevundersøkelsen er satt sammen til indekser som ligger i Skoleporten. Resultatene fra Elevundersøkelsen vises i en egen rapportportal.

I tilstandsrapporten er disse læringsmiljøindekser obligatoriske:

- Støtte fra lærer
- Vurdering for læring
- Læringskultur
- Mestring
- Elevdemokrati og medvirkning
- Mobbing på skolen
- Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)

2.2.1. Støtte fra lærer

Indeksen viser elevenes opplevelse av emosjonell og faglig støtte fra lærer. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Støtte fra lærerne	x	x	x	4,4	4,4
Kommunegruppe 10 - Støtte fra lærerne	x	x	x	4,4	4,4
Oppland fylke - Støtte fra lærerne	x	x	x	4,4	4,5
Nasjonalt - Støtte fra lærerne	x	x	x	4,3	4,4

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Støtte fra lærer, 2010-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Støtte fra lærerne	x	x	x	4,0	4,1
Kommunegruppe 10 - Støtte fra lærerne	x	x	x	3,9	3,9
Oppland fylke - Støtte fra lærerne	x	x	x	3,9	4,0
Nasjonalt - Støtte fra lærerne	x	x	x	3,9	4,0

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Støtte fra lærer, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Nordre Land skårer som fylket og landet både for 7. og 10.trinn. Resultatene fra 2013 sammenlignet med 2014 er stabilt. Resultatene ligger høyt. Det ses at 7.trinn skårer denne indikatoren høyere enn det elever på 10.trinn gjør. Det kan være mange årsaker til dette, men en kan være at elever på 10.trinn møter mer utfordringer. Det kan også antas at elevene på 10. trinn er mer bevisste og vurderer annerledes enn yngre elever. Resultatene viser at elevene får mye støtte i arbeidet av lærerne sine.

2.2.2. Vurdering for læring

Indeksen kartlegger elevenes opplevelse av de fire prinsippene i vurdering for læring. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Vurdering for læring	X	X	X	3,9	4,1
Kommunegruppe 10 - Vurdering for læring	X	X	X	3,9	4,0
Oppland fylke - Vurdering for læring	X	X	X	3,9	4,0
Nasjonalt - Vurdering for læring	X	X	X	3,8	4,0

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Vurdering for læring, 2010-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Vurdering for læring	X	X	X	3,2	3,3
Kommunegruppe 10 - Vurdering for læring	X	X	X	3,2	3,2
Oppland fylke - Vurdering for læring	X	X	X	3,2	3,3
Nasjonalt - Vurdering for læring	X	X	X	3,2	3,2

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Vurdering for læring, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

I vurdering for læring inngår både egenvurdering, tilbakemelding, undervisvurdering som viktige momenter og alle åtte spørsmålene som inngår i indikatoren *Vurdering for læring* vil samlet ta opp disse forholdene. Store studier viser at vurderingsverktøy som inneholder egenvurdering/elevinvolvering, samt tilbakemelding og undervisvurdering har størst effekt på elevenes læringsutbytte (Hattie, 2007). Slik resultatene framstår skårer Nordre Land likt som fylket og landet. Vurdering for læring er et område som

skolene nå har fokus på i sin satsning, og det er et viktig område for å bedre læringsresultater. Det blir derfor viktig å se på sammenhengen mellom hvordan denne indikatoren utvikler seg sett sammen med læringsresultater. Det ses også at 7.trinn skårer denne indikatoren samlet høyere enn 10.trinn. Dette er gjeldende på både fylket og nasjonalt nivå. På 10.trinn viser skåren at det kan arbeides for å bedre resultater, selv om resultatet ikke skiller seg fra fylkets/landets resultater.

2.2.3. Læringskultur

Indeksen viser om elevene opplever at skolearbeidet er viktig for klassen og om det er rom for å gjøre feil i læringsarbeidet. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Læringskultur	x	x	x	3,8	3,9
Kommunegruppe 10 - Læringskultur	x	x	x	3,8	4,1
Oppland fylke - Læringskultur	x	x	x	3,9	4,2
Nasjonalt - Læringskultur	x	x	x	3,8	4,1

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Læringskultur, 2010-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Læringskultur	x	x	x	3,6	3,6
Kommunegruppe 10 - Læringskultur	x	x	x	3,4	3,7
Oppland fylke - Læringskultur	x	x	x	3,4	3,8
Nasjonalt - Læringskultur	x	x	x	3,4	3,7

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Læringskultur, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatene for *læringskultur* viser at Nordre Land skårer som fylket og landet både for 7. trinn og 10. trinn. Nordre land er stabile sammenlignet med eget resultat fra 2013 for 7. trinn og 10. trinn.

Spørsmålene som ligger til grunn for indikatoren er viktig at den enkelte skole bruker internt. Resultatene brukes for å se om det er tiltak innen noen av spørsmålene de kan arbeide med for at elevene skal oppnå større læringsutbytte.

2.2.4. Mestring

Indeksen viser elevenes opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Mestring	X	X	X	3,9	3,9
Kommunegruppe 10 - Mestring	X	X	X	4,0	4,1
Oppland fylke - Mestring	X	X	X	4,1	4,1
Nasjonalt - Mestring	X	X	X	4,0	4,1

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Mestring, 2010-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Mestring	X	X	X	3,9	3,9
Kommunegruppe 10 - Mestring	X	X	X	3,9	3,9
Oppland fylke - Mestring	X	X	X	3,9	3,9
Nasjonalt - Mestring	X	X	X	3,9	4,0

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Mestring, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatene både for 7. og 10 trinn ligger på samme nivå som for fylket og landet. sammenlignet med 2013, er resultatene for 2014 uendret.

Spørsmålene som ligger til grunn for indikatoren er viktig at den enkelte skole bruker internt og at skolene bruker resultatene for å se om det er tiltak innen noen av spørsmålene de kan arbeide med for at elevene skal oppnå større læringsutbytte.

2.2.5. Elevdemokrati og medvirkning

Indeksen viser elevenes opplevelse av mulighet for å medvirke i arbeidet med fagene, og om de får bli være med å bestemme klasseregler og delta i elevrådsarbeid. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,8	3,8
Kommunegruppe 10 - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,7	3,8
Oppland fylke - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,7	3,8
Nasjonalt - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,7	3,8

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Elevdemokrati og medvirkning, 2010-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,3	3,0
Kommunegruppe 10 - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,2	3,2
Oppland fylke - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,2	3,3
Nasjonalt - Elevdemokrati og medvirkning	x	x	x	3,2	3,2

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Elevdemokrati og medvirkning, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Indikatoren viser at Nordre Lands resultater er på samme snitt som for fylket og landet på 7. trinn. På 10. trinn viser resultatet en nedgang fra 2013, mens kommunegruppe, fylket og landet for øvrig er stabilt fra 2013. Det er utviklet en plan for Nordre Land-skolens arbeid i skolens samarbeidsorganer. Der er elevråd et område. Det er ulike faste saker som skal opp i bl.a elevråd, som f.eks . resultater fra elevundersøkelsen. Det kan igjen føre til at elevenes blir mer involvert og deltakende. Et lavere resultat på 10. trinn sammenlignet med 2013 kan tolkes dithen at det alltid vil være en variasjon i elevgruppa som kan være årsaken.

2.2.6. Mobbing på skolen

Gjennomsnittsverdien for indikatoren Mobbing på skolen er beregnet ut fra hvor mange som opplever at de blir mobbet og hvor ofte de blir mobbet. Verdien gir ikke antall elever som i snitt mobbes. En og samme verdi kan enten indikere at mange krysser av at de mobbes sjelden eller at færre krysser av at de mobbes hyppig. I Skoleporten tyder et gjennomsnitt ned mot verdien 1 på lite mobbing i skolen.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Mobbing på skolen	x	x	x	1,3	1,3
Kommunegruppe 10 - Mobbing på skolen	x	x	x	1,3	1,2
Oppland fylke - Mobbing på skolen	x	x	x	1,3	1,2
Nasjonalt - Mobbing på skolen	x	x	x	1,3	1,2

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Mobbing på skolen, 2010-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Mobbing på skolen	x	x	x	1,2	1,3
Kommunegruppe 10 - Mobbing på skolen	x	x	x	1,3	1,3
Oppland fylke - Mobbing på skolen	x	x	x	1,3	1,3
Nasjonalt - Mobbing på skolen	x	x	x	1,3	1,2

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Mobbing på skolen, 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatet viser at skolene i Nordre Land skårer som fylket og landet for øvrig også sammenlignet med 2013. Skolene har rutiner for arbeid som skal skje når mobbing avdekkes, og det arbeides også forebyggende. Det forebyggende arbeidet skjer både i den enkelte klasse og ved at f.eks sosialfaglige veiledere arbeider med enkeltelever og med grupper av elever.

2.2.7. Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)

Andelen Mobbing på skolen viser andelen elever som opplever å bli mobbet 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere. Andelen elever som opplever mobbing på skolen er summen av andelen elever som har krysset av på svaralternativene «2 eller 3 ganger i måneden», «Omtrent 1 gang i uken» og «Flere ganger i uken». Andelen Mobbede på skolen sier med andre ord ingen ting om hvor ofte elevene opplever å bli mobbet.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 7 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	6,3	3,0
Kommunegruppe 10 - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	4,6	4,5
Oppland fylke - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	5,1	4,6
Nasjonalt - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	5,3	4,7

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent), 2010-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Nordre Land kommune skoleeier - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	*	6,8
Kommunegruppe 10 - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	5,9	5,4
Oppland fylke - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	6,7	4,6
Nasjonalt - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	x	x	x	5,0	4,7

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent), 2010-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatene på 7. trinn for 2014 viser en svært positiv utvikling i antall elever som opplever mobbing 2-3 ganger eller oftere sammenlignet med 2013. Sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå har skolene positive resultater. Ungdomsskolene har deltatt i et opplegg driftet av Fylkesmannen der læringsmiljø er tema i 2013 og 2014. Etter resultatene på 7. trinn kan det antas at opplegget har effekt.

Resultatene på 10. trinn ligger over fylket og nasjonalt nivå for 2014. For 2013 kunne ikke resultatet offentliggjøres da det var meldt om et svært lite antall elever som opplevde mobbing. For 2014 er det kommet fram at elever har meldt om opplevd mobbing for å sabotere resultatene. Dette er det rydda opp i.

Sett under ett, opplever få elever i Nordre Land skolen mobbing. Skolene gode rutiner for oppfølging om det er mistanke om mobbing eller at det meldes om mobbing.

2.3. Resultater

Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette er ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og i arbeidslivet.

I tilstandsrapporten er disse resultatindikatorerne obligatoriske:

- nasjonale prøver på 5. og 8. trinn i lesing og regning
- standpunkt- og eksamenskarakterer i norsk hovedmål, matematikk og engelsk
- grunnskolepoeng

Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med følgende indikatorer i tilstandsrapporten:

- nasjonale prøver i engelsk på 5. og 8. trinn

2.3.1. Nasjonale prøver lesing 5. trinn

Nasjonale prøver i lesing kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten lesing slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter: Elevene skal vise at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Diagrammet viser gjennomsnittet av elevenes skalapoeng og usikkerheten knyttet til dette gjennomsnittet. Søylene viser intervallet på skalaen der hovedvekten (60 prosent) av elevene er. Dette er et mål på spredningen i elevenes resultater. På 5. og 8. trinn plasseres elevene på henholdsvis 3 og 5 mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen som mestrer på de ulike nivåene:

Mestringsnivå 1: 30%

Mestringsnivå 2: 50%

Mestringsnivå 3: 20%

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole | (UGYLDIG)

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Lesing	46	48	49	50

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing 5. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	40,4	28,2	25,6	23,2
Mestringsnivå 2	45,6	52,0	52,0	50,6
Mestringsnivå 3	14,0	19,8	22,4	26,2

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing 5. trinn, Lesing, 2014-2015

Skoleeiers egenvurdering

Nasjonale prøver i lesing for 5. trinn viser at Nordre Land har en langt større andel på mestringsnivå 1 sammenlignet med fylket og nasjonalt for 2014. Andelen på mestringsnivå 2 ligger litt under fylket og nasjonalt (5-6 %), og andelen på mestringsnivå 3 ligger noe mer under.

Det har vært en forholdsvis stor økning av andelen elever som ligger på mestringsnivå 1 sammenlignet med 2013, dette medfører at andelen elever på mestringsnivå 2 og 3 har gått ned. Denne negative utviklingen må det rettes fokus på i videre utviklingsarbeid på skolene.

2.3.2. Nasjonale prøver lesing ungd. trinn

Nasjonale prøver i lesing skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med målene for den grunnleggende ferdigheten lesing, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i norskfaget. De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter ved lesing. Elevene viser at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Diagrammet viser gjennomsnittet av elevenes skalapoeng og usikkerheten knyttet til dette gjennomsnittet. Søylene viser intervallet på skalaen der hovedvekten (60 prosent) av elevene er. Dette er et mål på spredningen i elevenes resultater. På 5. og 8. trinn plasseres elevene på henholdsvis 3 og 5 mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen som mestrer på de ulike nivåene 8.trinn:

Mestringsnivå 1: 10 %

Mestringsnivå 2: 20 %

Mestringsnivå 3: 40 %

Mestringsnivå 4: 20 %

Mestringsnivå 5: 10 %

Andelen som mestrer på de ulike nivåene 9. trinn:

Mestringsnivå 1: 5 %

Mestringsnivå 2: 15 %

Mestringsnivå 3: 30 %

Mestringsnivå 4: 30 %

Mestringsnivå 5: 20 %

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Lesing	47	49	50	50

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing ungd. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	16,7	9,4	9,7	8,8
Mestringsnivå 2	10,0	18,5	18,3	17,8
Mestringsnivå 3	53,3	42,2	39,9	40,7
Mestringsnivå 4	13,3	20,2	21,7	21,6
Mestringsnivå 5	6,7	9,8	10,4	11,0

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing ungd. trinn, Lesing, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 9 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Lesing	51	53	53	54

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing ungd. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 9 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	10,0	5,9	5,0	5,2
Mestringsnivå 2	20,0	13,4	12,6	11,8
Mestringsnivå 3	32,9	36,7	36,9	35,2
Mestringsnivå 4	24,3	26,0	24,8	27,0
Mestringsnivå 5	12,9	18,0	20,7	20,8

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing ungd. trinn, Lesing, 2014-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatene på 8. trinn i lesing, viser at det fortsatt er en for stor andel elever som skårer på mestringsnivå 1 og 2. Sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå, ligger Nordre Land skolen lavt på resultatene på mestringsnivå 4 og 5, også i forhold til lokale målsetninger.

Resultatene på 9. trinn i lesing, viser at det er en høy andel elever på mestringsnivå 1 og 2 både i forhold til lokale målsetninger og sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå. Andelen elever på mestringsnivå 3 og 4 er ikke langt unna lokal målsetning.

Det må fortsatt arbeides for å heve elevenes kompetanse innen lesing på ungdomstrinnet.

2.3.3. Nasjonale prøver regning 5. trinn

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag. De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i ulike faglige og dagligdage sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

Diagrammet viser gjennomsnittet av elevenes skalapoeng og usikkerheten knyttet til dette gjennomsnittet. Søylene viser intervallet på skalaen der hovedvekten (60 prosent) av elevene er. Dette er et mål på spredningen i elevenes resultater. På 5. og 8. trinn plasseres elevene på henholdsvis 3 og 5 mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen som mestrer på de ulike nivåene:

Mestringsnivå 1: 30 %

Mestringsnivå 2: 50 %

Mestringsnivå 3: 20 %

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Regning	45	49	49	50

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning 5. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	38,6	27,6	27,3	24,5
Mestringsnivå 2	47,4	50,6	49,2	49,5
Mestringsnivå 3	14,0	21,8	23,5	26,0

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning 5. trinn, Regning, 2014-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatene sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå ligger for lavt. Resultatene viser at andelen elever på mestringsnivå 1 er for høyt både i forhold til lokal målsetning og sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå. Andelen elever på mestringsnivå 2 ligger nært lokal målsetning og resultatene for fylket og nasjonalt nivå.

Satsningen på regning i perioden 2015-17 bør vises i kommende resultater på nasjonale prøver.

2.3.4. Nasjonale prøver regning ungd. trinn

Nasjonale prøver i regning kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag. De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at de:

- forstår og kan reflektere over hvordan de best kan løse en gitt utfordring,
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene de får er rimelige
- kan vise effektive strategier for enkel tallregning

Diagrammet viser gjennomsnittet av elevenes skalapoeng og usikkerheten knyttet til dette gjennomsnittet. Søylene viser intervallet på skalaen der hovedvekten (60 prosent) av elevene er. Dette er et mål på spredningen i elevenes resultater. På 5. og 8. trinn plasseres elevene på henholdsvis 3 og 5 mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen som mestrer på de ulike nivåene 8.trinn:

Mestringsnivå 1: 10 %

Mestringsnivå 2: 20 %

Mestringsnivå 3: 40 %

Mestringsnivå 4: 20 %

Mestringsnivå 5: 10 %

Andelen som mestrer på de ulike nivåene 9. trinn:

Mestringsnivå 1: 10 %

Mestringsnivå 2: 15 %

Mestringsnivå 3: 40 %

Mestringsnivå 4: 25 %

Mestringsnivå 5: 10 %

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Regning	46	49	49	50

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning ungd. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	21,4	11,6	12,3	10,3
Mestringsnivå 2	23,2	22,2	22,1	21,9
Mestringsnivå 3	37,5	37,4	36,8	36,9
Mestringsnivå 4	14,3	20,7	20,8	20,9
Mestringsnivå 5	3,6	8,0	8,1	10,1

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning ungd. trinn, Regning, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 9 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Regning	51	53	53	53

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning ungd. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 9 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	14,3	5,7	5,7	5,3
Mestringsnivå 2	17,1	16,4	16,3	15,2
Mestringsnivå 3	34,3	33,9	32,8	33,2
Mestringsnivå 4	15,7	26,6	26,8	26,4
Mestringsnivå 5	18,6	17,4	18,3	20,0

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning ungd. trinn, Regning, 2014-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatene viser at det er en forbedring samlet sett fra 8. til 9. trinn sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå.

Resultatene på 8. trinn viser en for stor andel elever på mestringsnivå 1 sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå. Andelen elever på mestringsnivå 3 og 3 er svaært likt med fylket og nasjosnalt nivå. Andelen elever på mestringsnivå 4 og 5 er lavt sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå.

Resultatene på 9. trinn viser en for stor andel elever på mestringsnivå 1 sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå. Nordre Land-skolen har et resultat på mestringsnivå 5 som er helt på høyde med fylket og nasjonalt nivå. Det betyr at det har skjedd en positiv utvikling fra 8. til 9. trinn på andel elever som presterer godt i regning. I forhold til lokal målsetning er det viktig med fokus og godt arbeid for på sikt å forbedre resultatene i regning. Ungdomsskolesatsinga med fokus på regning i perioden 2015-17 er et viktig bidrag til å forbedre læringsutbyttet og resultatene.

2.3.5. Nasjonale prøver engelsk 5. trinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene (på 5. trinn) er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

Diagrammet viser gjennomsnittet av elevenes skalapoeng og usikkerheten knyttet til dette gjennomsnittet. Søylene viser intervallet på skalaen der hovedvekten (60 prosent) av elevene er. Dette er et mål på spredningen i elevenes resultater. På 5. og 8. trinn plasseres elevene på henholdsvis 3 og 5 mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen som mestrer på de ulike nivåene:

Mestringsnivå 1: 30 %

Mestringsnivå 2: 50 %

Mestringsnivå 3: 20 %

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Engelsk	46	48	49	50

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver engelsk 5. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	47,4	29,6	26,9	24,7
Mestringsnivå 2	38,6	50,4	51,6	50,4
Mestringsnivå 3	14,0	20,0	21,5	24,9

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver engelsk 5. trinn, Engelsk, 2014-2015

Skoleeiers egenvurdering

Resultatene viser at andelen elever på mestringsnivå 1 og 2 er høyt sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå. Hvilke variabler som har påvirket resultatet er usikkert. Variasjoner i elevgruppa når det gjelder ferdigheter kan være en faktor.

2.3.6. Nasjonale prøver engelsk ungd. trinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene for ungdomstrinnet er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innholdet i tekster av ulik lengde og forskjellige sjangere
- beherske et ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- forstå bruken av grunnleggende regler og mønstre for grammatikk og setningstyper

Diagrammet viser gjennomsnittet av elevenes skalapoeng og usikkerheten knyttet til dette gjennomsnittet. Søylene viser intervallet på skalaen der hovedvekten (60 prosent) av elevene er. Dette er et mål på spredningen i elevenes resultater. På 5. og 8. trinn plasseres elevene på henholdsvis 3 og 5 mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Andelen som mestrer på de ulike nivåene 8.trinn:

Mestringsnivå 1: 10 %

Mestringsnivå 2: 20 %

Mestringsnivå 3: 40 %

Mestringsnivå 4: 20 %

Mestringsnivå 5: 10 %

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Engelsk	48	49	49	50

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver engelsk ungd. trinn, 2014-2015

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Delskår	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	12,3	9,7	11,5	9,3
Mestringsnivå 2	21,1	22,2	21,7	19,3
Mestringsnivå 3	47,4	41,3	38,6	40,3
Mestringsnivå 4	10,5	18,2	18,3	19,9
Mestringsnivå 5	8,8	8,6	9,9	11,2

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver engelsk ungd. trinn, Engelsk, 2014-2015

Skoleeiers egen vurdering

Resultatet ligger samlet like under fylket og nasjonalt nivå. Resultatene på 8. trinn ligger noenlunde likt med fylket og nasjonalt nivå på mestringsnivå 1 og 2. Det er fortsatt for mange elever på de laveste mestringsnivåene. Det er for lav andel på mestringsnivå 4 sammenlignet med fylket og nasjonalt nivå, mestringsnivå 5 er på nivå med fylket, noe lavere enn nasjonalt nivå.

2.3.7. Karakterer - matematikk, norsk og engelsk

Standpunktkarakterer og karakterer fra eksamen i grunnskolen og i videregående opplæring utgjør sluttvurderingen. Denne vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i målene i læreplanverket. Graderingen beskriver at karakteren:

- 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget
- 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget
- 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget
- 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget
- 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget
- 6 uttrykker at eleven har svært god kompetanse i faget

Karakterskalaen er 1-6. Beste karakter er 6. Karakterene vises som gjennomsnitt.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Periode 2013-14 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Norsk hovedmål skriftlig eksamen	3,3	3,3	3,4	3,4
Norsk hovedmål standpunkt	3,6	3,8	3,8	3,8
Matematikk skriftlig eksamen	2,3	2,8	2,9	3,0

Matematikk standpunkt	3,2	3,5	3,4	3,5
Engelsk skriftlig eksamen	3,6	3,5	3,7	3,7
Engelsk skriftlig standpunkt	3,5	3,8	3,9	3,9

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Karakterer - matematikk, norsk og engelsk, 2013-2014

Skoleeiers egenvurdering

Se grunnskolepoeng (har sammenheng med grunnskolepoeng)

2.3.8. Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole. Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10. Hvis det mangler karakterer i mer enn halvparten av fagene, skal det ikke regnes ut poeng for eleven. Grunnskolepoeng presenteres som karaktergjennomsnitt med én desimal.

Lokale mål

Torpa barne- og ungdomsskole: 38

Dokka ungdomsskole: 38

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Nordre Land kommune skoleeier - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	37,6	37,3	37,1	36,1	37,6
Kommunegruppe 10 - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,3	39,4	39,2	39,4	39,6
Oppland fylke - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,0	39,4	39,6	39,6	39,7
Nasjonalt - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,8	39,8	39,9	40,0	40,3

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Grunnskolepoeng, 2009-2014

Skoleeiers egenvurdering

Gjennomsnittlige grunnskolepoeng har for Nordre land sin del over flere år holdt seg ganske stabilt. Sammenlignet med 2013 har resultatet gått opp. Resultatet vil naturlig variere noe ut i fra hvilke utfordringer de har på 10. trinn fra et år til et annet. Det er viktig å se på elevenes utvikling i resultater fra de startet på 8. trinn til de avslutter grunnskolen. Skolene jobber hele tiden med en målsetning om å oppnå høyere resultater og derav økt læringsutbytte gjennom blant annet skoleutvikling og kompetanseheving hos lærerne.

2.4. Gjennomføring

Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring. Kompetansebeviset skal sikre dem videre studier eller deltakelse i arbeidslivet. Utdanningsdirektoratet anbefaler skoleeiere å ta med denne indikatoren: Overgang fra GS til VGO

2.4.1. Overgangen fra grunnskole til VGO

Prosentdelen av elevkullet som er registrert i videregående opplæring høsten etter uteksaminering fra grunnskolen.

Lokale mål

Det er ikke satt lokale mål for denne indikatoren

Nordre Land kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk

Offentlig | Alle | Begge kjønn | Periode 2013 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Nordre Land kommune skoleeier	Kommunegruppe 10	Oppland fylke	Nasjonalt
Elever (16 år) som er registrert i videregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole	100,0	98,2	*	97,9

Nordre Land kommune skoleeier, Grunnskole, Overgangen fra grunnskole til VGO, 2013-2013

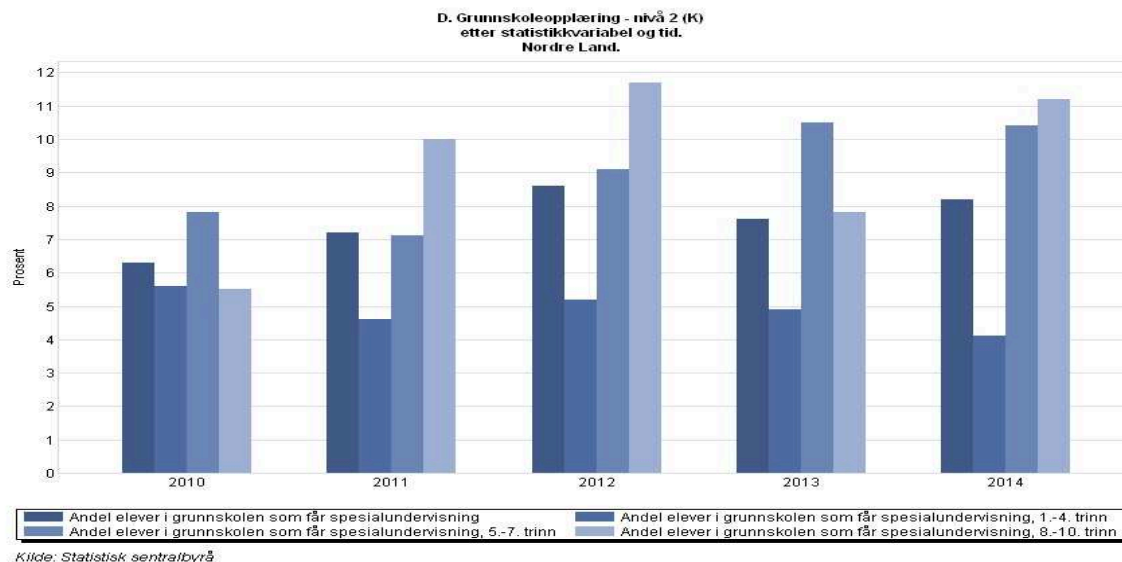
Skoleeiers egenvurdering

Tallene viser at høsten 2014 var alle elevene som gikk ut av 10. klasse våren 2014 elev ved videregående opplæring. Å ha fokus på gode overgangsordninger er viktig slik at elever som har behov for individuell tilrettelegging får det de har behov for i oppstarten på videregående skole. Dette er et ledd i arbeidet med å hindre frafall i videregående opplæring.

2.5. Spesialundervisning

Om Spesialundervisning

Andelen elever som får spesialundervisning i Nordre Land er 8,2% i 2014, og har gått opp fra forrige skoleår. Nasjonalt ligger andelen elever med spesialundervisning på 8,0%, og for Oppland fylke på 7,6%.

Figur 1: andel elever totalt, andel elever på 1.-4 tr., 5.-7.tr og 8.-10.tr som mottar spesialundervisning (Kilde: GSI)

Når det gjelder spesialundervisning er det viktig å ha fokus på at spesialundervisningen skal ha effekt. Det vil si at det er viktig å arbeide med konkrete målsettinger. For noen elever er det nødvendig med spesialundervisning alle årene de er i grunnskolen, for andre kan spesialundervisning være aktuelt i perioder.

Det ses at andelen elever på ungdomstrinnet som mottar spesialundervisning har gått mye opp siste året. Andelen på 1-4. årstrinn har gått ned. Årsaker til at andelen spesialundervisning varierer fra år til år er ulike utfordringer hos elevene, og evnen og muligheten den enkelte skole/trinn har til å gjøre tilrettelegginger innenfor den ordinære tilpassede undervisningen. Ungdomsskolen fikk mange elever på 8. trinn høsten 2014 som hadde med seg enkeltvedtak etter opplæringsloven § 5-1.

Det er i løpet av 2014 utarbeidet nye rutiner for tilpasset undervisning/spesialundervisning. Disse rutinene har vært gjeldende fra 01.08.14. Rutinene legger vekt på mer grundige vurderinger og rapportering om iverksatte tiltak før henvisning til PPT, og grundige vurderinger underveis for elever som mottar spesialundervisning. Rutinene skal bidra til å få klarere rammer rundt arbeidet med elever som har utfordringer. Det er et mål for skolene i Nordre Land å redusere bruk av spesialundervisning og at de elevene som mottar spesialundervisning har reelle spesialpedagogiske behov som ikke kan løses innenfor de ordinære rammene.

2.6. Voksenopplæring

Grunnskoleopplæring for voksne:

Det var i oktober 2014 12 deltakere på grunnskoleopplæringen for voksne. Det undervises i de fem fagene som er nødvendig for å få et vitnemål for fullført grunnskoleopplæring for voksne; norsk, matematikk, engelsk, samfunnsfag og naturfag. De fleste deltakerne deltar dette skoleåret på alle fem fag. De fleste deltakerne er enslige mindreårige asylsøkere som har fått opphold og bosatt i kommunen. Det arbeides målrettet for at de skal klare grunnskoleopplæringen og komme seg inn på videregående skole og få videre yrkesutdanning. De aller fleste har behov for to år på grunnskoleopplæring for voksne for å få et vitnemål.

Spesialundervisning for voksne:

Det er svært få som har spesialundervisning innen voksenopplæringsområdet. Det skyldes fortsatt det arbeidet som har vært gjort med å se på grenseoppgangen for hvem som har krav på et tilbud etter Opplæringsloven eller etter Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. De som har behov for spesialundervisning blir henvist til PPT og får en utredning for behovet for opplæring.

2.7. Utviklingsarbeid i Nordre Land-skolen

Lære å lære

Skolene har hatt et treårig kompetansehevingsprosjekt for lærerne sammen med Høgskolen i Hedmark/SePu. Dette er avsluttet og evalueringen er gjennomført. På spørreundersøkelsen til lærere/assistenter ble følgende temaer tatt med: klasseledelse, vurdering for læring, bruk av pedagogisk analyse. De ble også spurt om de har hatt utbytte av fagdage, veiledningen, gruppearbeid og skriftlig innlevering. Tilslutt ble de spurt om skoleledelsen hadde satt av nok tid og fulgt opp i etterkant. Evalueringen viser at lærerne totalt sett er fornøyd med kompetansehevingen de har gjennomgått.

Pedagogisk analyse skal bidra til at ansatte kan analysere situasjoner i klasser eller grupper for bedre å bli i stand til å vurdere hvilke tiltak som bør iverksettes, sette i gang tiltak og evaluere disse. Pedagogisk analyse vil nå bli tatt med videre i arbeid med pedagogiske utfordringer. Både PPT og sosialfaglige veiledere vil bruke analysemodellen når de skal arbeide sammen med lærere om en utfordring.

Lære å lære tar utgangspunkt i kommunedelplanen 2011-15 for Nordre Land-skolen. I prosjektplanen er det tatt utgangspunkt i målsettinger fra kommunedelplanen, og ulike tiltak er satt inn for å nå disse målsettingene. Disse målene og tiltakene er igjen blitt brutt ned i virksomhetsplan for Nordre Land-skolen.

Veilederkorpset

Skolene i Nordre Land inngikk et samarbeid med Veilederkorpset i desember 2013. Veilederkorpset støtter skoleeiere og skoler som ønsker å utvikle og forbedre skolen gjennom systemisk kvalitetsutviklingsarbeid. Veilederkorpset er en satsing fra Utdanningsdirektoratet, og veilederne er skoleledere med erfaring innen skoleutvikling på flere nivåer. Veiledere fra Veilederkorpset veileder skolene i arbeidet med å jobbe systemisk og systematisk med utviklingsarbeid på den enkelte skole. Veiledningen gis både til den enkelte skole og til skoleeier. Deltakerne fra skoleeiersiden har siden oppstarten vært ordfører, rådmann, kommunalsjef og skolefaglig rådgiver. Samarbeidet avsluttes i juni 2015 med et oppfølgingsmøte med skoleeier og skolene høsten 2015.

Skolene har inneværende skoleår 2014/15 arbeidet med sine utviklingsplaner for å få dem mest mulig konkrete med færre og definerte satsningsområder. Utviklings/fokusområdene som er valgt for neste skoleår henger godt sammen med kompetansehevingen, da vurdering for læring er et område som peker seg ut på alle tre skolene. I tillegg er det valgt fokusområder som er noe ulike på de tre forskjellige skolene.

Kompetanse for kvalitet

Skoleåret 2014/15 deltar 4 lærere i kompetansehevingsprogrammet «Kompetanse for kvalitet». De tar fag som gir 30 studiepoeng, og deltar på fagene matematikk, spesialpedagogikk, tysk og naturfag. 3 fra skoleledelsen deltar på rektorutdanningen.

Den gode skoleeier

Nordre land kommune på skoleeiernivå har deltatt i utviklingsprogrammet "Den gode skoleeier" i regi av KS. Programmet startet høsten 2014 og avsluttes i august 2015. Målet er å få til en tettere dialog mellom skole og politisk nivå. Det er blant annet reist følgende problemstillinger:

1. Hvordan oppnå bedre resultater i skolen?
2. Hvordan sikre et godt samarbeid mellom hjem og skole?
3. Hvordan sikre en god overgang mellom barnehage og skole?

Ungdomsskolesatsinga

"Ungdomstrinn i utvikling" 2013-2018 er en strategi som har kommet med bakgrunn i St.Mld 22 (2010-2011) "*Motivasjon-mestring-muligheter*". Satsningsområdene i strategien er grunnleggende ferdigheter innen regning, skriving og lesing. I tillegg kommer klasseledelse og vurdering for læring som skal knyttes

opp mot arbeidet med de grunnleggende ferdighetene.

I strategien ligger det at hver ungdomsskole skal velge et område de vil arbeide med, og arbeide med skolebasert kompetanseutvikling innen dette området. Hver ungdomsskole får tre semestre (1 ½ år) der de knytter seg til et høyskole/universitetsmiljø og får faglig påfyll og veiledning i perioden. Dokka ungdomsskole og Torpa barne- og ungdomsskole starter høsten 2015. Området som er valgt er regning, og Høgskolen i Lillehammer er valgt som kompetansemiljø. 1-10 skoler kan delta med hele sitt personale, i tillegg til rene ungdomsskoler. Dokka barneskole skal også delta i dette utviklingsarbeidet, da regning har pekt seg ut som et område for utvikling på alle tre skolene. Det er viktig å se hele grunnskolen under ett i denne satsinga.

IKT

Det er utarbeidet en IKT-plan 2015-17 hvor målsettingen er å kartlegge utstyr og kompetanse som grunnlag for å gjøre skolene bedre rustet for å oppfylle kravet om opplæring i digital kompetanse som grunnleggende ferdighet for elevene i alle fag.

Spesialundervisning

Nye rutiner for spesialundervisning/tilrettelegging ble tatt i bruk 01.08.14. Erfaringene med nye rutiner vil bli drøftet våren 2015. Det er utarbeidet felles maler for utarbeiding av IOP og årsrapporter som skolene har tatt i bruk og er godt fornøyd med slik de er nå.

2.8. utfordringer

Skolene står daglig i små og store utfordringer. I denne rapporten er det valgt å peke på tre utfordringer som tar tid; tid til ledelse, foreldreengasjement (hjem-skolesamarbeid) og psykiske vansker hos barn og unge.

TID TIL LEDELSE:

Det har de siste årene vært stort fokus på lave resultater i grunnskolene i Nordre Land. Det er satt i gang flere tiltak som har til hensikt å bedre læringsutbytte. Nordre land har resultater som ligger under fylkesnivå, et mål bør være å komme på samme nivå som skoler i Oppland fylke kommunen kan sammenligne seg med.

Kompetanseheving for å få gode lærere er pekt på som et viktig punkt. Dette er vi i gang med. For å få gode lærende organisasjoner er det viktig å sette av tid til faglige refleksjoner. Dette gjøres i kompetansehevingen, og er sett på som så viktig at dette vil fortsette når kompetansehevingen er over. For ledelsen ved den enkelte skole er det viktig å ha nok tid til å følge opp sine ansatte ut fra de utviklingsområdene som er satt. Det å være i klasserommene for å veilede f.eks i klasseledelse, relasjoner, vurdering m.v er viktig. Dette kan gjøres etter en metodikk kalt skolevandring. Dette krever imidlertid tid til gjennomføring. At leder ved skolen er pedagogisk leder og følger opp sitt personale er i forskning sett på som en indikator som har stor effekt for elevens læring. Prioritering av dette, når mye tid går til administrasjon, er derfor sett på som en utfordring for å få til de gode lærende organisasjonene.

FORELDREENGASJEMENT:

Foreldre i Nordre Land-skolen bryr seg og de bryr seg om at barna har det bra på skolen. Det er et mål og et ønske å ha en foresattegruppe som har fokus på og holdning til, at utdanning og opplæring er viktig, et samarbeid skole - hjem som fokuserer på at elevens læring er viktig.

Foresatte er sett på som en viktig ressurs for å lykkes med barns læring. Det er de siste årene prøvd ulike metoder for å få høyere deltakelse på foreldreundersøkelsen, slik at vi skal få et bedre ståsted for å vurdere hva foreldre mener om skolen og gjennom dette utvikle hjem-skolesamarbeidet. Til tross for ulike måter å gjennomføre foreldreundersøkelsen har deltakelsen ligget lavt. Siste året har skolene utviklet "Forventninger, rettigheter og plikter i hjem-skolesamarbeid". Denne informeres om på foreldremøter.

Det er også blitt jobbet med en plan for brukermedvirkning i skolens samarbeidsorganer. I planen er det en oversikt over ulike temaer som skal opp eksempelvis i FAU, samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg. Dette er temaer som resultater på nasjonale prøver og elevundersøkelsen, forberedelse til foreldreundersøkelsen m.v. Ved å dreie fokus mer over på faglige temaer ønsker vi å få økt holdning til at skole og læring er viktig.

PSYKISKE LIDELSER BLANT BARN OG UNGE:

Folkehelseinstituttet regner med at det i Norge til enhver tid er:

- 15–20 prosent av barn mellom tre og 18 år som har nedsatt funksjon på grunn av symptomer på psykiske lidelser som angst, depresjon og atferdsforstyrrelser.
- Cirka halvparten (åtte prosent) av disse, det vil si om lag 70 000 barn, har så alvorlige symptomer at det tilfredsstiller kravene til en psykiatrisk diagnose. De aller fleste av disse trenger behandling.

(Kilde:

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=List_6212&Main_6157=6263:0:25,6336&MainContent_6263=6464:0:25,6337&List_6212=6218:0:25,7198:1:0:0:::0:0)

Overført til Nordre Land vil dette bety at et rimelig stort antall elever til enhver tid sliter psykisk. Det er viktig at disse oppdages raskt og kan få nødvendig hjelp. De barna som trenger behandling får denne av eksempelvis BUP (barne- og ungdomspsykiatrien). Men en stor andel trenger oppfølging lokalt. Barn med psykiske lidelser har ofte vansker med å konsentrere seg om skolearbeid. Mange barn trenger oppfølgingsamtaler i løpet av uka for å fungere best mulig. Det finnes også eksempler i Nordre Land-skolen på elever som har vansker med å komme seg på skolen (skolevegring eller basert på andre vansker, somatisk som psykisk). For disse elevene brukes det tid og et mangfold av ulike tiltak.

I januar 2014 ble det satt i gang bruk av Fagteam-modellen på alle skoler og i alle barnehager som skal bidra til at bekymringer rundt barn og unge kan løstes opp så tidlig som mulig slik at de skal få rett hjelp til rett tid. Modellen baserer seg på tverrfaglighet. Foreldre inviteres til å bli med i en drøfting av barnets problemstilling sammen med ulike faginstanser, og det avtales videre arbeid for å hjelpe barnet og dets foreldre videre. Problemstillinger kan også drøftes etter foresattes samtykke uten dem tilstede. Dert ble foretatt en evaluering av erfaringer med fagteam i barnehager og på skolene våren 2014 som viste at det oppleves som et nyttig verktøy for å kunne gi barn og unge tidlig og riktig hjelp. Det planlegges å spørre foreldre om deres erfaringer med fagteam på et senere tidspunkt.

Det kan være at barn og unge er blitt flinkere til å si fra om de ikke har det bra, som gjør at det oppdages mer av vanskene de sliter med. Det oppleves at vanskene barn og unge sliter med, blir mer og mer sammensatt. Det viktigste i arbeidet rundt barn som sliter psykisk er at det er tid til å ta seg av dem.

På skolene samarbeider sosialfaglige veiledere, helsesøstre og psykisk helsearbeid. Barneverntjenesten har også noe individoppfølging i saker de har meldt til seg. Det arbeides både på individnivå og systemnivå. Eksempelvis arbeider sosialfaglige veiledere både med klasser sammen med kontaktlærer, grupper av elever (temabasert eller f.eks ART-kurs) og med den enkelte elev. Dette lavterskeltilbudet har over tid vist seg å gi mange barn og unge tidlig kontakt i forhold til det de strever med. Dette er i tråd med målet om tidlig innsats og forebyggende arbeid blant barn og unge.

3. System for oppfølging (internkontroll)

Nordre Land-skolen har et eget system for kvalitetsutvikling av oppfølging. Dette systemet er en fullstendig oversikt over hva Nordre Land-skolen har av rutiner ift lov og forskrift, i tillegg til å gi en oversikt over hvordan skolene arbeider med kvalitetssikring av opplæringen, læringsutbyttet og læringsmiljøet.

Kvalitetssikringssystemet sier også noe om hvordan den skolebaserte vurderingen skal gjennomføres. Hver enkelt skole arbeider med resultater fra elevundersøkelsen, nasjonale prøver og karakterer samt svarer på en undersøkelse for å vurdere sin skole. Det er arbeidet fram fokus/utviklingsområder på den enkelte skole som skal gi skolene færre og mer definerte satsningsområder .

Noen av Opplæringslovens temaer er tatt opp i arbeidet med ROS-analyser. De ROS-analysene som er gjennomført avdekker om skolene har rutiner og arbeid som er i henhold til lovens krav, og tiltak settes inn der det avdekkes noe som må endres.

Eksternt

- felles forståelse av lovverk (Gjøvik-regionen)
- felles rutiner på enkelte områder, som f.eks gjennomføring av muntlige eksamen (Gjøvik-regionen)
- erfarings- og informasjonsutveksling
- felles utviklingsprosjekter og samarbeid om slike (som f.eks ØLU (økt læringsutbytte), Ny Giv), ungdomstrinnsatsninga (Gjøvik-regionen og Fylkesmannen), Den gode skoleeier i regi av KS.

4. Konklusjon

Rapporten viser at det fortsatt er mange utfordringer å arbeide med i Nordre Land-skolen. Det har i 2014 vært fokus på følgende utviklingsområder:

- Fortsatt arbeid med ØLU (lesing og skriving)
- Samarbeid med Veilederkorpset; Arbeid med valgte fokus/utviklingsområder på den enkelte skole
- Videreføring av trivselslederprogrammet
- Starte opp og bruke ny rutine for spesialundervisning
- Fortsette kompetansehevingen og arbeide med egen praksis innen temaet vurdering for læring
- Fokus på kvalitet i alle ledd
- Foreldresamarbeid
- Den gode skoleeier i regi av KS; tettere dialog mellom skole og politisk nivå

Alt dette skal videreføres i 2015, i tillegg skal det arbeides med følgende:

- Ungdomstrinn i utvikling med vekt på regning i regi av Udir og samarbeid med Høgskolen på Lillehammer; motivasjon og mestring for bedre læring gjennom mer praktisk og variert undervisning, utvikle kollektiv læringskultur i kommunens skoler.

Å utvikle skolene til gode lærende organisasjoner som tar opp i seg det kompetansehevingen forutsetter og krever av tid til gjennomføring og oppfølging. Å lede skoler med mange ansatte og mange elever krever at ledelsen har tid til det. Fokus på å utvikle lærende organisasjoner er viktig for å få den utviklingen som er ønsket i vår kommune.

Nordre Land kommune**OPPFØLGING AV KONTROLLUTVALGETS PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2012-2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.02.15 (utsatt) 29.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2015

Vedlagt:

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:**SAKSOPPLYSNINGER:**

Kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll legges frem til gjennomgang og drøfting mht. eventuell videre oppfølging.

I kontrollutvalgets budsjett for 2015 er det budsjettert med 325 timer til bestilte tjenester, dvs. forvaltningsrevisjon mv.

Kontrollutvalget har tidligere bestilt et revisjonsprosjekt rettet mot innkjøp, stipulert til 230 timer. I tillegg er det gått med noe tid til avsluttende arbeid med det felles revisjonsprosjektet «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen».

Etter dette har kontrollutvalget til disposisjon 77 timer, jf. tertialrapporten fra Innlandet Revisjon IKS (se egen sak). Dette betyr at kontrollutvalget har begrenset spillerom resten av 2015.

Fra møter tidligere i 2015 har sekretær notert følgende områder som er nevnt som mulige innspill til videre planlegging av forvaltningsrevisjon:

- IT-sikkerhet
- Kvalitet (Hvordan sikres kvalitet i tjenestene? Hvordan måler og rapporterer man på kvalitet?)
- Barnevern (etablert felles barnevernstjeneste med Søndre Land i 2015)

Saken legges frem til drøfting, uten forslag til vedtak.

Oversikt over tidligere oppfølging av planen:

Kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2105 ble sist fulgt opp i kontrollutvalgets møte den 2/12-13, der det ble fattet slikt vedtak:

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i 2014:

Forvaltningsrevisjon:

- **Skole:**
 - *Kontrollutvalget har tidligere uttrykt bekymring for utviklingen i oppnådde grunnskolepoeng (mål for det samlede læringsutbytte for elever som sluttvurderes med karakter i ungdomsskolen). Det er gjort avtale med rådmannen om en presentasjon av utviklingen i første møte i kontrollutvalget i 2014. Behov for eventuell videre kartlegging/evaluering vil bli tatt stilling til da.*
- **Samhandlingsreformen:**
 - *Rådmannen inviteres til neste møte for å gi en generell orientering om kommunens arbeid med samhandlingsreformen (stikkord: måloppnåelse jf. reformens målsetting, økonomi, utskrivningsklare pasienter, samarbeid og overholdelse av inngåtte avtaler med sykehuset, utfordringer/risiko mv.)*
- **Eiendomsforvaltning:**
 - *Kontrollutvalget vil vurdere å gjennomføre en forundersøkelse på området, fortrinnsvis i løpet av 2. halvår 2014. Saken følges opp.*

Selskapskontroll:

- **Eierstyring/eierskapspolitikk:**
 - *Kommentar: Kontrollutvalget vedtok høsten 2013 å undersøke muligheten for et samarbeid mellom kommunene i Gjøvikregionen om et felles revisjonsprosjekt rettet mot kommunenes etterlevelse av kommunenes likelydende eierskapspolitikk. Et eventuelt samarbeid avklares i løpet av første kvartal 2014.*
- **VOKKS AS:**
 - *Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er innhente informasjon om selskapet og komme med forslag til mulige innfallsvinkler til en eventuell selskapskontroll av VOKKS AS.*

Nedenfor følger oversikt over områder som kontrollutvalget har hatt opp til vurdering/drøfting i 2012/2013:

- **Selvkost:** Temaet er gjennomgått ved flere anledninger som en utvidet del av regnskapsrevisjonen.
- **Medisinhåndtering:** Forundersøkelse er gjennomført. Vedtatt følgende i møte 3/12-12:
 1. *Med bakgrunn i at Fylkesmannen har varslet tilsyn med legemiddelhåndteringen i hjemmetjenesten i januar 2013, vil kontrollutvalget avvente nærmere planlegging av et eventuelt revisjonsprosjekt på området.*
 2. *Kontrollutvalget ber rådmannen om å få en presentasjon av tilsynsrapporten fra Fylkesmannen når den foreligger, sammen med kommunens svar til rapporten.*

3. Kontrollutvalget har i forbindelse med forundersøkelsen gått gjennom avvikrappotereringen i halvårsrapporten for 2012 og har notert seg følgende momenter til senere oppfølging:
- Rapportering av antall avvik og differensiering av alvorgrad.
 - Fastsettelse av måltall for antall avvik.
- **Oppfølging av politiske vedtak:** Revisjonsprosjekt er gjennomført. Vedtak om oppfølging av revisjonsrapporten i løpet av 1.halvår 2015.
 - **Tildeling av sykehjemsplasser.** Rådmannen orienterte om inntaksprosessen. Ikke prioritert å gå videre.
 - **Nordre Land skolen.** *Kommunedelplan Nordre Land skolen 2011-2015 og Tilstandsrapport 2011 for Nordre Land skolen* lagt frem for utvalget til orientering.

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – PRIORITERINGER

Kontrollutvalget har prioritert følgende tema/områder i sitt arbeid med forvaltningsrevisjon (ikke prioritert rekkefølge):

Prioriterte områder/tema	Kommentarer
Helse og omsorg	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stort område som berører mange. • Statistikk over avvik viser mye feilmedisinering. • Stort politisk fokus <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan fungerer inntaksprosessen ved behov for sykehjemsplass? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hvordan kommuniseres ”ventelister” med søkerne/pårørende? ➤ Tildelingskontoret bistår i søknadsprosessen, samtidig som tjenester tildeles? Hvordan håndteres denne dobbeltrollen? • Medisinhåndtering: Er det etablert tilfredsstillende rutiner, og fungerer disse som forutsatt?
Byggesak- /planavdelingen	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viktig område for kommunen. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er planprosessene effektive? • Er prosjektstyringen tilfredsstillende? • Det er mange planer i Nordre Land kommune. Hvordan blir vedtakene/planene fulgt opp? • Hvordan henger kapasitet og ambisjonsnivå sammen? • Forholdet til reguleringsplaner og reguleringsbestemmelser i fm. adm.vedtak/innvilgelse av dispensasjonssøknader.

<p>Innkjøp</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komplekst område – stor iboende risiko for svikt • Stikkprøver har vist indikasjoner på svikt i f.m. mangelfull konkurranse og dokumentasjon av anskaffelser <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overholdelse av lov om offentlige anskaffelser • Oppfølging av revisjonsrapporten ”Innkjøp – overholdelse av lov om offentlige anskaffelser” fra 2010 • Er målet med sentralisert innkjøpsavdeling er nådd (fellesprosjekt med kommunene i Gjøvikregionen).
<p>Oppfølging av politiske vedtak</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En av hovedoppgavene for rådmannen/administrasjonen. • Politisk interesse. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak (fokus på rapportering) • Etterprøving av oppfølging av konkrete vedtak (stikkprøver)
<p>Flyktningtjenesten</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flyktningtjenesten begynner å bli stor i Nordre Land kommune. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluering av måloppnåelse. • Oppfølging av politiske vedtak på området.
<p>Selvkostområdene</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komplekst regelverk i f.m. beregning av selvkost • Avgiftsnivå stor interesse i befolkningen og media • Stor politisk interesse <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etterleves regelverket; er det selvkost? • Får innbyggerne det de betaler for? • Drives selvkostområdene effektivt? • Foretas det beregninger for alle aktuelle områder?
<p>Eiendomsforvaltning</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krevende område for de fleste kommuner. • Betydelig økonomi. • Kommunen har et ikke ubetydelig

	<p>vedlikeholdsetterslep.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politisk interesse. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisering • Planlegging, styring og kontroll? • Effektivitet og ressursbruk? • Forsvarlig vedlikehold?
Varsling	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viktig element i kommunens system for intern kontroll mht.forbedring og læring. • Lovpålagt varslingsordning fungert noen år (krav i arbeidsmiljøloven mht. varsling fra ansatte) <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen en tilfredsstillende varslingsordning og fungerer den? • Hva med varsling fra eksterne, hvem håndterer dette? • Hvordan håndteres anonymitet? • Må ses i sammenheng med temaet intern kontroll og avvikshåndtering.
Intern kontroll	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rådmannen har ansvar for å ha ”betryggende kontroll”, jf. kommunelovens § 23. Ansvaret er betydelig, dvs. et vesentlig område å ha kontroll/styring med. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risikovurderinger (integrering av risikostyring som del av et helhetlig internkontrollsystem) • Avviksrapportering og avvikshåndtering • Tertialrapportering og styring (budsjettjusteringer benyttes ikke gjennom året, styrer på prognoser)

Andre aktuelle områder/tema	Kommentarer
Samhandlings-reformen	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betydelig reform med store konsekvenser for flere tjenesteområder i kommunen. • Stor politisk interesse. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • På kort sikt: Økonomirutiner • På lengre sikt: Måloppnåelse, oppfølging av inngåtte avtaler med Sykehuset Innlandet, økonomi/finansiering <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evt. kontroller må koordineres/samordnes med

	<p>evt. andre aktører som evaluerer ordningen. Felles revisjonsprosjekt i Gjøvik-regionen i slutten av valgperioden?</p>
Barnevern	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stor økning i utgifter på området de siste årene (2008-2012) • Høyt sykefravær blant de ansatte innenfor tjenesten (2012). • Nasjonale tilsyn viser svikt på flere områder innenfor barnvernstjenesten i norske kommuner. • Tilsyn fra Fylkesmannen i 2011 avdekket svakheter i rutiner for oppfølging og evalueringer. • Politisk interesse. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av tilsyns- og revisjonsrapporter <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tilsynsrapport (Fylkesmannen, 2011). ➤ Revisjonsrapporten ”Samhandling mellom barnevernet og barnehagene” (kontrollutvalget/Innlandet Revisjon IKS, 2010) • Evaluering av tiltakssiden, evt. sammenligning med andre kommuner. • Effekt av opptrappingen av barnevernet, herunder prosjektstillinger.
Sykefravær	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Høyt sykefravær (økt fra 2010 til 2011). • Fravær hos ansatte har stor betydning for kommunes tjenesteyting. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsaker: Hvorfor er fraværet så høyt? • Tiltak: Hva gjøres? I hvilken grad jobber kommunen med forebygging? • Effekter: Hvilke effekter har tiltakene som iverksettes? • Kommunen oppfylging av IA-avtalen (Inkluderende Arbeidsliv) <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En eventuell kontroll på området kan vurderes som et samarbeidsprosjekt i Gjøvikregionen.
Beredskapsplaner og ROS-analyse	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vesentlig område for kommunen. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføres rullering av beredskapsplan og risiko- og sårbarhetsanalyser som forutsatt? (beredskapsplanen skal følge kommuneplanenperioden, mens tiltak/ROS-

	<p>analyse vurderes årlig)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samfunnssikkerhet. <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evt. kontroller må koordineres/samordnes med fylkesmannes tilsynsrolle. • Vannleveranser i Nordre Land kommune: Er det gjennomført tilfredsstillende risikovurderinger? <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evt. kontroll vurderes i slutten av valgperioden.
Bruk av kostra-tall	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økende bruk av kostra til sammenligning mellom kommuner og til statlig styring. • Behovet for pålitelige tall er økende. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan brukes Kostra tallene i kommunen? • Benyttes kostra aktivt til læring og forbedring? • Lærer vi av tidligere år? • Hvorfor er det fortsatt påstander om feilrapportering på enkelte enheter (helsesøster)?
Facebook/ sosiale medier	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens bruk av sosiale medier? • Etterlevelse av retningslinjer?
Administrativ organisering	<p>2 nivå modell. Rådmann – Enhetsledere.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluering av flat struktur
IKT og informasjonssikkerhet	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vesentlig område for kommunen, da bruk av IKT benyttes i større eller mindre grad innenfor alle tjenesteområder. • Risiko for svikt kan få store konsekvenser. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informasjonssikkerhet, herunder etterlevelse av personopplysningsloven.

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL - PRIORITERINGER

Kontrollutvalget prioriterer følgende i sitt arbeid med selskapskontroll:

Område/selskap	Kommentar
Eierstyring i Nordre Land kommune	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generelle utfordringer/risiko knyttet til styring av

	<p>fristilte selskaper</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politisk interesse <p>Aktuelle fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overholdelse av kommunens vedtatte eierskapspolitikk.
<p>Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av selskapet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyopprettet selskap. <p>Aktuelle fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etterlevelse av aktuelle lover, regler og retningslinjer for virksomheten, herunder eiernes målsettinger og selskapets vedtekter.
<p>VOKKS AS</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av selskapet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eierskap med stor økonomisk betydning • Politisk interesse <p>Aktuelle fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foranalyse gjennomføres for å avdekke aktuelle kontrollområder.

Nordre Land kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	29.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	Vedlegg:
1. Kommunestyrets møte 19/5-15 – saker fra kontrollutvalget: > Sak 28/15: REVISJONSRAPPORT/SELKAPSKONTROLL: ETTERLEVELSE AV FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I GJØVIKREGIONEN > Sak 31/15: ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2014	Vedlegg 1
2. Orientering om vedtak i kontrollutvalget i Søndre Land kommune vedr. samarbeid omkring kontroll med felles barnevernstjeneste	Vedlegg 2
3. Diverse avisartikler	Vedlegg 3
4. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg 1

Gjøvik, 29. april 2015.
J.nr./referanse: 05-15/NL/ks

Nordre Land kommune
Postboks 173
2882 DOKKA

Att.: Ordfører, rådmann og politisk sekretariat

**Oversending av sak til kommunestyret. Sak:
REVISJONSRAPPORT / SELSKAPSKONTROLL: ETTERLEVELSE AV
FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I GJØVIKREGIONEN**

Kontrollutvalget i Søndre Land kommune behandlet saken i sitt møte den 27. april 2015 som sak 10/2015.

Saken oversendes herved til sluttbehandling i kommunestyret.

Det ble fattet følgende vedtak (enstemmig):

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

- 1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg at kommunens vedtatte eierskapspolitikk ikke fullt ut er implementert overfor de undersøkte selskapene VOKKS AS (66,67 % eierskap), Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS (50 % eierskap), Topro AS (15,7 % eierskap) og GLT-Avfall IKS (8,5 % eierskap).**
- 2. Kommunestyret ber ordfører og rådmann om å følge opp rapportens anbefalinger, jf. rapportens kapittel 10:**
 - **I henhold til den felles eierskapspolitikken bør kommunene sammen vurdere om det er behov for å inngå en eieravtale/aksjonæravtale i GLT-Avfall IKS, Topro AS og Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS. Når det gjelder Topro AS er det flere eiere utenom de fem kommunene, og de andre eierne bør i utgangspunktet involveres i spørsmålet om inngåelse av en eieravtale.**
 - **I selskaper som ikke har etablert valgkomité (gjelder GLT-Avfall IKS) bør en slik komité komme på plass. Alle valgkomitéer bør ha skriftlige retningslinjer som de arbeider etter (gjelder VOKKS AS og Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS).**

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

- Det bør etableres utbyttepolitikk for den konkurranseutsatte delen av GLT-Avfall. At selskapet eventuelt ikke er i posisjon til å betale utbytte hvert år, er neppe noe argument for ikke etablere en utbyttepolitikk.
 - I selskaper der det utnevnes politikere til styrene (VOKKS AS og GLT-Avfall IKS) er det viktig at dette gjøres ut fra en vurdering av selskapenes kompetansebehov. Viktig i denne sammenhengen er at det er/blir opprettet en valgkomité som kan foreta denne vurderingen. Det er en fordel om det er fastsatt retningslinjer for denne komitéen, der behovet for relevant kompetanse i styret kommer tydelig fram.
 - VOKKS AS, Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS og Topro AS bør gjennomføre en nærmere vurdering av om selskapene er unntatt fra offentlighetslovens regelverk, jf. § 2 i loven.
 - Eierne bør ta initiativ til at det utarbeides styreinstruks i Topro AS.
 - Styrene i alle selskapene bør innføre rutiner slik at det sikrer at det settes opp en årlig plan for styrets arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.
3. Kommunestyret tar til orientering at GLT Avfall IKS ikke har etablert egne etiske retningslinjer for selskapet, men at dette er under vurdering. Kommunestyret mener det er viktig at alle kommunale selskaper har egne etiske retningslinjer, og ber ordfører/rådmann følge opp dette overfor selskapet.

Med hilsen
for utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgsssekretær

Vedlegg:

- Revisjonsrapporten «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen – versjon Nordre Land kommune» (Innlandet Revisjon IKS, april 2015)

Kopi til orientering:

- Kontrollutvalget i Nordre Land kommune v/leder
- Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor

VEDLEGG 2

Gjøvik, 22. mai 2015.

J.nr./referanse: 10.5-15/ØT/ks

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune

**Melding om vedtak i kontrollutvalget i Søndre Land kommune. Sak:
BARNEVERNET I SØNDRE LAND KOMMUNE: ORIENTERING OM
FYLKESMANNENS OPPFØLGING OG ETABLERING AV FELLES
BARNEVERNTJENESTE MED NORDRE LAND KOMMUNE**

Kontrollutvalget i Søndre Land kommune behandlet saken i møte den 16. mars 2015 som sak 13/2015. Vedtaket oversendes til orientering.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak (enstemmig):

1. Kontrollutvalget tar til orientering at Fylkesmannen fortsatt mener Søndre Land kommune bryter flere bestemmelser i barnevernloven, men at tilsynet avsluttes med bakgrunn i etablering av felles barneverntjeneste med Nordre Land kommune. En eventuell videre oppfølging fra Fylkesmannens side vil bli rettet mot den nye interkommunale barneverntjenesten (Land barneverntjeneste).
2. Rådmannens informasjon om prosessen med etablering av felles barneverntjeneste med Nordre Land kommune (Land barneverntjeneste) fra 2/3-15 tas til orientering.
- X 3. Kontrollutvalget vil i fremtiden søke samarbeid med kontrollutvalget i Nordre Land kommune om eventuell gjennomføring av kontroll med barnverntjenesten.

Med hilsen

Kjetil Solbrækken

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

LYSTE MED LASERPENN

BØVERBRU: Politiet måtte ta affære da unge gutter lyste med en laserpenn mot kjøretøy på Bøverbru natt til torsdag. En patrulje dro til stedet for å snakke med guttene og foreldrene. Laserpennen ble med patruljen tilbake til Gjøvik.

Betalingssetter for barnehage

DOKKA: Kommunestyret i Nordre Land har vedtatt betalingssetter for barnehage for 2015.

SOLRUN SYNNØVE SNILSBERG
solrun@oa.no

Fra 1. mars i år koster femdagers plass 2.480 kroner.

4,3 og 2 dagers plasser holdes vurdret fra 2014 og fram til 1.

mai 2015. Fra 1. mai 2015 koster 2 dager 1.100 kroner, 3 dager koster 1.600 kroner, 4 dager koster 2.150 kroner og 5 dager koster 2.580 kroner.

Satsen for ekstra dager og søskenmoderasjon holdes i henhold til det som ble vedtatt i budsjettbehandlingen.

I statsbudsjettet for 2015 ble det vedtatt at foreldrebetalingen per år for en heltidsplass i

barnehage maksimalt skal utgjøre 6 prosent av familiens samlede person- og kapitalinntekt.

Alle familier med samlet inntekt under 473.000 kroner vil ha rett til redusert foreldrebetaling, og betalingssetterne blir da avhengig av inntektsnivået, ifølge kommunestyrets vedtak.

USKADET FRA TRAFIKKUHELL

JEVNAKER: Det oppsto et uheldig sammenstøt mellom to biler på E16 ved Jevnaker torsdag.

En bil kjørte inn i bilen foran seg. Politiet i Nordre Buskerud opplyser at ingen ble skadet, og at partene ordnet opp selv.

Landkommunene får felles barneverntjeneste

Nå flytter de sammen

GLEDER SEG: Renate C. Nordh (f.v.), Solvi Kjellberg, Helle Berg, Mette Høitorn Haugen og Laila Nereng. Resten av de ansatte kommer i løpet av uka.

FOTO: SOLRUN S. SNILSBERG

DOKKA: Fra 2. mars får Søndre og Nordre Land felles barneverntjeneste. Flytting inn i felles lokaler i rådhuset på Dokka pågår for fullt.

SOLRUN SYNNØVE SNILSBERG
solrun@oa.no

Leder for helse og familie i Søndre Land kommune, Renate C. Nordh, og enhetsleder for familie og helse i Nordre Land, Laila Nereng har travle dager. De arbeider med å få alt på plass til felles oppstart 2. mars. Kontorer skal fylles, utstyr på plass og opplæring på felles fagsystemer for alle ansatte skal gjennomføres.

- Vi er godt i gang. Kontorene

ØKT KVALITET OG TILGJENGELIGHET: Er et mål sier Renate C. Nordh (tv) og Laila Nereng.

er klare, og denne uka skal alle ansatte ha felles opplæring, sier Nereng og Nordh.

Mer robust

I forbindelse med utredninger

om økt regionalt samarbeid om kommunale tjenester i Gjøvik-regionen, som startet i 2012, ble ideen om et samarbeid om barneverntjenesten i Landkommunene lansert. Det resulterte

i en forstudie, som konkluderte med en anbefaling om felles tjeneste.

- Med samarbeid får vi en mer robust tjeneste, større fagmiljø, muligheter for de ansatte til å jobbe mer spesialisert og tjenesten blir ikke så sårbar, sier Nereng.

Driftsutgiftene til barneverntjenesten fordeles etter en fordelingsnøkkel fordelt etter folketall, mens hjelpetiltak i og utenfor hjemmet finansieres av den kommunen som har ansvaret for tiltaket.

Jobbe i team

Ifølge Nordh og Nereng vil felles barneverntjeneste få 15 årsverk. Alle har kontor på Dokka. I tillegg er det et kontor i Søndre Land som kan brukes ved behov, men det skal ikke bemannes.

Barneverntjenesten i Land skal framover jobbe teambasert, med et undersøkelsesteam og et tiltaksteam. Tiltaksteamet deles i to undergrupper; ei for tiltak og ei for fosterhjem.

- Det blir en annen måte å jobbe på, i og med at vi skal jobbe teambasert. Det blir et tverrfaglig miljø med ulike kompetanse. Hver enkelt får mulighet til å spesialisere seg mer innen sine felt, sier Nereng og Nordh.

De sier de ansatte gleder seg til å starte opp, og at alle har vært positive hele veien.

- Målet er at det skal gis likeverdige tjenester i begge kommuner, uavhengig av økonomi. Vi har stor tro på at dette blir bra. Vi vil det samme, og da har vi store forutsetninger for å lykkes. Vi gleder oss, sier Nordh og Nereng.

■ Fellestiltak i Synnfjell Øst

Gjør nye beregninger

DOKKA: Administrasjonen i Nordre Land kommune har tatt en ny gjennomgang av fellestiltakene i forbindelse med kommunedelplan for Synnfjell Øst.

SOLRUN SYNNOVE SNILSBERG
solrun@oa.no

Så langt er det satt opp en liste over 18 fellestiltak i forbindelse med kommunedelplan Synnfjell Øst. Da foreløpige beregninger for tiltak ble presentert for formannskapet i mars, lå samlet kostnad per hyttetomt som skal selges på rundt 61.000 kroner. Foreslåtte fellestiltak hadde da en samlet prislapp på rundt 34,4 millioner kroner.

Formannskapet i Nordre Land stilte seg da skeptiske til prisnivået for å få gjennomført tiltakene. De stilte også spørsmål ved om det er nødvendig med så høy standard som det så langt er foreslått. Det dreier seg særlig om standarden på tilrettelegging av turstier.

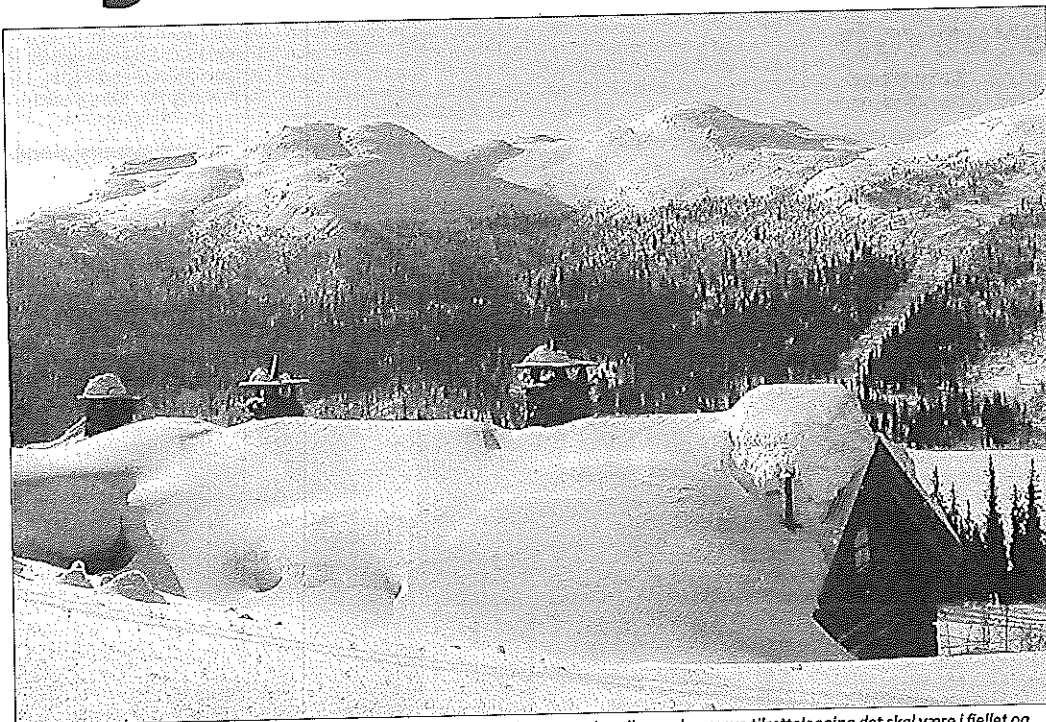
Lavere kostnad

Nylig fikk formannskapet en ny gjennomgang av tiltak og foreløpige beregninger, fra arealplanlegger i Nordre Land kommune, Hege Mikkelstuen.

Med de forslagene vi kommer med nå, er vi nede på rundt 50.000 kroner per hytte, ikke 61.000 kroner, sa Mikkelstuen i sin orientering til politikerne.

Hun understreket også at kommunens forslag ikke er diskutert med gjennomføringsorganet, som er de tre grunneierpartene i området.

Forslagene innebærer blant annet å lage grusa trase på tid-

FELLESTILTAK: Ordfører Liv Solveig Alfstad mener diskusjonen blant annet handler om hvor mye tilrettelegging det skal være i fjellet og hvilken standard man skal ha. **ILLUSTRASJONSBILDE**

ligløype, grusa turveg med klopper der det er nødvendig og noe enklere bruer enn tidligere beskrevet.

Kommunens bidrag er det uenighet om, men det er forslag om at kommunen står for prosjektering, sa Mikkelstuen i sin orientering.

Høye estimater

Ordfører Liv Solveig Alfstad stilte spørsmål om det er sett mer på prioriteringsrekkefølge av foreslåtte tiltak. Mikkelstuen svarte avkrefte på dette.

Dere må huske på at tallene

vi opererer med nå er estimater på et overordna nivå. Men vi har bevist langt oss på høye priser. Vi ønsker ikke å komme et stykke ut i arbeidet og finne ut at vi har budsjettert for lavt, sa Mikkelstuen.

Alfstad ga uttrykk for at hun er mest bekymret for at det blir så løvende økonomisk at det ikke blir gjennomført. Samtidig mener hun at når det nærmer seg en pris på 50.000 kroner per hyttetomt, begynner det å bli akseptabelt. Formannskapet tok orienteringen til etterretning.

DEBATTEREN

■ I planprogrammet for kommunedelplan Synnfjell Øst er det krav om felles planlegging innenfor det området planen omhandler.

■ Det innebærer at alle som ønsker en ressursutnyttning av sine eiendommer med framtidige hyttetomter eller annen næring, må være medlem av et samlende organ.

■ I planprogrammet er det vedtatt et krav om felles planlegging og gjennomføring av en del fellestiltak som må løses på tvers av reguleringsplanområder og

eiendomsstrukturer.

■ Nordre Land kommune har krevd at partene i fjellet går sammen i et gjennomføringsorgan for økonomisk styring, planlegging og gjennomføring av fellestiltakene.

■ Per i dag består dette organet av Synnfjell Dolkfloy Grunneierlag, Synnfjell Grunneierlag og Statskog.

■ Fellestiltakene det er snakk om dreier seg blant annet om parkeringsplasser, turveier, opparbeidede rundløyper/skiløyper, rullestikkløype, badeplass, fiskeplass og utsiktspunkter.

Fornøyd med desentralisering

GARDERMOEN: - Oppland Høyre er svært godt fornøyd med det fokus vi har fått på våre hjertesaker og den uttelling vi har fått i vedtatte landsmøteresolusjoner, skriver fylkespartiet i en pressemelding.

Oppland Høyre er spesielt glad for storresolusjonen om «desentralisering og vekst i hele landet»:

didat for Nord-Aurdal Høyre, har arbeidet for tilrettelegging av framtidens datakommunikasjon og digital infrastruktur i hele landet. Riseng mener at satsing på bedre kommunikasjon er blant de viktigste tiltakene for å bedre rammene for vekst og utvikling i distriktene.

Ordførerkandidaten for Gran Høyre, Rune Meier, poengterte i sitt innlegg at vi må hjelpe våre elever gjennom å motivere frafallet i videregående skole.

Orchidé Zubor i Oppland

Vi feirer våren!

30% på alle lamper

*Gjelder ikke Louis Paulsen, Le Klint, Verner Panton eller Vito

CHRISTIANIA

Syv av ti kommuner har ikke god nok beredskap

Nå vil justisministeren ha fylkesmennene mer på banen

TAR GREP: Anders Anundsen vil at kommunene skal ha bedre beredskapsplaner, for eksempel ved rasfare. Her fotografert under besøket i Rauma hvor han ble oppdatert på faren knyttet til fjellet «Mannen».
Foto: TERJE PEDERSEN/NTB Scanpix

Av TERJE HELSINGENG

(VG) 05.11.2014 12:35 - oppdatert 05.11.2014 12:47

Samtidig som sikkerheten skjerpes over hele Norge, får syv av ti kommuner beredskapsstryk. De har ikke gode nok planer for hvordan naturkatastrofer, branner, store ulykker og terroranslag skal håndteres.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) offentliggjorde onsdag formiddag en oppdatering om trusselvurderingen mot Norge.

– Innenfor de kommende 12 månedene er det sannsynlig at det kan trues med, og bli forsøkt utført, terrorangrep i Norge, skriver PST.

Denne beskjeden har relevante departementer og etater mottatt det siste døgnet. Men en undersøkelse foretatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser at kun 30 prosent av landets kommuner har planer som «oppfyller vesentlige krav i forskrift om kommunal beredskapsplikt».

Manglene går på en helhetlig risiko- og sikkerhetsanalyse, og krav til at etatene samarbeider om beredskapsplanene.

I statsbudsjettet for 2015 fastslår Justis- og beredskapsdepartementet at kommunenes arbeid med hvordan lokale naturkatastrofer og eventuelle terroranslag kan håndteres og kan bli bedre.

VG følger

Terrorangrepet 22. juli - Politiet og beredskapen

Behovet for bedre beredskapsplaner har blitt hoyaktuelt etter alle flommene og fare for ras de siste ukene. Derfor må kommunene bli bedre i stand til å takle alvorlige hendelser.

Statsråden svarer Høyre

I et skriftlig svar til regjeringspartiet Høyres medlem av Stortingets justiskomite, Hårek Elvenes, gjør Anundsen det klart at fylkesmennene har en svært viktig rolle som veileder og tilsynsorgan for kommunenes beredskapsplikt.

– Vi er derfor i sluttfasen med å lage en ny instruks for fylkesmennenes samfunnsikkerhet som synliggjør rollen bedre i forhold til kommunene, skriver Anundsen.

I brevet til Elvenes gjør statsråden det klart at kommunene har en sentral rolle for samfunnsikkerheten og beredskapen:

* Helt avgjørende er et godt samarbeid mellom staten, kommunene, nødetatene, Forsvaret, Sivilforsvaret og frivillige organisasjoner.

* Kommunene skal kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i lokalsamfunnet.

* Ekstremvær, flom og skred er risiko- og sårbarhetsfaktorer som kommunene må ta høyde for i sin planlegging.

Anders Anundsen gjør det klart at han akter å følge kommunenes arbeid med økt samfunnsikkerhet noye. Her vil DSBs årlige kommuneundersøkelse og analyser av fylkesmennenes tilsyn være viktige bidrag.

Elvenes: – Urovekkende

Hårek Elvenes, som i går mottok svaret fra Anundsen, mener det er urovekkende at så få kommuner oppfyller beredskapsplikten.

– Kommunene er en bærebjelke i den sivile beredskapen. De plikter å kartlegge uønskede hendelser. Nasjonalt Risikobilde peker på ulike katastrofer som kan inntreffe. Der er derfor viktig at kommunene også legger dette til grunn i de lokale risikoanalysene. Det vil være til hjelp for kommune at staten nå utarbeider veiledere og tilbyr opplæring innen beredskapsplanleggingen.

Elvenes mener flommen på Vestlandet igjen har minnet om sårbarheten for naturkreftene.

– Nasjonalt Risikobilde påpeker at mer intens lokal nedbør vil skape flomproblemer på steder som tidligere ikke har vært utsatt for flom.

Elvenes er derfor glad for at den sivile beredskapen styrkes og at øvelser med Sivilforsvaret og frivillige intensiveres.

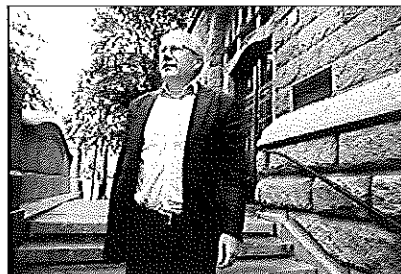
KS: – Tilsyn nødvendig

– Det er på sin plass at det er tilsyn også med denne viktige samfunnsoppgaven i kommunene, sier direktør for interessepolitikk i KS, Helge Eide. Han stoler samtidig at den enkelte kommune griper fatt i saken når feil avdekkes.

FAKTA - LOVEN

«Forskriften skal sikre at kommunen ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnsikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.»

** Paragraf 1 i Forskrift om kommunal beredskapsplikt.*

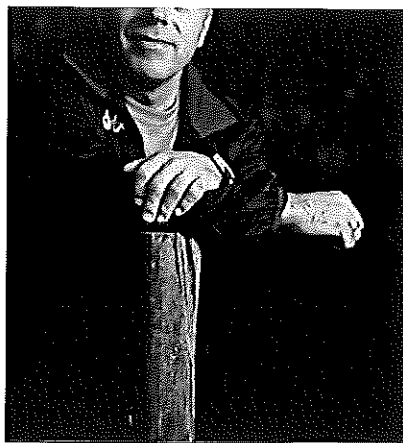
JUS-POLITIKER: – Sikring og kartlegging av ulike trusler mot statsforvaltningen er særdeles viktig del av beredskapsplanleggingen, mener Hårek Elvenes, fotografert i regjeringskvartalet.

Foto: FRODE HANSEN

– Samtidig må vi få understreke at det holder ikke bare å love mer tilsyn og veiledning. Regjeringen må bli langt mer offensive enn hva de har vært i inneværende års statsbudsjett når det gjelder å bevilge tilstrekkelige midler både til flom- og skredsikringsarbeid i kommunene og til å gi kommunene bedre datagrunnlag for sitt arbeid.

Høye ambisjoner på kommunenes vegne er bra, men uten at det følges med helt nødvendige satsinger i budsjettet, blir det et slag i luften fra statens side, sier KS-direktoren.

KS-DIREKTØR: Helge Eide, direktør for interessepolitikk i Kommunesektorens Organisasjon (KS).

Foto: ESPEN SJØLINGSTAD HOEN